

LA MASONERÍA REVELADA

**MANUAL DE
L'APRESENT**

ESTUDI INTERPRETATIU SOBRE EL VALOR INICIÀTIC DELS
SÍMBOLS I AL·LEGORIES DEL PRIMER GRAU MAÇÒNIC I
MISTICA DOCTRINA QUE EN ELLS HI HA

**PER
MAGISTER**

PREFACI A LA TERCERA EDICIÓ

Al presentar aquesta tercera edició, especialment destinada als maçons llatinoamericans, del nostre primer Manual, creiem el nostre deure d'agrair de tot cor a tots els EE.·. GG.·. que han tingut coneixement de la primera, per la veritablement bondadosa i cordial acollida que en tots els països de parla espanyola ha estat dispensada.

Això es deu sens dubte, fonamentalment, al fet que l'impuls espiritual pel que molts han estat atrets entre les columnes de la Augusta Institució -l'objecte de la qual és llaurar el progrés de la Humanitat sobre la triple base de l'educació moral, del progrés espiritual i del millor discerniment i compliment dels nostres deures- desperta en el seu interior el desig, primerament latent, de penetrar en el significat profund dels símbols i de la Societat, així com de les possibilitats que se'ns revelen en la seva comprensió.

Aquesta obra, i les que sobre el mateix tema s'han escrit i s'escriuran, simplement responen, en el mecanisme universal de la Llei de Causalitat, al desig de conèixer, que constitueix el pressupost indispensable de tot aprenentatge, i l'únic que pot donar-nos la clau per a penetrar en el Santuari lluminós de l'Eterna Veritat. No res podem conèixer, sense abans haver obtingut el desig de saber-lo, i cap veritat podem acceptar, que no vingui de fora, si aquesta veritat no correspon a un desig interior, en el qual ja es troba en un estat de fosca intuïció. El llibre es dirigeix, doncs, únicament als que desitgen conèixer la raó i la profunda base espiritual de la nostra Ordre; els que no es conformen amb veure en ella solament una societat cordial dels homes honrats que s'assisteixen mútuament i s'ocupen de beneficència, sinó que volen trobar en ella els mitjans i les directives per a fer-se veritables obrers del progrés humà.

I sabem que el seu nombre creix silenciosa i contínuament, i que no deixa de fer-se, per mitjà de la coherència als seus ideals i conviccions, la mística "llevat" que haurà d'aixecar la Institució a l'altura de les seves majors possibilitats.

En tota la maçoneria llatinoamericana pot veure's actualment aquest estat d'inquietud, que és en si una profecia evident del Nou Esperit que en la mateixa ha d'encarar-se -aquell Esperit que ha de fer-la, en el Nou Món un de entre els majors factors que han de cooperar a l'establiment de la Nova Era Humana: d'una civilització basada sobre els valors humans, morals i ideals, més aviat que sobre els valors materials. Una societat que tingui com principal objecte el progrés, la felicitat i el benestar de tots els homes, reconeixent que el veritable bé de cadascun es troba íntimament unit al major bé de tots els altres.

A tots els obrers de la Pau, de l'Harmonia i de la Solidaritat, en qualsevol camp que treballin, vagi amb aquest llibre el Missatge d'un comú anhel que farà efectiva, en un matí no molt llunyà, la pau, l'harmonia, la solidaritat, el benestar i la prosperitat sobre tota la superfície de la terra. Escrivim aquestes paraules mentre perdura encara el record de la guerra fratricida que va ensagnar els camps i les ciutats d'Espanya, mentre segueix encara la lluita en l'Orient Llunyà, mentre a Europa no es dissipen encara fosques amenaces i profunds temors. Però, darrere d'aquestes ombres i d'aquests nuvolot veiem des d'ara el principi clar i lluminós d'una nova esplèndida Aurora, en la qual han d'encarar-se i resplendir tots els anhels, ideals i aspiracions de progrés que s'han madurat i es van madurant en aquests períodes més foscs.

Ideals, directives i orientacions clares i segures: heus aquí la vital necessitat del moment actual. Únicament en elles pot basar-se una disciplina clara i il·luminada, coherent i homogènia que

ha de constituir la gran força del Centre -exponent de tots els homes que pensen i saben que ha de dominar, equilibrar i a poc a poc absorbir totes les tendències extremistes, igualment indesitjables. D'aquesta força han de fer-se nucli, si no la Maçoneria com institució, els maçons individualment, que comprenen els deures i privilegis inherents en l'estudi i en la pràctica de l'Art.

L'estudi de la Veritat i la pràctica de la Virtut, que és essencialment coherència a la primera en pensaments, paraules i obres: heus aquí els instruments poderosos que disposa tot maçó conscient de la seva qualitat -el Compàs i l'Esquadra simbòlics que ha d'entrellaçar en la seva activitat, i amb els quals fa efectiu també el seu progrés individual.

La nostra obra impersonal, com la mateixa Veritat que ens parla a cadascun en el místic recolliment de la nostra pròpia Cambra de Reflexió, es dirigeix per aquesta raó més íntima i directament a tot maçó, per a encaminar i guiar els seus passos en el Santuari de la Comprensió, on, no obstant això, només pot entrar pels seus propis esforços. Per aquesta raó desitjem que el lector faci completa abstracció de la personalitat de qui l'ha escrit, i que simplement la consideri una Veu Amiga, o bé, com la Veu de la Veritat que parla en el seu propi fur interior. (1)

(1) La impersonalitat d'aquesta obra i la naturalesa íntima i secreta de la seva Font principal, no ens dispensen de donar el degut crèdit a tots els quals ens han precedit en la interpretació del simbolisme maçònic, i l'obra del qual, ha inspirat el nostre treball, que, sense ser enterament original, no deixa de ser-lo en la seva major part. Entre els que més s'han avançat a aquesta interpretació i la guia de la qual, i inspiració, ens han estat més precioses, creiem haver de citar especialment a Oswald Wirth, amb els seus Manuals per als tres graus, la seva bella revista "Le Symbolisme" i altres obres esotèriques, il·lustrades per dibuixos originals, alguns dels quals hem aprofitat en aquest llibre i en els següents.

PREFACI A LA QUARTA EDICIÓ

En la seva quarta edició aquesta petita obra ha estat novament revisada, lleugerament augmentada, corregida i modificada en moltes parts; la construcció simbòlica del nostre Temple Ideal no pot donar-se mai com conclosa, així com mai podem donar per acabada la modesta labor sobre les nostres pedres individuals, per a acostar-les a la perfecció innata del nostre Ésser Espiritual.

En les tràgiques hores que actualment vivim, en la greu crisi que el món està travessant, més necessari que mai és el Missatge que la nostra Ordre duu a tots els homes de bona voluntat que han tocat a les portes dels seus Temples i han passat per les proves simbòliques, per a buscar la Veritable Llum: una orientació clara i segura enmig de les tenebres, de la foscor i de la incertesa que vivim.

Aquesta Orientació, aquest Missatge Etern que la Maçoneria duu al món, avui com ahir, és el Missatge d'una Obra Constructiva, animada pel més alt ideal que pot inspirar-nos, en harmonia amb els Plans del G.: A.:, i per tant dirigida al Bé de tots els nostres semblants. Els maçons són constructors, i mai poden deixar de ser tals mentre siguin maçons. Per tant, segueix sent el seu deure de fer Obra Constructiva, o l'obra més constructiva que puguin realitzar, encara quan entorn d'ells semblin triomfar i dominar momentàniament les tendències i les forces destructives. Com constructors hem de seguir afirmant i sostenint els Principis Ideals i Valors Morals, ja que únicament sobre ells pot establir-se en el món el Regnat de la Llum, de la Pau i de la Felicitat.

L'Imperi del Món pertany a la Llum. La Força ha de ser dominada, guiada i dirigida per la Saviesa per a produir resultats harmònics, satisfactoris i duradors. Tots els homes de totes les races són els nostres germans. Tots els pobles són triats, cadascun per a la seva particular missió i funció dintre de la humanitat, i la relació que ha d'haver entre totes les nacions ha de ser la Fraternitat.

Seguim, doncs, construint fidelment el Temple dels nostres Ideals, cercant la nostra inspiració en els Plans del G.: A.:, doncs “en Ell està la Força” i “Ell els establirà”. Aquests Plans són Eterns i Perfectes com la creació i l'univers que ragen d'ells i constantment els obeïxen. Els nostres més alts ideals neixen d'aquests Plans i els revelen a la nostra intel·ligència. Mentre busquem aquesta inspiració i li siguem fidels, els nostres esforços i la nostra obra, per modestos o grans que siguin, no seran mai vans.

Sigui la Maçoneria para nosaltres no solament un bell conjunt simbòlic, i un mitjà per a establir noves amistats i relacions, sinó una mica més íntim i vital, que s'apliqui a la solució dels diaris problemes de l'existència, ens ensenyi la Ciència i l'Art Real de la Vida, ens obri i ens indiqui el Camí de la Veritat.

Segons els maçons, individualment descobrim i fem efectius els valors eterns de la nostra Ordre, així podrà aquesta subsistir, a través dels perills que actualment amenacen la seva existència, complint amb la funció social orientadora que li pertany.

Siguem veritables maçons, en la mesura del nostre discerniment i capacitat, esforçant-nos per progressar en un grau sempre més elevat de comprensió; fem, tant dintre de les nostres LL.: com en les nostres tasques diàries, una veritable labor maçònica, i la Maçoneria viurà, com tot el que és útil i té una funció necessària en la vida del món, superant victoriosament les proves enteses per a demostrar la seva veritable qualitat.

L'APRENT

Qualsevol que hagi estat el vostre propòsit i l'anhel del vostre cor a l'ingressar en la Augusta Institució que us ha acollit fraternalment com un dels seus membres, és cert que no heu entès, en el principi, tota la importància espiritual d'aquest pas i les possibilitats de progrés que amb el mateix s'us han obert.

La Maçoneria és, doncs, una Institució Hermètica en el triple profund sentit d'aquesta paraula: el secret maçònic és de tal naturalesa, que no pot mai ser violat o traït, per ser mística i individualment realitzat per aquell maçó que ho busca per a usar-lo constructivament, amb sinceritat i fervor, absoluta lleialtat, fermesa i perseverança en l'estudi i en la pràctica de l'Art.

La Maçoneria no es revela efectivament sinó als seus adeptes, a qui es donen enterament a ella, sense reserves mentals, per a fer-se veritables maçons, és a dir, Obrers Il·luminats de la Intel·ligència Constructora de l'Univers, que ha de manifestar-se en la seva ment com veritable llum que enllumena, des d'un punt de vista superior, tots els seus pensaments, paraules i accions.

Això s'aconsegueix per mitjà de les proves que constitueixen els mitjans amb els quals es fa manifest el potencial espiritual que dorm en estat latent en la vida rutinària, les proves simbòliques inicials i les proves posteriors del desànim i de la decepció. Qui es deixa vèncer per aquestes, així com aquell que ingressa en l'Associació amb un esperit superficial, no coneixerà gens del que l'Ordre tanca sota la seva forma i el seu ministeri exterior, no coneixerà el seu propòsit real i l'oculta Força Espiritual que interiorment l'anima.

El seu tresor es troba amagat profundament en la terra: només excavant, o sigui cercant-lo per sota de l'aparença, podem trobar-lo. Qui passa per la Institució com si anés una societat qualsevol o un club profà, no pot conèixer-la; només romanent en ella llargament, amb fe inalterable, esforçant-nos en fer-nos veritables maçons, i reconeixent el privilegi inherent a aquesta qualitat, se'ns revelarà el seu ocult tresor.

Des d'aquest punt de vista, i qualsevol que sigui el grau exterior que puguem aconseguir, o que ja se'ns hagi conferit per a compensar en alguna forma els nostres anhels i desitjos de progrés, difícilment ens serà donat superar realment el grau d'aprenent. En la finalitat iniciàtica de l'Ordre som i continuarem sent aprenents per un temps molt major que els simbòlics tres anys de l'edat. Tant de bo fóssim tots bons aprenents i ho fóssim en tota la nostra existència! Si tots els maçons ens esforcéssim primer a aprendre, quants mals que s'han lamentat i es lamentaran, no tindrien raó d'existir!

Aquest petit Manual vol ser una Sintètica Guia per als aprenents de totes les edats maçòniques, presentant en les seves pàgines, en forma clara i senzilla, les explicacions que ens semblen necessàries per a entendre i realitzar individualment el significat d'aquest grau fonamental, en el que es troba tot el programa iniciàtic, moral i operatiu de la Maçoneria.

Ser un bon Aprenent, un Aprenent actiu i intel·ligent que posa tots els seus esforços a progressar amb brillantor sobre la sendera de la Veritat i de la Virtut, realitzant i posant en pràctica (fent-la carn de la seva carn, sang de la seva sang i vida de la seva vida) la Doctrina Iniciàtica que es troba amagada i es revela en el simbolisme d'aquest grau, és sens dubte molt millor que ostentar el més elevat grau maçònic, romanent en la més odiosa i deletèria ignorància dels principis i fins sublimes de la nostra Ordre.

No es tingui, per tant, massa pressa en l'ascensió a graus superiors: el grau que se'ns ha atorgat, i exteriorment se'ns reconeix, és sempre superior al grau efectiu que hem arribat a i realitzat interiorment, i difícilment podrà senyalar-se d'excessiva la permanència en aquest primer (grau), per grans que siguin els nostres desitjos de progrés i els esforços que fem en aquest sentit. Comprendre efectivament el significat dels símbols i cerimònies que constitueixen la fórmula iniciàtica d'aquest grau, i practicar-lo en la vida de tots els dies, és molt millor que sortir prematurament d'ell, o menysprear-lo sense haver-lo comprès.

La condició i estat d'aprenent precisament es refereix a la nostra capacitat d'aprendre: som aprenents, quan ens fem receptius, ens vam obrir interiorment i posem tot l'esforç necessari per a aprofitar-nos constructivament de totes les experiències de la vida i dels ensenyaments que en qualsevol forma rebem. La nostra ment oberta, i la intensitat del desig de progressar, determinen aquesta capacitat.

Aquestes qualitats caracteritzen a l'Aprenent i ho distingeixen del profà, ja sigui dintre o fora de l'Ordre. En el profà (segons s'entén mecànicament aquesta paraula) prevalen la inèrcia i la passivitat, i, si existeix un desig de progrés, una aspiració superior, es troben com sepultats o sufocats per la materialitat de la vida, que converteix als homes en esclaus supins dels seus vicis, de les seves necessitats i de les seves passions.

El que fa palesa l'estat d'aprenent és precisament el despertar del potencial latent que es troba en cada ésser i produïx en ell un vehement desig de progressar; caminar cap a davant, superant tots els obstacles i les limitacions, i traient profit de totes les experiències i ensenyaments que troba al seu pas. Aquest estat de consciència és la primera condició perquè un pugui fer-se maçó en el sentit veritable de la paraula.

Tota la vida és per a l'ésser actiu, intel·ligent i diligent, un aprenentatge incessant; tot el que trobem en el nostre camí, pot i ha de ser un profitós material de construcció per a l'edifici simbòlic del nostre progrés, el Temple que així aixequem, cada hora, cada dia i cada instant a la G.: D.: G.: A.:, és a dir del Principi Constructiu i Evolutiu en nosaltres. Tot és bo en el fons, tot pot i ha de ser utilitzat constructivament per al Bé, a pesar que pugui presentar-se sota la forma d'una experiència desagradable, d'una contrarietat imprevista, d'una dificultat, d'un obstacle, d'una desgràcia o d'una enemistat.

Heus aquí el programa que ha d'esforçar-se a realitzar l'Aprenent en la vida diària; solament mitjançant aquest treball intel·ligent, diligent i perseverant pot convertir-se en un veritable obrer de la Intel·ligència Constructora, i company de tots els que estan animats per aquest mateix programa, per aquesta mateixa finalitat interior.

L'esforç individual és condició necessària per a aquest progrés. L'aprenent no ha d'acontentar-se amb rebre passivament les idees, conceptes i teories que li vénen de l'exterior, i simplement assimilar-los, sinó treballar amb aquests materials, i així aprendre a pensar per si mateix, doncs el que caracteritza a la nostra Institució és la més perfecta comprensió i realització harmònica dels dos principis de Llibertat i Autoritat, que es troben sovint en tan oberta oposició en el món profà. Cadascú ha d'aprendre o progressar per mitjà de la seva pròpia experiència i amb els seus propis esforços, encara que aprofitant segons el seu discerniment l'experiència de qui li han precedit en el mateix camí.

L'Autoritat dels Mestres és, simplement, Guia, Llum i Sustentació per a l'Aprenent, mentre no aprengui a caminar per si mateix, però el seu progrés serà sempre proporcionat als seus propis esforços. Així és que aquesta Autoritat -l'única que es reconeix en Maçoneria- no serà mai el resultat d'una imposició o coerció, sinó l'implícit reconeixement interior d'una

superioritat espiritual o, millor dit, d'un major avenç en la mateixa sendera que tots indistintament recorrem: aquella Autoritat natural que aconseguim coneixent la Veritat i practicant la Virtut.

L'aprenent que realitzi aquesta sublim Finalitat de l'Ordre reconeixerà que en les seves possibilitats hi ha molt més del que s'havia adonat quan va demanar primer la seva afiliació i va ser rebut com germà.

L'impuls que li va moure des de llavors va ser sens dubte, en la seva arrel, més profund que les raons conscients determinants: en aquell moment, actuava en ell una Voluntat més alta que la de la seva personalitat ordinària, la seva pròpia voluntat individual, que és la Voluntat del Diví en nosaltres. Sigui, doncs, conscient d'aquesta Raó Oculta i profunda que va motivar la seva afiliació a una Ordre Augusta i Sagrada pels seus orígens, per la seva naturalesa i per les seves finalitats.

A tots ens és donat el privilegi i l'oportunitat de cooperar al renaixement iniciàtic de la Maçoneria, per al qual estan madurs els temps i els homes: fem-lo amb aquell entusiasme i fervor que, havent superat les tres simbòliques proves, no es deixa vèncer pels corrents contraris del món profà, ni arrossegar per l'ímpetu de les passions, ni desanimar per la fredor exterior, i que, arribant a tal estat de fermesa, madurarà i donarà òptims fruits.

Però, abans que tot, aprenuem. Aprenuem el que és l'Ordre en la seva essència, quins van ser els seus veritables orígens; el significat de la Iniciació Simbòlica amb la qual hem estat rebuts; la Filosofia Iniciàtica de la qual se'ns donen els elements, amb l'estudi dels primers Principis i dels símbols que els representen; la triple naturalesa i valor de Temple al·legòric dels nostres treballs i la qualitat d'aquests; la paraula que se'ns dóna per a l'ús i que constitueix el Ministeri Suprem i Central. Rebrem així el salari merescut com resultat dels nostres esforços i ens farem obrers aptes i perfectament capacitats per al treball que se'ns demanda.

PART PRIMERA ELS ORIGENES DE LA INSTITUCIÓ

CONSIDERACIONS PRELIMINARS

De les tres preguntes: “D'on venim? Qui som? i On anem?”, en les quals pot subdividir-se i expressar-se el Gran Misteri de l'experiència, així com el principi de tot coneixement veritable i de tota saviesa, la primera és la que especialment li competeix a l'Aprenent. Referida a la nostra Institució, aquesta pregunta ens planteja en primer terme, per a tractar de conèixer la seva essència, el problema en els seus orígens -o siguin aquelles institucions, societats, costums i tradicions en les quals la Maçoneria té la seva arrel, el seu principi espiritual, encara que sense derivar directament d'elles. Des d'aquest punt de vista és cert, segons ho diuen els catecismes, que els seus orígens es perden “en la nit dels temps”, o sigui en aquelles antiquíssimes civilitzacions prehistòriques de les quals s'han perdut els vestigis i la memòria, i que es remunten probablement a centenars de milers d'anys abans de l'era actual.(1)

Els primers rituals, basats en les tradicions bíbliques (per descansar en elles principalment la fe dels seus redactors), ens diuen que “Adàn va ser iniciat al Or. del Edèn, pel Gr. A. en tots els ritus de la Maçoneria”, significant això, evidentment, que els orígens de la Maçoneria han de fer-se remuntar fins a la primera societat humana, de la qual Adàn és un símbol, corresponent amb l'Era Saturnina o Edat d'Or de la tradició grec-romana, i el Satya Yuga dels hindús.

És cert, doncs, que van néixer, ja en l'aurora (que totes les tradicions concorden a considerar lluminosa) de la civilització, aquest íntim desig de progrés, aquesta profunda aspiració cap a la Veritat i la Virtut, aquest desig d'obrar recta i sàviament, dels que la maçoneria constituïx, per a les seves adeptes, l'encarnació.

Però si l'esperit maçònic hagué d'existir des de les primitives èpoques -conegudes i desconegudes- de la història, i no va ser estrany al primer home la manifestació natural del seu desig de progrés (si tal va existir), dels seus esforços constructius per a arribar-lo a tenir, si va deure expressar-lo naturalment, en una forma adaptada i convenient en les primeres comunitats – (en formes) íntimes i per tant secretes- d'homes, que s'apartaven dels altres pel seu desig de saber i penetrar el Misteri Profund de les coses, és cert que no sempre es va manifestar exactament en la forma que avui es coneix, s'exerceix i practica.

No obstant això, els principis immutables sobre els quals ha estat establerta, i que constituïxen el seu esperit i la seva característica fonamental, no poden haver sofert variacions substancials, i establerts en èpoques d'antiguitat incalculable, han degut romandre els mateixos a través de totes les seves metamorfosis o encarnacions exteriors.

També ha de remuntar-se (pel seu caràcter i la seva transmissió ininterrompuda) a la més remota antiguitat, els signes, símbols i tocs, l'íntima essència de les al·legories i el significat de les paraules que corresponen als diferents graus; encara que les alteracions de les llegendes -en la seva forma exterior- puguin haver estat notables, no obstant això, pel mitjà triat i reduït en el qual van ser transmeses, per l'aparell exterior, les proves i la fidelitat que se'ls demanaven als

(1) Parlant en llenguatge geològic, al principi de l'era quaternària o bé el mateix període terciari.

iniciats, sempre ha degut reduir-se al mínim, i per ser més aviat intencionals (és a dir, causades per necessàries adaptacions), que casuals.

A més, girant aquestes al·legories al voltant d'un mateix tema o Idea Mare fonamental, aquestes alteracions han degut ser més aviat cícliques, gravitant al voltant d'un mateix punt i repassant, per consegüent, més d'una vegada per una mateixa forma o per formes anàlogues.

A pesar del secret que va deure caracteritzar constantment l'activitat de l'Ordre, en les diferents formes assumides exteriorment, onsevulla podem trobar alguns vestigis que confirmen aquesta asserció: en els Temples sagrats de tots els temps i de totes les religions, entre les estàtues, gravats, baixos relleus i pintures; en els escrits que ens han estat transmesos, en representacions simbòliques d'origen molt diferent, en les mateixes lletres de l'alfabet, podem trobar diverses traces d'una intenció indubtablement iniciàtica o maçònica (sent els dos termes, fins a cert punt, equivalents); i alguna vegada, no apareixen en aquestes representacions els mateixos signes de reconeixement.

Igualment en la mitologia, i en les llegendes i tradicions que constitueixen el folklore literari i popular, hi ha moltes traces dels misteris iniciàtics, d'aquella Paraula Perduda a la qual es refereix la nostra Institució, amb el seu ensenyament esotèric revelada en una forma simbòlica.

L'aspecte esotèric de la religió -coneguda exotèricament- deu haver conservat en tots els temps aquesta doble característica, qualsevol que hagi estat la forma exterior particular que s'ha manifestat en els diferents pobles i en èpoques diverses de la història.

LA DOCTRINA INTERIOR

Tots els pobles antics van conèixer, a més de l'aspecte exterior o formal de la religió i de les pràctiques sagrades, un ensenyament paral·lel interior o esotèric que es donava únicament als que es reputaven moral i espiritualment dignes i madurs per a rebre-la.

L'aspecte esotèric de la religió -coneguda exotèricament pels profans- ho subministraven especialment els cridats Misteris (paraula derivada de “mysto”, terme que s'aplicava als neòfits, i que significa etimològicament mut o secret, referint-se evidentment a l'obligació de secret, segellada per jurament, que se li demanava a tot iniciat), dels quals la Maçoneria pugues considerar-se com hereva i continuadora, per mitjà de les corporacions de constructors i altres agrupacions místiques que ens van transmetre la seva Doctrina.

Aquesta Doctrina Interior -esotèrica i oculta- és essencialment iniciàtica, puix que s'arribarà únicament per mitjà de la iniciació, és a dir ingressant a un particular estat de consciència (o punt de vista interior), doncs només mitjançant ell pot ser entesa, reconeguda i realitzada. La Doctrina Interior ha estat sempre i segueix sent la mateixa per a tots els pobles i en tots els temps. En altres paraules, mentre per als profans (els quals es queden davant o fora del Temple, és a dir subjectes a l'aparença purament exterior de les coses) hi ha hagut i hi ha diferents religions i ensenyaments, en aparent contrast les unes amb les altres, per als iniciats no hi ha hagut ni hi ha més que una sola i única Doctrina, Religió i Ensenyament: la Doctrina Mare Eclèctica o Religió Universal de la Veritat, que és Ciència i Filosofia, al mateix temps que Religió.

D'aquest ensenyament iniciàtic, esotèric i universal, comú a tots els pobles, les races i els temps, les diferents religions i les diferents escoles han constituït i constitueixen un aspecte exterior més o menys imperfecte i incomplet. I les lluites religioses sempre han caracteritzat

aquells períodes en els que per la immensa majoria dels seus dirigents, va ser perduda de vista aquella essència interior que constituïx l'Esperit de la religió, comprenent-se únicament l'aspecte profà o exterior. Doncs el fanatisme sempre ha estat acompanyant de la ignorància.

ELS MISTERIS

Va haver misteris instituïts en tots els pobles coneguts per la història en l'era pre-cristiana: a Egipte com en l'Índia, en Pèrsia, Caldea, Síria, Grècia i en totes les nacions mediterrànies, entre els druides, els godes, els escites i els pobles escandinaus, en la Xina i entre els pobles indígenes d'Amèrica. Poden observar-se traces d'ells en les curioses cerimònies i costums de les tribus d'Àfrica i Austràlia, i en tots els pobles cridats primitius, als quals tal vegada, més justament, hauríem de considerar com supersticiosos degenerats de races i civilitzacions més antigues.

Van tenir fama especialment els Misteris de Isis i de Osiris a Egipte; els de Orfeu i Dionís i els Eleusinis a Grècia, i els de Mitra, que, des de Pèrsia, es van estendre, amb les legions romanes, per tots els països de l'imperi. Menys coneguts i menys brillants, especialment en el seu període decadència i degeneració, van ser els de Creta i els de Samotràcia, els de Venus a Xipre, els de Tammuz a Síria, i molts altres.

També la religió cristiana va tenir en el principi els seus Misteris, com sorgeix dels indicis de naturalesa inequívoca que trobem en els escrits dels primitius Pares de l'Església, ensenyant-se als més avançats un aspecte més profund i intern de la religió, a semblança del que feia el mateix Jesús, que instruïa al poble per mitjà de paràboles, al·legories i preceptes morals, reservant al petit cercle triat dels deixebles -els quals escoltaven i posaven en pràctica la Paraula- els seus ensenyaments esotèrics. L'essència dels Misteris Cristians s'ha conservat en les cerimònies que constituïxen actualment els Sagraments.

Igualment la religió musulmana, així com el Budisme i l'antiga religió bramànica, van tenir i tenen els seus Misteris, que han conservat i conserven fins a avui moltes pràctiques sens dubte anteriors a l'establiment d'aquestes religions, reminiscència d'aquells que se celebraven entre els antics àrabs, caldeus i arameus i fenicis, pel que es refereix a la primera, i entre els pobles de l'Àsia Central i Meridional, pels segons.

Encara que els noms difereixin, i difereixin més o menys la forma simbòlica i els particulars de l'ensenyament i de la seva aplicació, ha estat característica fonamental i originària de tots, la transmissió d'una mateixa Doctrina Esotèrica, en graus distints i successius, segons la maduresa moral i espiritual dels candidats, als quals se sotmetia a proves (moltes vegades difícils i espantoses) per a reconèixer-la, subordinant-se la comunicació de l'ensenyament simbòlic, i dels instruments claus per a interpretar-la, a la fermesa i fortalesa d'ànim demostrades a superar aquestes proves.

La pròpia Doctrina mai ha variat en si mateixa, encara que s'hagi revestit de formes diferents (però gairebé sempre anàlogues o molt semblants) i interpretada més o menys perfecta o imperfectament i d'una manera més o menys profunda o superficial, per efecte de la degeneració, a la qual amb el temps van sucumbir els instruments o mitjans humans als quals s'havia confiat. Aquesta unitat fonamental, així com l'analogia entre els mitjans, pot considerar-se com prova suficient de la unitat d'origen de tots els Misteris d'un mateix i únic Deu, del com han derivat igualment, o van ser inspirades, les diferents institucions i tradicions religioses, i la Maçoneria, en les seves formes primitives i recents.

LA UNITAT DE LA DOCTRINA

Aquesta Doctrina Mare Eclèctica que ha estat perpètuament la Font inesgotable dels ensenyaments més elevats de tots els temps (far de Llum inextingible, conservat gelosa i fidelment en el Misteri de la Comprensió i de l'Amor, que mai va deixar de brillar, encara en les èpoques més fosques de la història, per als que han tingut “ulls per a veure i oïdes per a escoltar”) és la pròpia Doctrina Iniciàtica manifestada en els Misteris Egipcis, Orientals, Grecs, Romans, Gnòstics i Cristians, i és la mateixa Doctrina Maçònica que es revela per mitjà de l'estudi i la interpretació dels símbols i cerimònies que caracteritzen la nostra Ordre.

És la Doctrina de la llum interior dels Misteris Egipcis que es despertava en el candidat i es feia sempre més ferma i activa en la mesura que ell arribava a “osirificar-se”, o sigui conèixer la seva unitat i identitat amb Osiris, el Primer i Únic Principi de l'Univers. I és la mateixa Doctrina de la Llum simbòlica que els candidats vénen a buscar en els nostres Temples, i que es realitza individualment en la mesura que un s'aparta de la influència profana o exterior dels sentits, i cerca en secret enteniment en l'íntim del seu ésser.

És la Doctrina de la Vida Universal que es tanca en el simbòlic gra de blat de Eleusis, que ha de morir i ser sepultat en les entranyes de la terra, perquè pugui renèixer com planta, a plena llum, després d'obrir-se camí a través de la foscor que germina. I és la mateixa doctrina per la qual el candidat, havent passat per una espècie de mort simbòlica en la cambra de Reflexió, reneix a una vida nova com Maçó i progressa per mitjà de l'esforç personal dirigit per les aspiracions verticals que simbolitza la plomada.

És la Doctrina de la redempció cristiana, que s'aconsegueix per mitjà de la fidelitat en la paraula, amb la qual el Crist o Verb Diví (la nostra percepció interior o reconeixement espiritual de la veritat) neix o es manifesta en nosaltres, i ens conduïx, segons l'antiga expressió bramànica, “de la il·lusió a la Realitat, de les tenebres a la Llum, de la mort a la Immortalitat”. I és la mateixa doctrina del Verb o Logos sobre la qual col·loquem els nostres instruments simbòlics a l'obrir-se la llotja, és a dir, al principi de la manifestació del Logos. És doncs, sempre i onsevulla, un mateix ensenyament que es revela en infinites formes, adaptant-se a la intel·ligència i capacitat comprensiva dels oïdors; una Doctrina secreta o hermètica, revelada per mitjà de símbols, paraules i al·legories que només poden entendre i aplicar en el seu real sentit les oïdes de la comprensió; una doctrina vital que ha de fer-se en nosaltres carn, sang i vida, per a obrar el miracle de la regeneració o nou naixement, que constituïx el Tèlos o “fi” de la Iniciació.

LA JERARQUIA OCULTA

El reconeixement de la identitat fonamental d'aquesta Doctrina en les seves múltiples dispensacions i manifestacions exteriors, de la idèntica finalitat d'aquestes i de la identitat dels mitjans universalment emprats per a ensenyar-la, en les seves diferents adaptacions, a les diferents circumstàncies de temps i lloc, com segell del seu origen comú, ens fa palès l'existència d'una Oculta Jerarquia, una Fraternitat de Savis i Mestres, que ha estat a través de les edats la seva íntima, secreta i fidel dipositària, manifestant-la exteriorment en formes anàlogues o diferents, segons la maduresa dels temps i dels homes.

Els orígens d'aquesta Fraternitat Oculta de Mestres de Saviesa, cridada també Gran Llotja Blanca (i, en la Bíblia, Ordre de Melkizedek), poden traçar-se fins a les primeres civilitzacions

humanes, de les quals aquests Mestres, com Reis-Sacerdots Iniciats (segons ho indica el mateix nom genèric Melkizedek), van ser Reveladors i Instructors, pot dir-se, des de l'aparició del primer home sobre la terra. La seva existència ha estat i pot ser reconeguda per tots els deixebles avançats, dels quals els Mestres s'han servit i se serveixen per a la seva Obra en el món.

Devem a aquesta Jerarquia Oculta, formada pels genuïns Intèrprets, Dipositaris i Dispensadores de la Doctrina Secreta, el primitiu establiment de tots els Misteris i de tots els cultes, en les seves formes més antigues, més pures i originàries, així com de la Institució Maçònica, i de tot moviment progressista i llibertador.

Elevat i llibertat a les consciències, conduir als homes des de les tenebres de la ignorància i de la il·lusió a la Llum de la Veritat, des del vici a la Virtut, des de l'esclavitud de la matèria a la llibertat de l'esperit, ha estat sempre i és constantment la finalitat d'aquests Éssers superiors, d'aquests veritables Mestres Incògnits en les seves activitats en el món.

Tot Moviment elevador i llibertador ha de considerar-se, directa o indirectament, inspirat per aquesta Jerarquia, formada pels que es van elevar i es van llibertar per si mateixos, sobreposant-se a totes les debilitats, limitacions i cadenes (que lliguen a la majoria de nosaltres i ens fan tanmateix, esclaus de la fatalitat o de la necessitat en aparença, però, en realitat, ho som dels nostres mateixos errors i il·lusions), i realitzant així el veritable Magisteri.

Per contra, tot moviment (polític, social o ocult) que tendeixi a limitar, esclavitzar, entorpir i adormir la consciència dels homes té una oposada i diferent inspiració, sent obra manifesta del Senyor de la Il·lusió, o sigui el moviment de reflux de les ones espirituals. La llibertat individual i el respecte ple de la mateixa han estat sempre i són la característica de la línia dreta de l'Evolució Ascendent, mentre esclavitud i coerció assenyalen el camí esquerre o descendent.

LES COMUNITATS MÍSTIQUES

Al costat de les antiquíssimes institucions oficials dels Misteris -protegides pels reis i governs amb lleis i privilegis especials, per la seva reconeguda influència benèfica i moralitzadora, i instintivament venerades pels pobles- van existir en tot Orient, i especialment en l'Índia, Pèrsia, Grècia i Egipte, moltes comunitats místiques que, mentre d'una banda poden ser comparades als actuals convents i ordres monàstiques, per l'altre algunes de les seves característiques les relacionen íntimament amb la moderna Maçoneria. Aquestes comunitats -algunes de les quals van tenir, i unes altres no, caràcter decididament religiós- naixen, evidentment, de la necessitat espiritual d'agrupar-se per a dur, a l'abric de les condicions contràries del món exterior, una vida comuna més conforme amb els ideals i íntimes aspiracions dels seus components.

Les característiques d'aquestes comunitats, que constituïxen un "trait union" amb la nostra Ordre, es refereixen igualment a la seva doble finalitat operativa i especulativa -que es dedicaven igualment a treballs i activitats materials, així com als estudis filosòfics i a la contemplació-, a la iniciació com condició necessària per a ser admesos en elles, i als mitjans de reconeixement (signes, paraules i tocs) que usaven entre si i per mitjà dels quals obrien les seves portes al viatger iniciat que es feia reconèixer com un d'ells, i li tractaven com germà, qualsevol que anés la seva procedència.

D'aquestes místiques comunitats parla molt Filòstrat en la seva vida d'Apoloni de Tiana, basant-se en els apunts de Damis, deixeble (o, millor dit, company de viatge, doncs per no ser Iniciat, gairebé sempre havia de quedar-se a la porta dels Temples i Santuaris, que no tenien misteris per al seu Mestre) del gran filòsof reformador del primer segle de la nostra Era, que va viatjar constantment d'unes a altres comunitats, així com de Temple en Temple de diferents religions, on sempre va trobar hospitalitat i acollida fraternal, compartint amb ells el Pa de la Saviesa.

Les més conegudes foren les dels Essenis entre els hebreus; dels Terapeutes de l'Alt Egipte, dels Gimnòsofs en l'Índia. Aquest últim terme -que significa literalment savis nus- sembla molt bé aplicar-se als ioguis, en el seu triple sentit moral, material i espiritual, quan es despullen de tota la seva riquesa o possessió material, reduïen el seu vestit pel cap alt senzill, i es despullen espiritualment amb la pràctica de la meditació, que, en els seus aspectes més profunds, és una despulla completa de la ment (la “Creadora de la Il·lusió”) i de les facultats intel·lectuals, de les quals està revestit el nostre Ego o Ànima per a la seva actuació com “ser mental”.

LES ESCOLES FILOSÒFIQUES

Tampoc hem d'oblidar, en aquesta sintètica enumeració dels orígens de la Maçoneria, les grans escoles filosòfiques de l'antiguitat: la vedantina en l'Índia, la pitagòrica, la platònica i l'eclèctica o alexandrina a Occident, les quals, indistintament, van tenir el seu origen i inspiració en els Misteris.

De la primera direm simplement que el seu propòsit va ser la interpretació dels llibres sagrats o Vedes (Vedanta significa etimològicament fi dels Vedes), antigues escriptures bramàniques inspirades, obra dels Rishis, “vidents” o “profetes”, amb propòsit clarament esotèric, com ho mostra la seva característica primitivament “advaita” (“anti-dualista” o unitària), amb el reconeixement d'un únic Principi o Realitat, operant en les infinites manifestacions de la Divinitat, considerades aquestes com diferents aspectes d'aquesta Realitat Única.

L'escola establerta per Pitàgores, com comunitat filosòfic-educativa, en Crotona, en la Itàlia meridional (dita llavors Magna Grècia), té una íntima relació amb la nostra institució. Als deixebles se'ls sotmetia primerament a un llarg període de noviciat que pot parangonar-se amb el nostre grau d'Aprenent, on se'ls admetia com oïdors, observant un silenci absolut, i altres pràctiques de purificació que els preparaven per a l'estat successiu d'il·luminació en el qual se'ls permetia parlar i que té una evident analogia amb el grau de Fadrí, mentre l'estat de perfecció es relaciona evidentment amb el nostre grau de Mestre.

L'escola de Pitàgores va tenir una decidida influència també en els segles posteriors, i molts moviments i institucions socials van ser inspirats pels ensenyaments del Mestre, que no ens va deixar res com obra seva directa, que considerava els seus ensenyaments com vida i preferia, com ell mateix deia, gravar-les (altre terme característicament maçònic) en la ment i en la vida dels seus deixebles, més aviat que confiar-les com lletra morta al paper.(1) En relació amb Pitàgores, cap recordar aquí un curiós i antic document maçònic, (2) en el qual se li atribueix al Filòsof per excel·lència (va ser ell qui va usar primitivament aquest terme,

(1) Confronti's amb el que s'ha dit per Jesús: “Les meves paraules són esperit i vida”.

(2) El document es diu “Leyland-Locke Ms.” I la seva data seria del 1436, estant escrit en l'antic anglès d'aquella època. Referint-se a la Maçoneria, contesta a la pregunta: d'on va venir?, dient que va començar “amb els primers”.

distingint-se com amic de la saviesa dels sofes o sofistes, que ostentaven, amb un orgull inversament proporcional al mèrit real, el de savis) el mèrit d'haver transportat les tradicions maçòniques orientals al món occidental grec-romà.

De l'escola platònica i de la seva connexió amb els ensenyaments maçònics, és suficient que recordem la inscripció que havia en l'atri de l'Acadèmia (paraula que significa etimològicament "orient"), on se celebraven les reunions: "Ningú entre aquí si no coneix Geometria"; al·lusió evident a la naturalesa matemàtica dels Primers Principis, així com al simbolisme geomètric o constructor que ens revela l'íntima naturalesa de l'Univers i de l'home, i de la seva evolució.

La filiació d'aquestes escoles en els Misteris és evident pel fet que Plató, com Pitàgores i tots els grans filòsofs d'aquells temps, van ser iniciats en els Misteris d'Egipte i Grècia (o en ambdós), i tots ens parlen d'ells amb el més gran respecte, encara que sempre succintament, per ser llavors tota violació del secret castigada per les lleis civils fins a amb la mort.

De l'escola eclèctica o neoplatònica d'Alexandria d'Egipte direm la doble característica del seu origen i de la seva finalitat, quan va néixer de la convergència de diferents escoles i tradicions filosòfiques, iniciàtiques i religioses, com síntesis i conciliació de les mateixes, des d'aquell punt de vista interior en el qual es revela, i es fa palesa la seva fonamental unitat.

Aquesta temptativa d'unificació d'escoles i tradicions diferents, per mitjà de la comprensió de la Unitat de la Doctrina que en elles es tanca, va ser renovada uns segles després per Ammonio Saccas, constituint, a més, un privilegi constant i universal característic dels veritables iniciats en tots els temps.

L'ESCOLA GNÒSTICA

Directament relacionada amb l'escola eclèctica alexandrina, ha estat la tradició o escola gnòstica del Cristianisme, considerada i perseguida després com heretgia per l'Església de Roma.

El gnosticisme va voler conciliar i fondre fins al possible el cristianisme llavors naixent amb les religions i tradicions iniciàtiques més antigues, substituint al dogma (doctrina ortodoxa, de la que se'ns demana una acceptació incondicional com "acte de fe") per la gnosi (coneixement o comprensió per mitjà de la qual s'arriba a la Doctrina Interior).

Segons aquesta escola, l'Evangeli, a semblança de totes les escriptures i ensenyaments religiosos, ha d'interpretar-se en el seu sentit esotèric, és a dir, com expressió simbòlica i presentació dramàtica de Veritats espirituals.

---

homes de l'Est, que van haver abans dels primers homes de l'Oest", sent transmesa a Occident pels venecians Després de la qual cosa segueix literalment així: How comed ytt yn Engelonge?

"Peter Gower, a Grecian journeyed for kunnyng yn Egipte and yn Syria, and yn everyche lande whereat the Venetians hadde plauntedde Maconrye, and wynnynge entrance yn al Lodge of Maconnes, he learned muche, and retournedde and worked yn Grècia Magna wachsynge and becommynge a myghitye wysacre and gratelyche renowned, and here he framed a grate Lodge at Groton, and maked many Maconnes, some whereoffe dyd journeye yn France, and maked many Maconnes wherefromme, yn process of tyme, the art passed yn Engelonge". És evident que Peter Gower, Venetians i Groton són alteracions fonètiques, respectivament, de Pitàgores, Fenicis (en anglès Phoenicians) primitivament pels Fenicis en totes les seves colònies -i això concorda perfectament amb l'origen fenici de l'arquitecte Hiram del Temple de Salomó-, va arribar per mitjà de Grècia a Itàlia, d'on, en temps de les conquestes romanes, va franquejar el seu camí en els altres països de l'Europa occidental.

El Crist, més aviat que una atribució personal de Jesús, seria el coneixement o percepció espiritual de la Veritat que ha de néixer i neix en tot iniciat, que es fa així el seu veritable cristòfor o cristià. El mateix Jesús seria també el nom simbòlic d'aquest principi salvador de l'home, que ho conduïx “de l'error a la Veritat i de la Mort a la Resurrecció”.

La mateixa Fe (pistis) es considerava com mitjà per a arribar a la Gnosi, més aviat que l'acceptació passiva i incondicionada d'alguna afirmació dogmàtica, presentada com una Veritat revelada.

Magrat les interpolacions posteriors, és cert que l'Evangeli, les Epístoles i l'Apocalipsi de Joan revelen molt clarament un fonament gnòstic (la mateixa doctrina o tradició gnòstica es deia instituïda pels deixebles o sequaces de Sant Joan), i aquesta tradició gnòstica o joanítica representa en el Cristianisme el punt de contacte més directe amb la Maçoneria.

LA CÀBALA HEBREA

Les antigues tradicions orientals i hermètiques troben en la Càbala i la Alquímia, dues noves encarnacions occidentals que no van ser estranyes als orígens de la moderna Maçoneria.

La Càbala (del hebraic qabbalah, “tradició”) representa la Tradició Sagrada coneguda pels hebreus al seu torn derivada d'antigues tradicions caldees, egípcies i orientals en general.

Tracta especialment del valor místic i màgic dels nombres i de les lletres de l'alfabet relacionats amb principis numèrics i geomètrics, que tanquen en si altres tants significats metafísics o espirituals, dels quals apareix la íntima concordança i la unitat fonamental de les religions.

L'antiguitat del moviment cabalista, prop dels hebreus, ha estat negada per alguns crítics moderns, però generalment s'admet la seva existència després de la captivitat de Babilònia, fent-se així manifesta la seva afirmació de la doctrina dels mags caldeus. Especial importància tenen en la càbala les paraules sagrades i Noms Divins, atribuïnt-se als mateixos un poder que es fa operatiu per la seva correcta pronunciació -doctrina comuna a totes les antigues tradicions, que també ha estat desenvolupada d'una manera racional en la Filosofia de la Índia, on el so o Verb és considerat com un espectre de la Divinitat (Shabdabrahman).

ALQUIMIA I HERMETISME

Com de l'Orient asiàtic han vingut les doctrines cabalistes, a l'Egipte i a la tradició hermètica (d'Hermes Trismegiste o Thot, el fundador dels misteris egipcis) es fa remuntar la Alquímia (paraula àrab que sembla significar “la Substància”) dels quals es deien a si mateixos veritables filòsofs.

El significat comú i familiar de l'adjectiu hermètic pot donar-nos una idea del secretisme per mitjà de la qual els alquimistes acostumen ocultar la veritable naturalesa de les seves misterioses perquisicions. No deu per tant estranyar-nos si la majoria segueix creient encara avui que els seus principals objectes fossin els d'enriquir-se per mitjà de la pedra filosofal, que havia de convertir el plom en or pur, i allargar notablement la durada de la seva existència, lliurant-se al mateix temps de les malalties per mitjà d'un elixir i d'una miraculosa panacea.

En aquesta mística “lapis philosophorum”, tanmateix, nosaltres els maçons, no podem deixar de reconèixer una particular encarnació, un estat de puresa, refinament i perfecció de la mateixa pedra, amb el treball que principalment, consisteix la nostra feina. I quan reflexionem sobre el

secret simbòlic, en el que a semblança nostra, embolicaven els seus treballs, per a ocultar-los als profans de l'Art, no ens pot cabre el menor dubte que, per sobre d'aquestes finalitats materials, que justificaven per als curiosos les seves ocupacions, els veritables esforços de tots els veritables alquimistes fossin dirigits cap a objectes essencialment espirituals.

La pedra filosofal no pot ser, doncs, sinó el coneixement de la Veritat, que sempre exerceix una influència transmutadora i ennoblidora sobre la ment que la contempla i es reforma en la seva imatge i semblança. Tan sols per mitjà d'aquest coneixement, que és realització espiritual, poden convertir-se les imperfeccions, les passions i les qualitats més baixes i vils de l'home en aquella perfecció ideal de la qual l'or és el símbol més adequat. Amb aquesta clau se'ns fa relativament fàcil entendre el misteriós llenguatge que els alquimistes empenen en les seves obres, i com la pròpia personalitat de l'home sigui el "atanor", mantingut a la calor constant d'un ardor durador, on han de desenvolupar-se totes les operacions.

El parentiu entre el simbolisme alquímic i el maçònic apareix amb bastant claredat en el gravat que reproduïm, tret d'una il·lustració de l'obra de Basilio Valentino sobre la manera de fer l'or ocult dels filòsofs i aportat per altres autors.

La Gran Obra dels alquimistes, i la que perseguim en els nostres simbòlics treballs, ens presenten, efectivament, una idèntica finalitat comuna a totes les escoles iniciàtiques, ja sigui en el significat místic de realització individual, com en una il·luminada i ben dirigida acció social, que té per objecte el millorament del mitjà i l'elevació, el bé i el progrés efectius de la humanitat.

TEMPLARIS I ROSACREUS

Les tradicions hermètiques orientals van trobar a Occident altres tants canals per a la seva expressió, durant l'Edat Mitjana i el principi de l'Edat Moderna, en les moltes societats i ordres místiques i secretes, encara que aparentment amb diversa finalitat exterior, que es van manifestar aquí i allà, totes íntimament relacionades amb la Tradició Iniciàtica i lligades interiorment per l'afinitat dels mitjans de manifestació i una identitat fonamental d'orientació. Entre aquests moviments, els dos més coneguts i que més han influït en la Maçoneria, són l'Ordre del Temple, que va tenir el seu apogeu i el seu període d'esplendor en el segle XIII, i la Fraternitat Rosacreu, que va influir especialment en el segle XVII.

L'Ordre dels cavallers del Temple va néixer de les Croades i el contacte que es va establir en ocasió de les mateixes entre els cavallers vinguts de l'Occident i les místiques comunitats orientals dipositàries de tradicions esotèriques. Com Ordre, va ser fundada en 1118 per dos

cavallers francesos, Hugues de Payens i Godefroid de St. Omer, amb la finalitat de protegir als pelegrins que anaven a Jerusalem després de la Primera Croada.

Els cavallers feien els tres vots evangèlics de pobresa, castedat i obediència, com les altres ordres religioses, i l'Ordre comprenia en si mateixa un cos eclesiàstic propi, dependent directa i únicament del Gran Mestre de l'Ordre i del Papa. Així els místics secrets dels quals l'Ordre es va fer dipositària podien ser guardats amb tota seguretat.

El secret en el qual es desenvolupaven les cerimònies de recepció, i es comunicaven els misteris als quals es reputaven dignes i madurs per a posseir-los, va ser el pretext de les acusacions d'immoralitat i heretgia que es van fer a l'Ordre, sent en realitat motivades aquestes acusacions per la ignorància, el zel i la cobdícia de la seva immensa riquesa.

Aquesta última va ser principalment la raó que va dur a Felip el Bell, rei de França, en l'any 1307, a detenir sense previ avís a tots els Templaris, que van ser torturats i jutjats molt sumàriament pel tribunal de la Inquisició, amb el precís intent d'acabar amb l'Ordre, la fi de la qual va ser segellat tràgicament en 1314 (quatre mesos després de la seva abolició privada per obra del pontífex) per la bàrbara mort infligida al seu Gran Mestre Jacques de Molay, que va ser cremat viu davant de la catedral de Nôtre Dame de París.

També el moviment filosòfic conegut amb el nom de Fraternitas Rosae Via va tenir els seus orígens en el contacte d'Occident amb l'Orient, i amb les secretes tradicions que aquí van poder conservar-se més lliure i fidelment: Cristian Rosenkreutz, el seu místic fundador, va néixer, segons la tradició de la qual es parla en la Fama Fraternitatis, en 1378, i molt jove va viatjar per Xipre, Aràbia i Egipte, on li van ser revelats molts importants secrets, que va dur amb si a Alemanya, on va fundar la Fraternitat, destinada a reformar a Europa. Després de la seva mort va ser sepultat secretament en una tomba preparada expressament per a ell, que havia de romandre desconeguda per als membres de la mateixa Fraternitat, fins que va ser casualment descoberta, llegint-se en la mateixa la inscripció: "Post CXX anys patebo".

Aquesta història, així com els secrets i meravelles que es trobaren en la tomba, és evidentment, simbòlica Tradició Iniciàtica de la Saviesa, personificada pel mateix Cristian Rosenkreutz, que ve de l'Orient a l'Occident, i es conserva gelosament en la seva tomba hermètica, on la busquen i la troben els seus adeptes, els fidels cercadors de la Veritat. Quant a la influència d'aquests dos moviments sobre la Maçoneria, que és la que de moment més ens interessa, és cert que no solament moltes tradicions templeres i rosacrees van trobar el seu camí en la nostra Ordre, sinó que també es va fer aquesta la intèrpret i natural hereva de les seves finalitats, ideals i de la Gran Obra que constituïx la fi de totes les diferents tendències: hermetiste, templària, rosacrees i filosòfiques sempre han hagut de fraternitzar amb els maçons, i d'aquesta comunió espiritual ha nascut la Maçoneria segons avui la coneixem.

ESPERIT, ÀNIMA I COS

Podem considerar aquestes fraternitats i moviments com l'ànima multiforme de l'Esperit U de la Tradició Universal, que ha vingut directament i sense interrupció fins a nosaltres dels antics Misteris. Així, pel que es refereix al seu esperit iniciàtic com a la tradició que li anima (i de la que és hereva i continuadora), els orígens de la nostra Institució, no poden ser més gloriosos, sent nosaltres, com Maçons, els hereus dels antics Reis-Sacerdots (simbolitzats per Melkizedek i Salomó) i dels Grans Iniciats de tots els temps.

I quan es refereix al cos en el qual aquesta Ànima tradicional s'ha encarnat -és a dir, a la forma que domina exteriorment la nostra Institució, que ha estat presa particularment de

l'Art de Construir-, els nostres orígens no són menys gloriosos, ja que es relacionen directament amb l'origen de tota civilització, com la causa amb el seu efecte natural.

Coneixem, per l'estudi que hem fet en les pàgines precedents, una mica de la seva ànima, que és la tradició i Finalitat, comunes a les diferents ordres, escoles, moviments, societats i comunitats que acabem d'examinar -una Ànima formada per les més elevades aspiracions humanes i expressada constantment en termes de comprensió, tolerància i amor fraternal. Vegem ara com també el cos exterior de la institució té els seus orígens en els temps de la més remota història i de la prehistòria humanes, havent deixat les seves petjades en totes les grans obres i monuments que han arribat fins a nosaltres de les èpoques passades.

L' "ARS STRUCTORIA"

Entre totes les arts, l'Arquitectura ha estat venerada i practicada en tots els temps com un art especialment diví. No hem de meravellar-nos de l'especial consideració que sempre ha estat tinguda, per estar la construcció material, íntimament relacionada amb la forma exterior de tota civilització, de la qual pot considerar-se al mateix temps com causa, mitjà, condició necessària i expressió natural.

La casa representa el principi de la vida civil i no manca de raó, sens dubte, el que la segona lletra de l'alfabet hebraic (que constituïx la inicial de la paraula sagrada de l'Aprenent) signifiqui exactament "casa", derivant la seva forma del jeroglífic simbòlic de la mateixa. La Casa representa així la primera lletra o principi de la civilització, mentre la seva interpretació esotèrica en relació amb les altres lletres de la Paraula ens dóna altre significat més propi per a l'Aprenent, que estudiarem més endavant.

Quan els homes van tenir cases o abrics protectors, i quan els murs de les ciutats van constituir per a aquestes, la base de la seguretat, va ser quan van poder desenvolupar-se les arts, les ciències i les institucions socials.

Llavors, elevant-se l'atenció i les aspiracions dels homes des del regne dels efectes al de les causes, o des de l'aparença exterior a la realitat interior que en ella s'amaga i l'ànima, va ser quan va néixer la idea i es va sentir la necessitat de construir un Temple, d'aixecar un edifici o signe exterior del reconeixement interior de la Causa Transcendent, dels efectes visibles.

Aquesta aspiració interior constituïx el principi de tota iniciació, o ingrés en una manera superior de pensar, de veure i considerar les coses. Per tant, podem dir que la Maçoneria va tenir tant moral com materialment l'origen en el primer Temple que es va aixecar en reconeixement de la Divinitat, i que el primer Maçó va ser qui ho va aixecar, a pesar del rude i elemental que fos aquest Temple primitiu, que bé va poder haver consistit en una sola columna, o tronc de pedra o de fusta, la tradició de la qual va ser perpetuada de seguida en els obeliscs.

MAÇONERIA OPERATIVA I ESPECULATIVA

És evident, doncs, que l'element espiritual (especulatiu o devocionari) i el material (operatiu o constructiu) es troben íntimament units des del moment que primer es va concebre i es va realitzar la idea d'un Temple, com signe exterior d'un reconeixement interior, i que la

Maçoneria va sorgir espontàniament d'aquesta idea d'aixecar o establir un signe a la Glòria del Principi o Realitat interiorment reconeguts, doncs si els maçons en el sentit material van ser “constructors” en general, sempre han estat més particularment els que han elevat Temples per a l'esperit.

Tenint presents aquestes consideracions, no hi ha gens de sorprenent en la transformació de la maçoneria operativa en especulativa, és a dir, de com una Institució Moral i Filosòfica hagi pogut desenvolupar-se sobre un art material, prenent el lloc de les corporacions medievals i continuant-les.

Ambdós elements -operatiu i especulatiu- van estar junts des d'un principi, i això s'evidencia en el desenvolupament cíclic que fa prevaler, segons els moments històrics i les necessitats d'una època, una o altra tendència, un o altre d'aquests dos aspectes de la nostra Institució, tan inseparables com les dues columnes que donen accés als nostres Temples.

A més de que constituïx el segell del seu origen, la construcció en general -i la d'un temple en particular- s'ha prestat sempre i es presta admirablement com símbol interpretatiu de l'activitat de la Naturalesa, podent-se considerar l'Univers com una Gran Obra, com un Temple i al mateix temps un Taller de Construcció, dirigida, inspirada i actualitzada per un Principi Geomètric, les diferents manifestacions del qual són les lleis naturals que ho governen i les forces que, segons aquestes lleis, produïxen diferents efectes visibles.

Aquesta Obra de Construcció pot l'home observar-la en si mateix, en el seu propi organisme físic (moltes vegades comparat amb un temple), així com en la seva íntima organització espiritual, en el món interior de les seves idees, pensaments, emocions i desitjos. Tot home ve a ser així un microcosmos o “petit univers” i un Temple (anàleg al Gran Temple de l'Univers que constituïx el Macrocosmos), individualment aixecat “a la Glòria” del Principi Diví o espiritual que ho anima.

A aquesta Obra universal que es desenvolupa igualment dintre i fora de nosaltres, en la que tot ésser participa en general inconscientment amb la seva pròpia vida i activitat, el Maçó -o sigui l'iniciat en els Misteris de la Construcció- té el privilegi i el deure cooperar conscientment, convertint-se en obrer intel·ligent i disciplinat del Gran Pla que constituïx l'evolució.

Així doncs, l' “Ars Structoria” és, per a qui saben interpretar-la i realitzar-la, la veritable Ciència i Art Real de la Vida, el diví privilegi dels iniciats que la practiquen especulativa i operativament; dos aspectes íntimament units i inseparables, encara que puguin manifestar-se en diferents formes, segons l'evolució particular de l'individu. I no hi ha altura o elevació del pensament o del plànol de consciència individual que no pugui ser interpretat, o al que no pugui útilment aplicar-se les al·legories, els emblemes i els instruments simbòlics de la Construcció.

LES CORPORACIONS CONSTRUCTORES

Cap activitat, art o obra important pot ser el resultat dels esforços i de l'experiència d'un individu aïllat. Per consegüent, els primers constructors van deure necessàriament agrupar-se, sigui per a l'aprenentatge i el perfeccionament (en els quals s'aprofita l'experiència dels altres), com per a l'exercici i la pràctica ordinària de l'Art, agregant-se cadascú a altres membres com ajudants o aprenents, qui havien de cooperar en les més rudes tasques sense conèixer encara els principis i secrets que s'adquireixen amb el temps, l'esforç i l'aplicació.

La divisió en Aprenents, Fadrins i Mestres va haver de ser espontània en qualsevol agrupació d'obriers per a un intent constructiu, per distingir els manobres i novicis, que no podien posar més que la seva força, la seva bona voluntat i les seves facultats encara indisciplinades, dels obrers que ja coneixien els principis de l'art, l'activitat del qual podia ser utilitzada més profitosament, i aquests dels obrers consumats o perfectes que ja ho dominaven i estaven capacitats per a executar qualsevol obra, així com per a dirigir i ensenyar als altres.

Com la unitat d'una tasca requereix sempre una corresponent unitat de concepte i de direcció, és clar també que aquestes tres categories van haver d'estar fidelment disciplinades (en el doble sentit intel·lectual i moral de la paraula disciplina, és a dir, tant en la teoria com en la pràctica) sota una Autoritat reconeguda com a tal, per la seva experiència i coneixements superiors, triada o proposta sobre ells, el “Magíster” per excel·lència, o Arquitecte, a la iniciativa del qual i directa responsabilitat s'encomanava evidentment l'obra, un Mestre Venerable entre els Mestres de l'Art, al com tots els altres devien respecte i obediència.

Així tota corporació constructora o agrupació d'obriers per a una fi determinat hagué de constituir-se espontàniament a semblança de les nostres Lògies, necessitant-se, a més del Mestre Arquitecte, director de l'Obra, un o dos Vigilants que ho ajudessin i poguessin substituir-lo en cas de necessitat, i altres membres que tinguessin càrrecs i atribucions especials, distints dels altres.

La primera llotja va ser constituïda, conseqüentment, pel primer grup de constructors que van ajuntar disciplinadament els seus esforços per a alguna obra important, o per a la realització d'un Ideal comú. I com les regles morals són necessàries per a l'ordre, la disciplina i l'eficiència en tota activitat material, és evident que aquestes hagueren de ser inseparables de les normes i regles pròpies de l'Art. El conjunt d'aquestes normes i regles, que constituïen una necessària disciplina per als que s'admetien per a prendre part en l'Obra, o com membres de la corporació, va formar una de la característica de l'Ordre, doncs sense ella no hagués pogut haver cap ordre veritable i l'acceptació d'aquesta disciplina va deure naturalment exigir-se com condició preliminar per a ser admès en l'Ordre.

LA “RELIGIÓ” DELS CONSTRUCTORS

En les especulacions, cultes i tradicions primitives, tot tendeix a la unitat: poders i atribucions que avui es distingeixen curosament, com per exemple l'eclesiàstic i el civil, el legislatiu i el judicial, estaven ahir en mans d'una mateixa autoritat. Així el món antic ens va donar el exemple dels Reis-Sacerdots que ajuntaven en si diferents representacions i poders que es consideren avui enterament desglossats.

Igualment la Religió formava llavors part de la vida, i les institucions civils i religioses s'entrellaçaven mútuament, constituint un conjunt gairebé inseparable. Per això, en les primitives corporacions constructores, l'element religiós-moral s'hagué de considerar com formant una unitat amb l'element artístic-operatiu, desenvolupant-se i transmetent-se igualment, en aquestes corporacions, els secrets de l'art i certes especials tradicions religioses.

Noti's, pel que fa a això, que la mateixa paraula religió s'identifica, en el seu significat originari, amb la de tradició, indicant simplement “el que és llegat o es transmet”. També la Maçoneria en aquest sentit és religió encara que no una religió: la religió operativa i especulativa, simbòlica i iniciàtica, nascuda espontàniament en les primeres corporacions constructores, a mesura que les seves adeptes s'esforçaven a divinitzar el seu Art, convertint-se en vehicles i mitjans dels quals va poder aprofitar-se la Jerarquia Oculta per als seus ensenyaments, trobant en aquest mitjà un terreny particularment fèrtil per a sembrar la mística llavor de la Saviesa.

També el caràcter particular de les corporacions que es van especialitzar en la construcció de Temples van fer que aquestes s'identifiquessin, en les diferents èpoques de la història, amb diferents tradicions religioses, i en alguns casos amb els mateixos Misteris (als quals alguns entre ells hagueren de ser admesos com participants), i no cal meravellar-se si es van assimilar molts ensenyaments esotèriques, transmeses com secret patrimoni entre els mestres de l'Art. Fora de dubte està que, en qualsevol període de la història, les corporacions constructores apareixen posseïdores de secrets i al·legories, alguns dels quals provenen d'una època molt remota, i uns altres representen antiquíssimes tradicions revestides de noms i formes simbòliques més recents. Mentre que, d'altra banda, bé sabem que totes van tenir regles i modalitats particulars per a la transmissió duplicada del secret material de l'art i de la seva interpretació especulativa, així com per a l'admissió de candidats com aprenents, exigint-se'ls de ser “lliures i de bons costums”, donant proves definides de moralitat, diligència i capacitat per a l'obra. Aquesta “religió dels constructors” va haver de ser una religió eminentment moral, és a dir una ètica individual aplicada a la vida, com ho demostra la Tradició Maçònica, que més directament la continua.

EL GRAN ARQUITECTE

El concepte d'un Gran Arquitecte, o Principi Diví Intel·ligent que constituïx el focus espiritual i la Base Immanent de la Gran Obra de la Construcció particular i universal, ha representat sens dubte en tots els temps el fonament de la Religió dels Constructors. Aquest mateix concepte constituïx el Principi Cardinal de la Maçoneria Moderna, doncs no tenen valor maçònic els treballs que no siguin fets “a la glòria” d'aquest Principi, és a dir, amb la finalitat de que l'espiritualitat latent en tot ésser i en tota cosa trobi per mitjà dels mateixos la seva expressió o manifestació més perfecta.

Es tracta, no obstant això, d'un concepte eminentment iniciàtic, és a dir, en el qual ingresem progressiva i gradualment a mesura que els nostres ulls espirituals s'obren a la llum maçònica. Així doncs, mentre en el principi es deixa a cada maçó en llibertat d'interpretar aquesta expressió de Gran Arquitecte segons les seves particulars idees filosòfiques, opinions i creences (teistes com ateus, considerant-se en aquest últim cas el Gran Arquitecte com expressió abstracta de la Llei Suprema de l'Univers), se li conduirà després gradualment, per mitjà del seu propi treball intern o de l'esforç personal amb el qual s'aconsegueix tot progrés, a un reconeixement més perfecte, a una realització més íntima i profunda d'aquest Principi, al mateix temps immanent i transcendent, que constituïx la base i essència íntima de tot l'existent.

Al voltant d'aquesta idea central (el caràcter iniciàtic de la qual la diferència de tot concepte o creença dogmàtics) s'han agrupat, com entorn del seu centre natural, les diferents tradicions, símbols i misteris que constituïxen altres tantes aplicacions i expressions del Principi Fonamental a la interpretació de la vida i al seu perfeccionament.

D'aquesta manera, sense imposar opinió o creença alguna, però deixant-li a cadascú en llibertat d'interpretar aquesta expressió simbòlica segons la seva particular educació i les seves conviccions, tots són conduïts naturalment cap a una mateixa Veritat, esforçant-se a penetrar cadascú més endins, arribant al fons de la seva pròpia visió i creença, que (com totes) ha de ser tolerada, respectada i interpretada com un dels infinits camins que conduïxen a la Veritat.

LES PRIMERES CORPORACIONS

Aquesta digressió sobre un dels punts fonamentals de la Maçoneria ens ha semblat necessària per a mostrar el caràcter iniciàtic, eclèctic i universal de l'Ordre en els seus mateixos conceptes i símbols en aparença més vulgars, però que tanquen en si un propòsit i una profunda doctrina. Tornant al nostre tema dels orígens maçònics, ens queda per traçar sumàriament la història de les corporacions constructores des de les primeres civilitzacions fins als nostres dies.

Les petjades de les antigues corporacions constructores es troben en tots els pobles que ens van deixar alguna notícia de la seva experiència. Entre els més antics i importants monuments que ens queden d'antigues civilitzacions, hem de posar en primera línia les piràmides d'Egipte. Al principi es van considerar com tombes magnífiques dels reis, però un estudi més atent ha revelat que es tracta més aviat de monuments simbòlics, en els quals i prop dels quals amb tota probabilitat es desenvolupaven ritus i cerimònies iniciàtiques. Això sembla particularment cert pel que fa a la Gran Piràmide, les mesures de la qual i proporcions calculades escrupolosament han revelat en els seus arquitectes coneixements geogràfics, astronòmics i matemàtics no menys exactes que els quals es consideren exclusiva conquesta dels nostres temps. És suficient dir que la unitat de mesura d'aquesta piràmide, el colze sagrat (que pot identificar-se amb la regla maçònica de 24 polzades) és exactament la deumilionèsima part del radi terrestre polar -una mesura més justa i més exactament determinada que el metre, base del nostre sistema-. El seu perímetre revela un coneixement perfecte de la durada de l'any; la seva altura, l'exacta distància de la Terra al Sol, i el paral·lel i el meridià que es creuen en la seva base constitueixen el paral·lel i meridià ideals, atès que travessen el major nombre de terres. D'altra banda, la precisió amb la qual estan tallats i disposats els enormes blocs de pedra que es componen, donaria molt que pensar a un enginyer modern que volgués imitar aquestes obres.

A pesar que l'Egipte ha estat sempre considerat com la terra clàssica de l'esclavitud, ja que realment, en èpoques posteriors, els obrers, dirigits pels sacerdots, no tenien cap llibertat o iniciativa, és molt difícil pensar que una obra com la Gran Piràmide -obra característicament maçònica- hi ha pogut ser altra cosa que l'Obra Mestra de la més sàvia i celebrada corporació constructora de tots els temps. A més, és possible que nostra Era Maçònica (que comença en l'any 4000 a. de C., i que ens ve des d'antigues tradicions) dati precisament de la construcció de la Gran Piràmide, que alguns, no obstant això, fan més recent, i uns altres molt més antiga.

Altra important construcció de l'antiguitat (a més dels temples, les traces dels quals es troben onsevulla) sembla haver estat la Torre de Babel, de bíblica memòria, diferenciant-se aquesta construcció de la precedent per l'ocupació de maons en lloc de pedres tallades i d'altra matèria en lloc de calç. El mite de la confusió de les llengües abans que s'acabés l'obra, i de la conseqüent dispersió de les corporacions de constructors que s'havien reunit per a executar-la, dóna molt que pensar a l'estudiant de les tradicions antigues.

ELS CONSTRUCTORS FENICIS

En èpoques més recents (prop de 1000 anys a. de C.), vam trobar les corporacions i l'obra de Constructors Fenicis en tots els països del Mediterrani en els quals aquest poble havia establert les seves colònies i la influència de la seva civilització.

Aquestes corporacions viatjaven, evidentment, d'un país a l'altre, segons es necessitava i se sol·licitava el seu concurs, aixecant amb igual habilitat i facilitat temples i santuaris per als diferents cultes i misteris, encara que sempre eren erigits segons el mateix tipus fonamental que revela, en les obres de les idèntiques corporacions o de corporacions afins, una mateixa identitat de concepte.

Podem considerar com un exemple típic (i com l'obra simbòlicament mestra dels constructors fenici) el Temple de Jerusalem, aixecat en l'època indicada en el llibre de les Cròniques (prop de 1000 anys a. de C.) pels obrers que Hiram, rei de Tir, va enviar A Salomó para aquest efecte, construcció sobre la qual es basa la nostra actual tradició maçònica.

CONSTRUCTORS GRECS I ROMANS

En Grècia les corporacions que es van formar, sens dubte per influència i a semblança de les fenícies, es van dedicar especialment a la construcció de temples i van prendre el nom de dionisíaqes, relacionant-se evidentment amb els Misteris homònims en honor de Yaco o Zeus Nisio.

L'arquitectura grega, caracteritzada per l'ús de l'arquitràu (en comptes de l'arc emprat posteriorment pels romans), té, per la seva senzillesa hieràtica, molta analogia amb l'egípcia, de la qual es diferencia per la gràcia i la esveltesa que substituïxen a la poderosa majestat d'aquella. Els seus tres estils, dòric, jònic i corinti, que es distingeixen per la forma dels capitells i de les decoracions que els acompanyen, són característicament emblemàtics dels tres graus maçònics. I la Maçoneria Simbòlica pot molt bé parangonar-se, al·legòricament, amb l'Arquitectura Grega, corresponent perfectament els seus tres càmeres als tres ordres fonamentals d'aquesta.

A semblança d'aquestes corporacions d'obriers dionisíacs, Numa Pompilio, el rei iniciat de Roma va instituir, segons la tradició, els "collegia fabrorum" que, com els precedents, tenien els seus propis misteris i guardaven i transmetien amb els secrets de l'Art, certs secrets i tradicions de naturalesa religiosa. Com les Lògies Maçòniques, estaven dirigits per un triangle (com ho atesta la clàssica expressió tres "faciun collegium") format per un Magister i dos Decurions, i comprenien tres graus anàlegs als actuals, usant una especial interpretació emblemàtica dels seus instruments.

Aquests col·legis es van estendre després per tot l'imperi, seguint com forces constructores el camí de les legions i aixecant onsevilla aquells monuments i edificis dels quals ens queden encara múltiples vestigis.

Ja en el segle primer abans de Crist varies d'aquestes corporacions van passar i es van establir en la Gàl·lia, Alemanya i Anglaterra, on van construir especialment camps atrinxerats que després es van convertir en ciutats (la terminació anglesa de "chester" dels noms de moltes localitats revela molt clarament el seu origen llatí, de "castrum" -campament-).

LES CORPORACIONS MEDIEVALS

Amb el triomf del Cristianisme, que es va convertir en religió oficial durant l'últim període de l'Imperi Romà, mentre els Misteris van haver de desaparèixer, els “collegia fabrorum” van resoldre adaptar les seves tradicions paganes a la nova fe i això es va fer molt hàbilment, substituint-se la llegenda de la construcció del Temple de Salomó a altra transmesa anteriorment, i els noms de sants i personatges cristians als antics déus pagans: va néixer així un San Dionís, en lloc de l'homònim déu grec (el Bacus dels llatins), i San Joan va ser honorat com protector de l'Ordre, en lloc de l'antic déu bifront Jano.

Així renovada, la tradició dels col·legis romans va seguir en Orient la sort de l'Imperi Bizantí, adaptant-se després, amb igual facilitat, a la fe islàmica, mentre a Occident, amb la caiguda de l'imperi i la invasió dels vàndals i dels godes, va trobar un segur asil en una petita illa, prop de la ciutat italiana de Como, en Llombardia (país cridat així a conseqüència de la invasió dels llombards, “els de llargues barbes”), d'on van prendre el seu nom els “magistri comacini”, que van ser iniciadors d'aquell estil derivat del romà i anomenat romànic, que va fer la seva primera aparició prop del 600 i va seguir dominant per diversos segles després a Itàlia i en els països contigus, fins que l'estil gòtic, produït per les corporacions nòrdiques, va obtenir després el predomini.

En les obres d'aquests artistes trobem diversos símbols maçònics, i l'expressió d'una singular independència del pensament que es revela en curioses i mordaces sàtires en contra de l'Església gravades amb una audàcia sorprenent en les mateixes escultures de les catedrals. A pesar de l'hermètic secret amb que es guardaven les seves tradicions i creences, sembla que a aquestes corporacions (que existien en diverses ciutats d'Itàlia, entre unes altres en Siena, des del segle XI) no era estrany el coneixement d'un G.: A.: D.: O.:, ni la llegenda de Hiram.

En el fervor religiós que va caracteritzar aquest període, també algunes ordres monàstiques de l'Església es van dedicar, especialment a França i Alemanya, a l'Art de Construir, aixecant temples amb l'ajuda dels obrers nòmades que trobaven i contribuint així indirectament a l'organització d'aquests en corporacions que després es van fer independents.

Per l'obra i els esforços de les corporacions independents que es van formar en diferents països va néixer llavors i es va afirmar ràpidament en el anomenat estil gòtic, que converteix el simple arc romà i romànic en l'ogival, magnífic símbol del fervor religiós i de les més ardents aspiracions humanes que s'aixequen, com càntic majestuós, de la terra al cel. En els dos estils orientals, àrab i rus, vam trobar un desenvolupament ulterior d'aquesta idea que va fer revolucionar l'arc gòtic del romà, amb l'arc de forma especial que caracteritza dits estils. Aquestes corporacions, dedicades especialment a l'art gòtic, van constituir a Anglaterra les guildes d'obrers, a França el companyonatge (dels quals existien tres seccions distintes que prenien el nom, respectivament, de fills de Salomó, de Maître Jacques i de Maître Soubise) i a Alemanya els tallers i unions de picapedrers (Steinmetzen), entre els quals va prendre just renom aquella que va aixecar la catedral d'Estrasburg, erigida en el segle XV.

Els documents que ens queda d'elles provenen que els obrers es trobaven dividits en aprenents, fadrins i mestres, que es reunien en petites cases i empraven d'una manera emblemàtica els útils de la seva professió, duent-los amb si com insígnies; a més, es reconeixien per mitjà de paraules i signes que anomenaven salutacions. Els neòfits eren rebuts amb particulars cerimònies i juraven el secret més profund sobre el que se'ls anava a comunicar o ensenyar.

La paraula maçó (del llatí medieval “macio”, equivalent de picapedrer, d'on va venir també l'alemany Metzen) sembla es va usar per primera vegada en el segle XIII, sent exportada de França a Anglaterra. L'expressió francmaçó (maçó franc o lliure d'impostos) apareix per primera vegada en 1375 .

L'origen d'aquesta última paraula s'ha relacionat amb els especials privilegis i exempcions concedits pels pontífexs Nicolau III i Benet XII, en vista de la reconeguda moralitat d'aquestes corporacions i de les obres piadoses a les quals es dedicaven com constructors d'Iglésies. Però el real significat originari d'aquest atribut de francs o lliures (en anglès “freemasons”) és un assumpte encara discutit i discutible.

ELS MASÇONS “ACCEPTATS”

Afeblint-se després, en el segle XVII (amb el renaixement clàssic i la corrupció de l'Església que va ocasionar la Reforma i les noves teories filosòfiques), el fervor religiós dels segles passats, l'art sagrat va tenir necessàriament que decaure, i amb ell les corporacions de maçons operatius que d'aquesta activitat derivaven la seva raó d'ésser i la seva subsistència. Però aquí i allà, i especialment a Anglaterra, algunes d'elles van subsistir, si bé en forma molt reduïda, passant natural i gradualment de l'activitat constructiva que va ocasionar la seva formació, fins a ocupar-se exclusivament dels assumptes que abans eren per a ells de secundària importància, com per exemple d'estudi i de beneficència.

Sens dubte va contribuir notablement a aquesta nova orientació de l'activitat de les lògies, l'admissió que es va fer, des de llavors sempre més liberal i nombrosa (segons anava decreixent el seu valor com associacions professionals), de maçons acceptats (accepted freemasons), és a dir membres honoraris que mai havien exercit una professió relacionada amb l'art de construir.

Els nous associats, moltes vegades homes d'estudi i filòsofs eminents, van haver d'influir granment en aquestes agrupacions d'antics constructors, les quals van arribar fàcilment a dirigir. Així va ser com les lògies maçòniques professionals es van transformar naturalment en lògies de maçoneria especulativa, naixent d'aquesta manera la Maçoneria com actualment la coneixem. I així també moltes doctrines i tradicions iniciàtiques i místiques, d'origen o descendència diferent, van passar a incorporar-se a la naixent, o millor dita, renaixent institució. Especialment les tradicions, templers i rosacrus van tenir part important en aquesta transformació. Mentre les Lògies maçòniques trobaven en aquelles doctrines l'ànima que els infonia una vida nova, aquestes van trobar en aquelles el cos, el vehicle o mig exterior més adaptat per a una expressió que d'altra manera hagués quedat estèril i deficient.

Amb el segle XVII acaba així l'estudi dels orígens maçònics; des del segle XVII comença la seva història com institució moderna i es prepara l'avenir, dels quals parlarem en els dos següents “Manuals” d'aquesta sèrie.

LA “LLOTJA DE S.: J.”

El problema dels orígens maçònics es troba plantejat i resolt sintèticament en poques paraules en la pregunta ritual del V.: M.: a tot germà visitant: D'on veniu?, i en la contestació d'aquest: De la Llotja de S.: J.:

Aquesta pregunta és fonamental per a l'Aprenent i, a semblança d'Èdip, ha d'esforçar-se en contestar-la satisfactòriament, cercant en si mateix la solució del problema dels orígens: l'origen del seu ésser i de l'univers que ho envolta.

Què representa, doncs, per als maçons l'expressió “Llotja de S.: J.:”?

Ja sabem que la Tradició Maçònica guarda relació molt estreta amb la Tradició joanítica o mística del Cristianisme (com clarament ho demostra la superposició dels nostres instruments sobre la primera pàgina del Ev., de S.: J.:, que representa la Tradició Cristiana més pura, així com les Tradicions gnòstica i iniciàtica anteriors).

Igualment sabem que S.: J.: va ser pres com patró per les Corporacions Constructores de l'Edat Mitjana, i coneixem també l'ús -que remunta a una època molt llunyana- de festejar els dos solsticis, en les dates dels quals cauen respectivament les festes cristianes dels S.: J.: Aquestes mateixes festes se celebraven onsevulla també abans del cristianisme, sent en època dels romans en honor de Jano, el déu de les dues cares que molt bé simbolitza a la Tradició, estant una de les seves cares constantment tornada al passat i l'altra a l'avenir.

Aquest nom es relaciona etimològicament amb el llatí “janua”, (porta), d'on ve igualment el llatí januarius, “Gener”.(1) I és interessant notar referent a això que “porta” és també el significat originari de la lletra grega delta (del semític dalet), representada per un triangle, i que l'antiga porta de les iniciacions era triangular.

Aquest déu presidia tots els començaments (en llatí initium, d'on també initiare, “iniciar”), i en particular l'ingrés del Sol en els dos hemisferis celestes (en els solsticis), i la iniciació la clau de la qual tenia i guardava. Ara és evident que el nom Jano té també en llatí (Janus) una semblança molt singular amb el de Joan (Johannes) i no va ser per atzar que aquest últim va ser posat en l'exacte lloc del primer.

D'altra banda, l'hebraic Jeho-hannam o Joan significa “Gràcia o favor de Déu”, és a dir, home il·luminat o iniciat. Així és que a just títol pugues aquest últim cridar-se germà o deixeble de S.: J.: La importància iniciàtica d'aquesta elecció es fa així més evident per aquesta doble o bifront etimològica: la primera pagana o mirant al passat (tradició iniciàtica de la qual constituïx la porta o conducte) i l'altra cristiana o mirant a l'avenir (els escollits o afavorits de Déu que continuen i continuaran la tradició en tots els segles).

L'expressió Llotja de S.: J.: ve a ser així un nom simbòlic de tota unió o agrupació d'iniciats d'homes il·luminats i afavorits espiritualment, aplicant-se en la seva accepció més general a tots els que han estat admesos en els Misteris, i més particularment als veritables GG.: de S.: J.:, els Mestres de Saviesa que constituïxen la Gran Llotja Blanca, la més justa i perfecta “Llotja de S.: J.:”, en la que hem de buscar la inspiració i l'origen profund i veritable de la nostra ordre.

(1) Encara que, tal vegada, l'origen més probable de la paraula Janus ha de buscar-se en un hipotètic “Dianus” (masculí de Diana), anàleg a “divinus” en el sentit de “celestial”, o Divinitat del Cel.

SEGONA PART

LA INICIACIÓ SIMBÒLICA

CONSIDERACIONS PRELIMINARS

La cerimònia amb la qual es rep als candidats en la nostra Associació, és una pura fórmula arbitrària o existeix en ella un significat i una importància que escapen a l'observació superficial i es revelen a una consideració més atenta i a un estudi més profund?

A aquesta pregunta cada maçó té el privilegi de contestar individualment, en proporció del seu enteniment, i la seva iniciació, així com la Maçoneria en general, serà per a ell el que ell mateix li reconegui i realitzi: serà aquesta una societat mundana, i aquella una simple cerimònia exterior, per a qui les consideri amb esperit profà i mundà; seran una Institució Iniciàtica i una cerimònia simbòlica (la comprensió de la qual despertarà el seu esperit) per a qui l'estudiï i consideri amb el propòsit de trobar la Veritat: Realitat profunda que constantment s'oculta sota l'aparença exterior de les coses.

Per a aquesta fi és necessari examinar i estudiar els diferents elements que componen aquesta cerimònia, cercant l'íntim significat de cadascun d'ells i el seu valor en termes de vida, per a la seva aplicació operativa en el místic Camí de l'existència al que han de referir-se, perquè la cerimònia pugui ser individualment viscuda i realitzada, i el que ha estat rebut Maçó, d'una manera purament formal i simbòlica, es faci efectivament tal, transformant-se, amb el de pedra bruta en pedra llaurada o filosòfica, de l'estat de l'home esclau dels seus vicis, errors i passions, a l'Obrer Il·luminat de la Intel·ligència Creativa que habita en el seu cor, i en el del món exterior.

Per mitjà d'aquest estudi veurem com les dues característiques fonamentals de la nostra Institució (la iniciàtica i la simbòlica) estan perfectament expressades en la cerimònia de recepció de l'Aprenent, i com, en aquest grau, es resumeix tot el programa de la Maçoneria. Així, en la mateixa cerimònia es troben al·legòricament reunits tots aquells elements, l'íntima comprensió dels quals i la pràctica realització, fan operativa la cerimònia de la iniciació.

SIGNIFICAT DE LA INICIACIÓ

Arribant a aquest punt, la primera cosa que es fa necessària és comprendre el significat de la paraula iniciació i com ha d'interpretar-se.

Iniciació és paraula derivada del llatí “initiare”, que té la mateixa etimologia de “initium”, “inici o començament”, venint les dues de “in-tere”, “anar dintre o ingressar”. Així és que hi ha en ella el doble sentit del “ingrés en” i del “començament o principi de” una nova cosa.

En altres paraules, iniciació és la porta que conduïx a ingressar en un nou estat moral o material, en el qual s'inicia o comença una nova manera d'ésser o de viure. Aquest nou estat, aquesta manera d'ésser i viure, són els que caracteritzen al “iniciat” i ho distingeixen del profà, quan el primer, havent ingressat en ell, ho coneix des d'endins, mentre el segon queda fora del mateix, fora del Temple de la Saviesa o d'un real coneixement de la Veritat i de la Virtut, de les quals reconeix únicament els aspectes profans o exteriors que constitueixen la moneda corrent del món.

Així doncs, aquest ingrés no és ni pot considerar-se únicament com material, no és ni pot ser solament la recepció o acceptació en una determinada associació, sinó que ha de considerar-se, primer i fonamentalment, com l'ingrés en un nou estat de consciència, a una manera de ser interior, de la qual la vida exterior és efecte i conseqüència.

Es necessita, en altres termes, una palingenèsia, un naixement o renaixement interior, una transformació o transmutació de l'íntim estat del nostre ésser per a efectivament iniciar-se, o ingressar, en una nova visió de la realitat: en aquella nova manera de pensar, viure i obrir que caracteritza a l'Iniciat i al Maçó veritable.

Per aquesta raó el símbol fonamental de la iniciació és el de la mort, com preliminar per a una nova vida; la mort simbòlica al món o estat "profà" necessari per al renaixement simbòlic; o sigui la negació dels vicis, errors i il·lusions que constitueixen els "metalls" grollers o qualitat d'inferiors de la personalitat, per a l'afirmació de la Veritat i de la Virtut, o de la Íntima Realitat, que constitueix l'or pur de l'Ésser, la Perfecció de l'Esperit que habita en nosaltres i s'expressa en els nostres Ideals i en les nostres Aspiracions més elevades.

LA CAMBRA DE REFLEXIONS

La cambra de reflexió no representa únicament la preparació preliminar del candidat per a la seva recepció, sinó que és principalment aquell punt crític, aquella crisi interior, on comença la palingenèsia que conduïx a la veritable iniciació, a la realització progressiva, al mateix temps especulativa i operativa, del nostre ésser i de la Realitat Espiritual que ens anima, simbolitzada pels viatges

La cambra de reflexió, amb el seu aïllament i amb les seves negres parets, representa un període de foscor i de maduració silenciosa de l'ànima, per mitjà de la meditació i concentració en un mateix, que prepara el veritable progrés efectiu i conscient que després es farà manifest a plena llum. Per aquesta raó es troben en ell els emblemes de la mort i un llum sepulcral, i es troben sobre les seves parets inscripcions destinades a posar a prova la seva fermesa de propòsit i la voluntat de progrés que ha de ser segellada en un testament. A l'ingressar en aquesta cambra (símbol evident del estat de consciència corresponent), el candidat ha de despullar-se dels metalls que duu amb si i que l'Expert recull curosament. Ha de tornar al seu estat de puresa originària -la nuesa adàmica desposseint-se voluntàriament de totes aquelles adquisicions que li fossin útils per a arribar al seu estat actual, però que constitueixen altres tants obstacles per al seu progrés ulterior.

Ha de cessar de xifrar la seva confiança i cobdícia en els valors purament exteriors del món, per a poder trobar en si mateix, realitzar i fer efectius els valors veritables, que són els morals i espirituals. Ha de cessar d'acceptar passivament les falses creences i les opinions externes, a fi d'obrir-se el seu propi camí cap a la Veritat.

Això no vol dir que un ha de despullar-se en absolut de tot el que li pertany i ha adquirit com resultat dels seus esforços i premi de la feina, sinó únicament que ha de cessar de donar a aquestes coses aquella importància primària que pot fer-li esclau o servidor de les mateixes, i posar sempre en primer lloc, per sobre de tota consideració material o utilitària, la fidelitat als Principis i les raons espirituals. Aquesta despulla té per objecte conduir-nos a ser lliures d'aquells llaços que d'altra manera ens impedirien tot progrés endavant. Es tracta, per tant, en essència, de l'allunyament de tota inclinació a les consideracions i llaços exteriors, amb el

objectes que puguem enllaçar-nos amb la nostra íntima Realitat Interior, i obrir-nos per a la seva sempre més lliure, plena i perfecta expressió.

“LLIURE I DE BONS COSTUMS”

Ser “lliure i de bons costums” és la condició preliminar que es demana al profà per a poder ser admès en la nostra Ordre, condició necessària de tot progrés moral com espiritual, de tot avenç en la sendera de la Veritable Llum, o sigui de la Veritat i de la Virtut.

Lliure dels prejudici i dels errors, dels vicis i de les passions que embruteixen a l'home i fan d'ell un esclau de la fatalitat; de bons costums per haver orientat la seva vida cap al més just, cap al més elevat i ideal. Aquestes dues condicions fan latent en cada home la qualitat de maçó i la possibilitat de fer-se o “ser fet” tal, quan, en la seva plenitud, ho caracteritza aquesta mateixa qualitat. Doncs, en la mesura de la seva llibertat interior i de l'orientació ideal de la seva vida, l'home és i “es fa” un veritable maçó, un Obrer de la Intel·ligència Constructora de l'Univers.

La despulla dels metalls és així la despulla voluntària de l'ànima, de les seves qualitats inferiors, dels seus vicis i passions, de les inclinacions materials que enterboleixen la pura llum de l'Esperit; l'abandó de les qualitats i adquisicions que brillen amb llum il·lusòria en la intel·ligència i impedeixen la visió de la Llum Maçònica, la Realitat que sosté l'Univers i ho construeix incessantment.

L'intel·lectual ha d'igualment despullar-se de les seves creences i prejudicis, perquè s'obri davant dels seus ulls el Camí de la Llum i de la Veritat, on es prepara a posar els peus -les creences i prejudicis científics i filosòfics, no menys que les supersticions i prejudicis religiosos i vulgars.

Com el maçó ha d'aprendre a pensar per si mateix, arribant al convenciment i al coneixement directe de la Veritat, de res li serveixen les creences i prejudicis que constitueixen la moneda corrent del món, les adquisicions materials, amb les quals mai es paga o es compra la Veritat, a la que el maçó ha d'arribar amb l'esforç individual.

SIGNIFICAT DEL CAMBRA

La cambra de reflexió, com el seu nom ho indica, representa abans que tot aquell estat d'aïllament del món exterior que és necessari per a la concentració o reflexió íntimes, amb les quals neix el pensament independent i es troba la Veritat: aquell món interior on han de dirigir-se els nostres esforços i les nostres anàlisis per a arribar, amb l'abstracció, a conèixer el món transcendent de la Realitat. És el “gnothi seautón” o “coneix-te a tu mateix” dels iniciats grecs i hindús, com únic mitjà directe i individual per a poder arribar a conèixer el Gran Misteri que ens circumda i envolta el nostre mateix ésser.

Això i el color negre de la cambra ens duen a la ment l'antiga fórmula alquímica i hermètica del Vitriolo: *Visita interiora Tèrrea, Rectificans Invenies Occultum Lapidem*, “Visita l'interior de la terra: rectificans trobaràs la pedra amagada”. és a dir: descendeix a les profunditats de la terra, sota la superfície de l'aparença exterior que amaga la realitat interior de les coses i la revela rectificans el teu punt de vista i la teva visió mental amb l'esquadra de la raó i el discerniment espiritual, trobaràs aquella pedra oculta o filosòfal que constitueix el Secret dels Savis i la veritable Saviesa.

La representació de la Veritat final i fonamental en una pedra, no presenta gens d'estrany quan es pensa que ha de constituir la base sobre la qual descansarà l'edifici dels nostres coneixements, que es farà l'Església o Temple de les nostres aspiracions, i el criteri o mesura sobre la qual, i a la imatge de la qual, han d'enquadrar-se o rectificar-se tots els nostres pensaments.

Els ossos i imatges de la mort que es troben representats en les parets de la cambra, a més d'indicar la mort simbòlica que se li demana a l'iniciat per al seu nou naixement, mostren els fragments espargits i desunits de la Realitat morta i dividida en l'aparença exterior, de la qual, ha de buscar i trobar interiorment la Vida i Unitat, reconeixent-la per sota i dintre de l'aparença

EL GRA DE BLAT

La cambra de reflexió constituïx la prova de la terra -la primera de les quatre proves simbòliques dels elements- i; per la seva analogia, ens duu als Misteris de Eleusis, en els quals l'iniciat estava simbolitzat en el gra de blat tirat i sepultat en el sòl, perquè germinés i s'obris amb el seu propi esforç, un camí cap a la llum.

La llavor, en la qual es troba en estat latent o potencial tota la planta, representa molt bé les possibilitats latents en l'individu que han de despertar-se i manifestar-se a plena llum, en el món dels efectes. Tot ser humà és, efectivament, un potencial espiritual o diví, idèntic al potencial latent en la llavor, que ha de ser desenvolupat o educat a la seva més plena i perfecta expressió, i aquest desenvolupament és comparable en tots sentits al desenvolupament natural i progressiu d'una planta.

Així com la llavor, per a poder germinar i produir la planta, ha de ser tirada en el sòl, on mor com llavor, mentre el germen de la planta futura comença a créixer, així també l'home per a manifestar les possibilitats espirituals que es troben en ell en estat latent, ha d'aprendre a concentrar-se en el silenci de l'ànima, aïllant-se de totes les influències exteriors, i morir per als seus defectes i imperfeccions a fi que el germen de la Vida Nova pugui créixer i manifestar-se.

Atès que el Germen espiritual, la Divina Llavor del nostre ésser, és immortal i incorruptible, aquesta mort -com tota forma de mort, des d'un punt de vista més profund- és simplement la despulsa d'una forma imperfecta i la superació d'un estat d'imperfecció, que va ser en el passat el graó indispensable del nostre progrés, però que en l'actualitat s'han fet una limitació, i al mateix temps la necessitat, l'oportunitat i la base, per a un nou pas endavant.

Aquesta imperfecció o limitació que ha de ser superada -els límits estrets en els quals es troba tancat el nostre pensament i el nostre ésser espiritual pels errors i falses creences assimilades en l'educació i en la vida profana- és el que simbolitza la coberta de la llavor, produïda per aquesta com protecció necessària en el període del seu creixement, i enterament anàleg a la coberta mental del nostre propi caràcter i personalitat.

EL PA I L'AIGUA

Aquesta llavor, que ha de morir en la terra per a produir la nova vida de la planta, la perfecció de la qual tanca en estat potencial, ha mort efectivament en el pa que es troba sobre la taula de la cambra de reflexió, per a simbolitzar-la. Aquest pa representa a més la substància que constituïx el mitjà amb el qual la vida es manifesta en totes les seves formes, la matèria primera, contínuament

transmutada per l'activitat vital, en la qual fluïx constantment el mecanisme incessant de la renovació orgànica, passant d'un a altre estat, d'uns a altres forma d'existència.

Juntament amb el pa, es troba un got d'aigua, o sigui aquell element humit -altre aspecte de la mateixa Substància Mare- que és factor i condició indispensable de creixement, germinació, maduració, reproducció i regeneració. Com Venus Anadiòmena, també la Vida únicament pot néixer en el interior de les aigües, que es fa Venus Genitrix, la Mare Universal, mentre la terra mitològicament simbolitzada per Gea i Deméter (a la qual estaven consagrats els Misteris de Eleusis) es converteix en nodrissa.

Aquestes dues formes complementàries de la Substància Una, treballen constantment la una sobre l'altra, com podem observar en tots els processos biològics; en el seu estat primer, el pa representa el carboni que, sota la forma d'àcid carbònic, es troba en l'atmosfera, i que la vida vegetal transmuta en els hidrogenarbonats, substàncies fonamentals que constitueixen totes les parts de la planta, de les quals neixen després les proteïnes. Totes aquestes produccions, necessiten com base l'element humit, que pot comparar-se a la Matriu -Temple i Taller de tota l'activitat orgànica.

Finalment, el pa i l'aigua que fan moralment èmfasi en la sobrietat i senzillesa indispensables per a la vida de l'iniciat i, juntament amb la despulla dels metalls, demostra al seu discerniment, que li fa buscar únicament l'essencial -els Valors veritables de l'existència, que només pot donar-nos pau, felicitat i satisfacció, fent-se factors del nostre progrés interior en Saviesa i Virtut-, eliminant totes les superficialitats i complicacions de la vida profana, en la recerca de la qual l'home ordinari perd les seves millors energies.

SAL I SOFRE

Un recipient de sal i un de sofre es troben a més sobre la taula, juntament amb el pa i l'aigua. Encara que la primera sigui habitualment coneguda com condiment, la seva associació simbòlica amb el segon no deixa de semblar una mica estranya i misteriosa. Què signifiquen, doncs, aquests dos nous elements, aquesta nova parella hermètica que s'uneix a l'anterior?

Es tracta d'un nou tema de meditació que es presenta al candidat, sobre els mitjans i elements amb els quals ha de preparar-se per a una nova Vida enllumenada per la Veritat i feta activa i fecunda amb la pràctica de la Virtut, a la qual es refereixen el Sofre i la Sal en la seva accepció més elevada.

Com a tal, indica el primer l'Energia Activa, que es fa la Força Universal, el principi creador i l'electricitat vital que produïxen i animen tot creixement, expansió, independència i irradiació. Mentre la segona és el principi atractiu que constituïx el magnetisme vital, la força conservadora i fecunda que inclina a l'estabilitat i produïx tota maduració, la capacitat assimilativa que tendeix cap a la cristal·lització, el principi de resistència i la reacció centrípeta que s'oposa a l'acció activa de la força centrífuga.

Així doncs, de la mateixa manera que en el pa i l'aigua hem vist els dos aspectes de la Substància còsmica i vital, en aquests dos nous elements tenim els dos aspectes o polaritats de l'Energia Universal, dirigit el primer d'endins cap a fora, apareixent exteriorment com dret (o dretre), i el segon de fora cap a endins, manifestant-se com esquerre (o sinistre).

Són, respectivament, “rajas i tamas” els dos primers gunes (o qualitats essencials) de la filosofia índia-, i l'impuls actiu que produïx tot canvi i variació, i engendra en l'home l'entusiasme i l'amor a l'activitat, el desig i la passió; i la tendència passiva cap a la inèrcia i estabilitat és enemiga de tot canvi i variació, produint en el nostre caràcter ferma i persistència, i amb el seu domini en la ment, la ignorància, la inconsciència i el sentit de la materialitat, que ens lliguen a les necessitats i preocupacions exteriors i els instints destinats per a protegir la vida en les seves primeres etapes. El primer ens impulsa constantment cap amunt i cap a davant, ens anima i ens estimula en tots els nostres passos, ens dóna l'ardor, la iniciativa, l'esperit de conquesta, la voluntat i capacitat de satisfer els nostres desitjos i aconseguir l'objecte de les nostres aspiracions; però ens dóna també la inquietud, la inconstància i l'amor dels canvis i novetats, la impulsivitat que ens inclina cap a accions inconsiderades, fent-nos recollir fruits madurs i perdre els millors i més desitjables resultats dels nostres esforços.

El segon és aquell que ens refrena i desanima; ens fa recollir en nosaltres mateixos, ens dóna el temor i la reflexió, ens fa abraçar i establir igualment en l'error i en la veritat, en els hàbits viciosos i virtuosos; però ens fa fidels i perseverants, fermes en la nostra voluntat i tenaces en els nostres esforços; ens dóna la capacitat d'atreure allò, per a el que estem interiorment sintonitzats amb els nostres desitjos, pensaments, conviccions i aspiracions. Ens dóna la desil·lusió i el discerniment, ens allunya dels canvis i de tota acció irreflexiva, però també de tot progrés, esforç i superació. Són les dues columnes o tendències que es troben constantment al nostre costat, en cadascun dels nostres passos sobre el camí de l'existència, i la nostra felicitat, pau i progrés efectiu radiquen en la nostra capacitat de mantenir a cada moment un just i perfecte equilibri entre aquestes tendències oposades, conservant-nos a igual distància de la una com de l'altra, sense deixar que cap de les dues adquireixi un predomini indegut sobre nosaltres, sinó que obrin en perfecta harmonia i ens doni cadascú les seves millors qualitats: l'ardor irreflexiu i la paciència il·luminada, l'entusiasme perseverant i la serenitat inalterable, l'esforç vigilant i la ferma incansable, que també simbolitzen, sobre la paret de la cambra, el gall i la clepsidra.

EL MERCURI VITAL

L'acció i interacció entre aquestes dues oposades tendències està, doncs, destinada per a produir en nosaltres (activant-lo des de l'estat latent que es troba dintre del nostre Germen Espiritual), el mercuri vital o principi de la Intel·ligència i Saviesa, que correspon al “satva” de la filosofia hindú: el ritme de la naturalesa, produït per la Llei d'Harmonia i Equilibri. El pensament en tots els seus aspectes neix, doncs, naturalment, en l'individu, de l'acció i relació entre les seves tendències actives i passives, entre l'amor i l'odi, l'atracció i la repulsió, la simpatia i l'antipatia, el desig i el temor. Creix i adquireix sempre major força, independència i vigor quan lluiten entre si, l'instint i la raó, la voluntat i la passió, l'entusiasme i la desil·lusió. S'eleva i floreix, sempre més lliure, clar i lluminós, segons aprèn a seguir els seus ideals i aspiracions més elevades, i segons aquestes assoleixen sobreposar-se a la seva ignorància, errors i temors, així com a les altres tendències passionals i instintives. En altres paraules, el pensament neix, creix, s'eleva i sublima, aconseguint arribar a horitzons sempre més alts, amplis i il·luminats, segons predomini en la ment i en tota la personalitat l'element o vibració “sátvica”, el principi de l'equilibri i de l'harmonia, que produïx la Música de les Esferes i engendra tota creació i concepció caracteritzada per la seva genialitat i bellesa.

Doncs aquest mercuri sublimat és l'únic que pot percebre la Veritable Llum, que es fa amb el seu reflex mental llum creadora, simbolitzada per la Venus Celestial, antiga divinitat de la Llum, i per tant de la Bellesa que l'acompanya.

El foc "rajàsic", encès en l'home, primer pels desitjos i la passió, i després per la voluntat, l'entusiasme i els seus més nobles aspiracions (que constitueixen el sofre en els seus diferents aspectes), obrant sobre la substància "tamàsica" dels instints, temors i tendències conservadores (la sal de la reflexió), que constitueix la matèria primera del nostre caràcter, fa fermentar, bullir i sublimar aquesta massa heterogènia en el gresol de la vida individual, produint finalment aquest mercuri refinat o element "sàtvic", o sigui la Saviesa, nascuda de la transmutació -per mitjà de la sublimació i refinament- de la ignorància, de l'error, del temor i de la il·lusió.

EL TESTAMENT

El nou naixement o regeneració ideal que indica, en tots els seus aspectes, la cambra de reflexió, té finalment el seu segell i es concreta en un testament, que és fonamentalment una atestació o reconeixement dels seus "deures", o sigui del seva triple relació constructiva, amb el principi interior (individual i universal) de la vida, amb si mateix com expressió individual de la Vida Una, i amb els seus semblants, com expressió exterior de la Vida Còsmica.

Es tracta d'un testament iniciàtic, molt diferent del testament ordinari o profà, en quan aquest és una preparació per a la mort, mentre el testament simbòlic que se li demana al recipiendari, abans de ser admès a les proves, és una preparació per a la vida -per a la vida nova de l'Esperit a la qual ha de renèixer.

Mort i renaixement són, en realitat, dos aspectes íntimament enllaçats i inseparables de tot canvi que es verifica en la forma i expressió, interior i exterior, de la Vida Eterna de l'Ésser. En l'economia còsmica, i igualment en la vida individual, la mort, cessació o destrucció d'un aspecte determinat de l'existència subjectiva i objectiva, s'acompanya constantment amb una forma de naixença. Així doncs, només en aparença els considerem com oposats de la vida, o com el seu principi i fi, mentre indiquen, simplement, un canvi o transformació, i el mitjà en el qual s'efectua un progrés sempre necessari, encara que la destrucció de la forma, no sigui sempre la seva condició indispensable.

Com emblema de la mort de l'home profà, indispensable per al naixement de l'iniciat, el testament que fa el candidat és un testament del com ell mateix serà cridat a convertir-se després en l'executor, un Programa de Vida que haurà de realitzar amb una comprensió més lluminosa de les seves relacions amb totes les coses.

La primera relació o "deure" del testament és la del propi individu, amb el Principi Universal de la Vida, una relació que ha de reconèixer-se i establir-se interiorment, i no sobre la base de creences o prejudicis, ja siguin positius o negatius. No se li pregunta al candidat si creu o no en Déu, ni quin sigui el seu credo religiós o filosòfic; per a la Maçoneria totes les "creences" són equivalents, com altres tantes màscares de la Veritat que es troba darrere o baix de la superfície d'elles i només a la qual aspira a conduir-nos.

El que sí és d'importància vital és la nostra íntima i directa relació amb el Principi de la Vida (qualsevol sigui el nom que se li doni exteriorment i el concepte mental que cadascú pugui haver-se format o formar-se del mateix), una relació que s'establix en la consciència, per sobre del plànol de la intel·ligència o mentalitat ordinària, sent només directament en ella on pot manifestar-se aquella Llum "que il·lumina a tot home que ve a aquest món".

La consciència d'aquesta relació, que és Unitat i Individualitat, es tradueix en el sentit de la primera pregunta del testament: “Quins són els vostres deures cap a Déu?”. La segona: “Quins són els vostres deures cap a vós mateix?”, és la conseqüència de la primera. Havent-se reconegut, en l'íntim del seu propi ésser, en aquella solitud de la consciència que està simbolitzada per la cambra de reflexió com una manifestació o expressió individual del Principi Universal de la Vida, el candidat està cridat a reconèixer com la seva vida exterior es troba íntimament relacionada amb el que ell mateix és interiorment, i com amb la comprensió d'aquesta relació té en si el poder de dominar-la i dirigir-la constructivament.

L'home és, com manifestació concreta, el que ell mateix s'ha fet i es fa constantment, amb els seus pensaments conscients i subconscients, la seva manera d'ésser i la seva activitat. I el seu primer deure amb si mateix és “fer-se”, i arribar a ser una sempre més perfecta expressió del Principi de Vida que en ell cerca i troba una especial, diferent i necessària manifestació, deduïnt o traient a plena llum les possibilitats latents de l'Esperit, aquella Perfecció que existeix immanent, però es manifesta en el temps i en l'espai, en la mesura de l'íntim reconeixement individual.

Quant als deures cap a la humanitat, representen un successiu reconeixement íntim que és complement necessari dels dos primers: havent-se reconegut com manifestació individual del Principi Únic de la Vida, i sabent que ell és per fora el que és i es fa per dintre, ha d'acostumar-se a veure en tots els éssers altres tantes manifestacions del mateix Principi; d'aquest reconeixement brolla com a conseqüència necessària quin ha de ser el seu deure o relació cap a la humanitat, que no pot ser altra cosa que la fraternitat. La comprensió d'aquesta triple relació és el principi de la iniciació, l'inici efectiu d'una nova vida, el testament o don que es dona a si mateix, preparant-se per a executar-lo: la preparació necessària per als viatges o etapes successives de progrés que li esperen.

PREPARACIÓN

Abans de ser admès en el Temple, és necessària una preparació física corresponent a la preparació moral que el candidat va fer en la cambra de reflexió: els ulls han de ser embenats, se li posa una corda al coll i se li fa descobrir el pit del costat esquerre, el genoll dret i el peu esquerre. Què significa aquesta preparació?

La bena que li cobreix els ulls no és simplement el símbol de l'estat d'ignorància o ceguesa, de la seva incapacitat per a percebre la veritable Llum. Com preparació per a ser admès en el Temple, és evidentment una continuació de la foscor de la cambra de reflexió, una ceguesa voluntària, un aïllament de les influències del món exterior i de la llum il·lusòria dels sentits com mitjà per a arribar a la percepció espiritual de la Veritat. La corda que li cenyeix el coll ens recorda el cordó dels freres, així com el cordó umbilical que uneix el fetus a la mare en el període de la seva vida intrauterina. A més d'indicar l'estat d'esclavitud a les seves passions, errors i prejudicis, que l'home es troba en les tenebres, en el món profà, el jou de la fatalitat que pesa sobre ell, mostra el seu desig, voluntat i capacitat de lliurar-se d'aquest jou i d'aquesta esclavitud, acceptant voluntàriament les proves de la vida i cooperant amb la seva disciplina. D'aquesta manera, els mateixos obstacles, dificultats i contrarietats es converteixen en graderies i mitjans de progrés.

Finalment, el triangle de nuesa, que constituïx el tercer element d'aquesta simbòlica preparació, és una nova despulla voluntària de tot el que no és estrictament necessari i que constituïria un obstacle al progrés ulterior -la despulla de tot convencionalisme que impedeixi la sincera manifestació dels seus sentiments i de les seves aspiracions més profundes (nuesa del mugró esquerre); de l'orgull intel·lectual, que impedeix el reconeixement de la Veritat (nuesa del genoll dret); de la insensibilitat moral, que impedeix la pràctica de la Virtut (nuesa del peu esquerre).

La perfecta sinceritat de les aspiracions és, doncs, la primera condició de tot progrés; però es necessita amb ella un bé entès esperit d'humilitat (que no ha de confondre's amb un fals menyspreu de si mateix, ni amb la ignorància de les divines possibilitats que es troben en nosaltres) atès que el nostre progrés ha de desenvolupar-se en un plànol superior a la il·lusió de la personalitat. Amb la primera d'aquestes dues qualitats obrim el nostre cor i amb la segona la nostra intel·ligència al sentiment i a la percepció d'aquella Realitat, que Jesús va anomenar el Regne dels Cels, meta de tota iniciació.

Quant a la nuesa del peu esquerre -l'instrument del caminar, que obre la nostra marxa cap a davant- indica la facultat del discerniment que hem d'usar en cada pas en el nostre camí i que ens permet reconèixer la veritable naturalesa dels obstacles i proves de la sendera amb que podem ensopegar. Amb aquesta preparació el candidat es troba en condicions de cridar a la porta del Temple, de demanar, buscar i trobar la Llum de la Veritat.

LA PORTA DEL TEMPLE

La porta ha estat des de les èpoques més antigues el símbol natural de tot pas o ingrés, i en el particular de tota iniciació. A més, la porta ja és per si mateixa un Temple (un Temple rudimentari) i el ternari de les seves dues columnes amb l'arquitrau constituïx l'element fonamental de tota construcció arquitectònica. Així doncs, el moment de franquejar la Porta del Temple, després de la doble preparació moral i física que acabem de parlar, és un dels més importants de la cerimònia de la iniciació.

El candidat és introduït, després de tres forts cops, cops desordenats que revelen una mà encara inexperta o profana. Per aquesta raó els seus cops produïxen alarma en l'interior del Temple, alarma que es repeteix per tres vegades, com eco als mateixos. Aquests es relacionen amb les

paraules evangèliques: “busqueu i trobareu (la Veritat), demaneu i s'us donarà (la Llum), toqueu i s'us obrirà (la Porta del Temple)”.

Al ser rebut en el Temple, amb els ulls embenats, només sent sobre el seu pit nu la punta d'un arma tallant. Això serveix únicament per a fer-li entendre que, encara que no vegi, pot sentir, i el sentiment de la Veritat serà el Guia que ho conduirà en el seu progrés i en els seus esforços cap a la Llum.

El Guia Interior, que conduïx individualment a tot ésser que es fa receptiu a la seva influència en el Camí de la Veritat i de la Vida, es troba materialitzat exteriorment per l'Expert (o sigui qui, per haver-lo ja recorregut, coneix bé el Camí i pot així servir de guia a l'inexpert), sense el qual li seria impossible al candidat omplir degudament les condicions que se li demanen per a la seva admissió. És el Guia qui contesta per ell a la pregunta. “Qui és el temerari que s'atreveix a pertorbar els nostres pacífics treballs i tracta de forçar la Porta del Temple?”; contestant que “és un profà desitjós de conèixer la Llum veritable de la Maçoneria que sol·licita humilment (entrar), per haver nascut lliure i de bons costums”. Del significat iniciàtic d'aquesta doble condició ja hem tractat en ocasió de la despulla dels metalls. Aquest requisit és de fonamental importància, puix que en virtut del mateix se li obre la primera porta del Temple, així com les tres portes simbòliques, representades per les tres Llums, després de cadascun dels viatges.

La punta de l'espasa, recolzada sobre el cor, és el símbol de la Veritat, que per mitjà de la seva intuïció, arriba o es manifesta directament en l'íntim del nostre ésser, a l'ingressar en el Temple, és a dir, en un particular estat de devoció receptiva, havent-nos aïllat de les influències exteriors i tancat els nostres ulls a la vista profana, a la consideració ordinària, purament objectiva, de les coses.

Encara que no veiem, vam sentir; encara que no sabíem explicar-nos el per què i la raó dels fets, vam percebre intuïtivament alguna cosa que reconeixem directament com Veritat i que es manifestà en la nostra consciència de forma sobtada i violenta, de la que l'espasa recolzada sobre el nostre pit, constituïx un símbol molt expressiu.

INTERROGATORI DEL CANDIDAT

L'interrogatori que se sotmet al candidat en el seu primer ingrés en el Temple és en certa manera la continuació i l'expressió de les seves meditacions en la cambra de reflexió. Les preguntes que se li fan versen primer sobre les seves mateixes contestacions a les preguntes del testament, demanant-se-li els necessaris aclariments sobre els conceptes allí expressats, sobre com entén la seva relació, i per tant els seus deures, “cap a Déu, cap a si mateix i cap a la humanitat”.

Una vegada aclarit aquest punt i com necessària conseqüència de comprensió d'aquesta relació i d'aquests deures (el reconeixement dels quals fa el maçó, quan posa a l'home en harmonia amb el Principi Constructiu o Llei Evolutiva de l'Univers) se li demana que expressi les seves idees, sobre el vici i la virtut.

Un clar discerniment entre el vici i la virtut és el que fa operatiu el reconeixement dels deures i conduïx a l'home a progressar sobre la sendera de la Llibertat. El vici és, doncs, com ho diu la mateixa etimologia de la paraula, un “vinclé, llaç o lligament”, una cadena que esclavitza a

l'home i impedeix o dificulta el seu progrés, reduint o atrofiant els seus esforços per a l'expressió de les seves possibilitats més elevades.

L'home esclau del vici mai pot ser un veritable maçó, puix que li fa falta el requisit essencial: ser lliure i de bons costums, amb la qual cosa pot fer-se virtuós.

Així com en la idea de vici està implícita la d'esclavitud, subjecció, passivitat i debilitat, sent ho inferior el que domina i limita el superior, així en la idea de virtut està implícita la de “força”, que fa del “humanus” (el fill de Humus o Bhumi, la terra) un vir o vira, és a dir, un “heroi”, un Hèrcules, en el sentit moral i etimològic de l'home que per mitjà dels seus “esforços personals” o fatigues, domina i supera les seves pròpies debilitats.

Establir el domini del superior sobre l'inferior, de l'espiritual sobre el material, de l'ideal sobre les imperfeccions manifestes, heus aquí el programa de tot veritable maçó, de tot iniciat en la Veritat i en la Virtut. Per aquesta raó, una clara definició d'aquest punt és preliminar necessari per a l'efectivitat de tot progrés ulterior.

ELS VIATGES

Tota possibilitat de progrés, tant interior com exterior, estreba en el reconeixement d'un camí, com quelcom que està davant de nosaltres i en el discerniment d'una determinada direcció, cap a una meta que percebem amb major o menor claredat.

Els nostres peus físics, així com els nostres pensaments, que, d'una manera anàloga, pas per pas, semblen dirigir-se en cert sentit, marxen precisament, en forma espontània i automàtica, en aquella exacta direcció en la que es fixa la nostra mirada, o bé la nostra visió interior. Si la nostra mirada i la nostra visió es fixen en algun obstacle, dificultat, contrarietat, condició indesitjable, en el temor o pressentiment d'alguna cosa desagradable, no hem de, doncs, meravellar-nos que anem a topar directa i precisament amb aquest obstacle, o amb l'objecte dels nostres temors.

A més, una recepció o visió fosca i indefinida, dificulta la nostra marxa i fa els nostres passos incerts i vacil·lants, pel que ensopeguem contínuament amb els obstacles que apareixen en el camí, mentre quan veiem davant de nosaltres amb tota claredat i destriem perfectament la nostra senda, la nostra marxa és fàcil, ràpida, directa i segura, i superem fàcilment tots els obstacles que puguem trobar.

El mateix succeïx amb la nostra marxa intel·lectual cap a la Veritat i amb la marxa moral cap a un ideal de perfecció, que se'ns revela sempre amb major claredat segons ens avancem en la senda que ha de conduir-nos a la seva realització. I a la mateixa Llei obeïxen els nostres esforços dirigits cap a un particular objecte, cap al qual tendeixen i en el qual es concentren els nostres desitjos i aspiracions: la marxa és més fàcil, ràpida i directa segons aprenem a concentrar en aquest objecte les millors energies del nostre pensament i, sobretot, a contemplar-lo, veure'l i destriar-lo amb perfecta claredat.

La concentració de les nostres energies interiors cap a una meta determinada és, en tot cas, la base indispensable de tot esforç que puguem fer i de tot pas que puguem donar en aquesta direcció.

La cerimònia de recepció del candidat en el primer grau consisteix essencialment en tres viatges que sintetitzen admirablement tot el seu progrés maçònic en els tres graus. Cada viatge representa així un nou estat, un període distint i una nova etapa del seu progrés.

EL PRIMER VIATGE El primer viatge es presenta ple de dificultats, d'ardits i perills, i es complix enmig dels sorolls més forts i variats, que representen el desencadenament de les tempestats i dels vents, símbols de les falses creences, opinions i corrents contraris del món, amb les quals cal enfrontar-se. És la prova de l'aire de les antigues iniciacions, com ho demostra la purificació per l'aire que corona aquest viatge.

La direcció d'aquest viatge, com dels successius, és la que indica silenciosament el guia invisible que ho conduïx, i que ell ha de seguir amb docilitat i confiança. Aquesta docilitat (paraula derivada de “gocere”, -ensenyar-), que al seu torn té evident analogia amb “ducere”, -conduir-) és la qual ho fa receptiu i ho posa en condició d'aprendre. I, quant al guia, representa, com ja hem indicat, el sentit íntim del que és just, bo i de veritat, doncs és el guia invisible i silenciós de tot home, l'únic que pot realment conduir-nos per la sendera del progrés.

Aquesta direcció és d'Occident a Orient pel costat del Nord. Què signifiquen aquests punts cardinals?

Aquí abastem una de les fases més profundes i instructives del secret maçònic: de la mística doctrina que s'amaga i es revela en el seu simbolisme.

DES DE L'OCCIDENT A L'ORIENT

L'Occident és el costat o aspecte del món on el sol es posa, és a dir on la Llum que ho il·lumina declina, s'oculta i esdevé invisible, encara que faci entreveure la seva presència, en l'últim centelleig de l'ocàs, abans de deixar el món submergit en les fosques tenebres de la nit: és, per tant, una imatge molt expressiva del món sensible, de la realitat visible que constituïx l'aspecte material, fenomènic o objectiu de l'Univers, en el qual la veritable llum que ho il·lumina, l'Essència o Realitat invisible que ho sosté, s'ha ocultat en l'aparença, sota l'envelat comparativament il·lusori de la realitat exterior.

El Real no és el que es veu, sinó el que s'amaga i revela després de l'aparença. Reconèixer aquesta Realitat constituïx la substància de tota iniciació, que consisteix essencialment a ingressar en la seva percepció intuïtiva, a adquirir consciència de la mateixa amb un progressiu i sempre més perfecte discerniment entre el que és i el que sembla. És la Doctrina Iniciàtica de tots els temps: la Realitat s'oculta en l'aparença, en la qual es troba, com Isis, velada i revelada, esqueixant el vel únicament per a l'iniciat, que ha arribat individualment, pels seus propis esforços, a l'estat de consciència que es fa manifesta la seva naturalesa essencial. Quant a l'Essència o Realitat íntima, Immanent i Transcendent, és la que es troba representada simbòlicament pel costat oposat, l'Orient, l'aspecte del món d'on ens ve, neix i raja la Llum: on la realitat apareix i brilla per la seva pròpia resplendor; esclarint i fent fugir les tenebres de la nit.

Partint de l'Occident, o del coneixement objectiu de la realitat exterior, l'home s'encamina per la freda foscor del Septentrió -la raó pura- a la recerca d'aquella Realitat que constituïx l'essència més permanent i profunda de l'Univers, i que no pot trobar-se sinó caminant cap a l'Orient, des dels Efectes a les Causes, des dels fenòmens als noúmens, Lleis i Principis que els regeixen.

Aquesta recerca en una foscor inicial, que s'anirà després esclarint, segons s'avança en el camí, està representada per la regió freda i tenebrosa del Nord, que ha de ser travessada amb pas ferm i perseverant, sense deixar-se espantar o desviar per les dificultats o obstacles que es trobin en la sendera que conduïx “de la Il·lusió a la Realitat”.

DES DE L'ORIENT A L'OCCIDENT

Però, en el curs d'aquest primer viatge no pot detenir-se el candidat en l'Orient, sinó que ha de regressar immediatament a l'Occident, passant aquesta vegada pel camí més lluminós i agradable del Migdia. Això vol dir que una vegada arribat a una primera percepció, al primer albiri de la Realitat profunda de les coses, no deu el candidat detenir-se en ella, sinó que ha de prosseguir el seu camí, tornant altra vegada a l'Occident de l'aparença sensible, però amb la consciència il·luminada pel reflex d'aquesta adquisició; estat que simbolitza el Migdia.

O sigui que, una vegada arribat al coneixement rudimentari de les causes que regeixen els efectes del món visible, i de les Lleis i Principis que governen el món, ha de completar l'esforç inductiu, que ho ha fet arribar a aquest coneixement, amb un anàleg esforç deductiu, en el qual troba l'oportunitat i se li imposa la necessitat per a una aplicació fecunda i constructiva dels coneixements adquirits.

Com la deducció no és sempre més fàcil que la inducció, el camí de retorn no està menys sembrat d'obstacles i de dificultats. No obstant això la certesa ja adquirida en el seu pas per l'Orient li permet enfrontar-se amb més serenitat amb les creences, opinions i prejudicis del món, que ja no tenen poder per a fer-lo desviar del seu camí. És aquesta, la purificació per l'aire que ha de sofrir a l'arribar al terme d'aquest primer viatge, prop del setial del Segon Vigilant.

També simbolitza aquest viatge les proves de la vida amb la qual un ha d'enfrontar-se constantment en els seus primers esforços des del material cap a l'Ideal, dominant els seus instints, passions i desitjos, així com les circumstàncies contràries que ho confronten, per mitjà del discerniment de la realitat profunda de la vida i de l'íntim propòsit de totes les seves experiències, cercant la Veritat i servint-se de la mateixa com remei per a tots els seus mals, segons ho ensenyen Pitàgores en els seus Versos Àurics:

Però existeix una estirp divina entre els mortals,
De la qual si arribes a ser partícip,
Coneixeràs les coses que t'ensenyó.
I servint-te d'elles com remei
De molts mals, faràs lliure la teva ànima!

EL SEGON VIATGE

El segon viatge es diferent del primer per la seva major facilitat: han desaparegut els obstacles i els sorolls violents han deixat el seu lloc al so argentí de les espases que els presents fan entrexocar.

Aquesta major facilitat és conseqüència directa dels esforços fets en el primer viatge: en la mesura que aprenem a superar els obstacles que es troben en el nostre camí, aquests progressivament desapareixen, doncs ja no tenen raó d'existir, una vegada desenvolupada en nosaltres, amb les qualitats que ens feien falta, la capacitat de superar-los.

El xoc de les espases és l'emblema de les lluites que es desenvolupen al voltant del candidat, així com de la lluita individual que ell ha d'emprendre amb les seves pròpies passions, pensaments, hàbits i tendències negatives; tot pensament ha de ser rectificat, tot error resolt i convertit en Veritat. Indica sobretot la negació de l'error (encara que tingui la força de l'aparent evidència exterior), en la llum de la Superior Realitat, de la qual s'han advertit les primeres albiris.

A aquesta hora incessant de transmutació, a aquesta progressiva catarsi de la naturalesa inferior, que requereix una constant atenció i vigilància, vol al·ludir el segon viatge, que representa simbòlicament la prova de l'aigua, és a dir, aquella espècie de baptisme filosòfic que consisteix a netejar o llibertar l'ànima dels seus errors, vicis i imperfeccions que constitueixen l'arrel o causa interior de tot mal o dificultat exterior.

El primer viatge representa els primers esforços en la recerca de la Llum o de la Veritat, els primers passos des de les ombres de la Il·lusió cap a la Realitat íntima i profunda que es representa, en el seu retorn, l'esforç individual que cadascú ha de fer per a encaminar i canalitzar la seva vida en harmonia amb les seves Ideals i amb les seves aspiracions més elevades, en comptes de seguir passivament la rutina dels seus hàbits, instints i tendències negatius.

Com complement d'aquests primers esforços, el segon viatge indica la perseverança en aquesta obra metòdica de purificació de l'ànima, que la farà digna de rebre o obrir-se a les seves possibilitats més elevades, el baptisme de l'aigua, o sigui la negació del negatiu (sent l'aigua l'element negatiu per excel·lència) que ha de precedir al baptisme del foc o de l'esperit, o sigui l'afirmació del positiu que durà amb si un més perfecte establiment en la Veritat.

La purificació per l'aigua, amb la qual s'acaba aquest segon viatge, és essencialment una purificació de la imaginació i de la ment dels seus errors i dels seus defectes, constituint una fase important d'aquella Gran Obra de redempció i regeneració individual que la iniciació maçònica ens mostra amb el seu particular simbolisme.

EL TERCER VIATGE

Representant el segon viatge principalment la virtut negativa, que consisteix a purificar l'ànima de les seves passions, errors i defectes, més que el fi per a si mateix, constituïx la necessària preparació per a l'etapa successiva que ens indica el tercer viatge.

Aquest es complix amb una facilitat encara major que els precedents, havent desaparegut per complet els obstacles i els sorolls; només s'escolten els acords d'una música cadenciosa i profunda que sembla sortir del silenci mateix.

Havent l'iniciat dominat i purificat la part negativa de la seva naturalesa, que és la causa dels sorolls i de les dificultats exteriors, és natural que aquestes hagin desaparegut per complet. Ara ha de familiaritzar-se amb l'energia positiva del foc, és a dir, amb el Potencial Infinit de l'Esperit que es troba en si mateix, que la seva més perfecta manifestació s'ha fet possible per la precedent purificació.

Aquest descens de l'esperit, que constituïx la prova i la purificació pel foc, elimina, per mitjà d'una plena consciència de la Veritat, tot residu d'impuresa, tota traça dels errors i il·lusions que van dominar precedentment en l'ànima. Quan la Llum de la Veritat apareix en tota la seva plenitud, tota tenebra, tot error, tota dubte i imperfecció, automàticament desapareixen.

L'iniciat es prepara i aprèn, per mitjà d'aquest tercer viatge, a caminar en el foc, és a dir, en el més profund i subtil element de les coses, del com totes neixen i en el qual es dissolen, on cessa per complet el poder de la il·lusió i la Realitat es manifesta com és.

El mateix foc representa, d'una banda l'essència espiritual o Principi Universal de l'Ésser, amb el que estableix un contacte per mitjà del discerniment de la Veritat, i per l'altre l'energia primordial, que constituïx el Poder de la suprema Essència. Aquesta Divina Energia es troba representada, en el simbolisme hel·lènic, per Proserpina, la Reina del Hades, filla de Demèter -la qualitat productora de l'Essència Primera- que es troba amagada en els "infern", o sigui en les místiques profunditats de les coses.

Havent realitzat, en les profunditats del seu propi ésser, aquest íntim contacte amb l'essència fonamental que és al mateix temps Veritat, Poder i Virtut, l'iniciat camina ara amb pas ferm i segur, sense que res tingui el poder de modificar la seva actitud o fer-lo desviar. Aquesta serenitat impertorbable, que té en si mateix la seva raó d'ésser i la seva arrel, i en la qual l'ànima descansa per a sempre a l'abric de totes les influències, tempestats i lluites exteriors, romanent absolutament ferma en els seus esforços i en els seus propòsits, fa palès que la prova simbolitzada pel tercer viatge ha estat superada per dur ara l'iniciat, encès dintre de si mateix, quelcom que és com una flama que mai s'apaga: aquell entusiasme vehement i persistent que brolla de la mateixa arrel de l'ésser i és la base de tota realització exterior.

Amb aquest foc, l'essència del qual és Amor infinit, lliure de tot desig, impuls o motiu personal, té l'iniciat el poder d'obrar entorn d'ell els miracles i les coses més inesperades, sent, com Fe II·luminada i sincera, una Força II·limitada, per haver franquejat i tenir el poder de superar tots els límits de la Il·lusió.

EL CALZE MISTERIÓS

L'iniciat que ha afrontat les proves simbolitzades pels tres viatges i ha sofert la triple purificació dels elements s'ha llibertat de totes les escòries de la seva naturalesa inferior i té ara el deure i el privilegi de manifestar el més alt i diví del seu ésser.

Aquest deure i aquest privilegi, que fan d'ell ja potencialment un maçó, han de ser segellats amb una primera obligació (o reconeixement de deures) que precedeix al jurament pròpiament dit, i consisteix en fer-li beure en un calze d'aigua que de dolça es converteix en amarga.

En aquesta triple obligació, que pot considerar-se com una confirmació del testament, aprèn i reconeix les condicions en les quals serà rebut maçó: el secret sobre el que hi ha de més sagrat; la solidaritat i devoció cap als seus germans; i la fidelitat a l'Ordre, amb l'observança de les seves Regles i Lleis tradicionals.

El calze de l'amargor ens descriu molt eficaçment les desil·lusions que troba qui descendeix de les regions purament ideals, de l'Orient simbòlic, per a enfrontar-se amb les realitats materials. La dolçor inefable dels sublims coneixements que s'han adquirit, dels plans o programes d'activitat que s'han formulat en la ment, no pot menys que canviar-se en l'amargor que neix quan tot sembla anar en contra dels nostres projectes i de les nostres aspiracions.

Llavors no hem de meravellar-nos si, en un moment de debilitat, l'ànima cedeix momentàniament sota el pes aclaparant d'aquesta aparença i brolla del profund del cor el crit "Pare, si és possible, allunya de mi aquest calze!".

Però el calze no pot allunyar-se, ja que ha de ser apurat fins a l'última gota. El contacte amb la realitat exterior no pot evitar-se, i en aquest contacte ha de demostrar-se pràcticament el valor de les seves adquisicions ideals i la seva fermesa en la Veritat en la qual s'ha establert: la realitat exterior ha de ser transmutada per la simple influència silenciosa de la seva íntima consciència, fixa en la visió d'una Realitat d'ordre superior o transcendent.

En altres paraules, l'iniciat que ha estat purificat pels tres elements ha d'haver-se convertit i obrar com un veritable filòsof, i per tant, ser la pedra filosofal que tot ho transmuta per la simple influència de la seva presència, amb la seva actitud interior. Així doncs, lluny d'evitar i allunyar de si la poció amarga que li és oferta per la ignorància dels homes, ha de dur-la als llavis serenament, com si anés la més dolça i confortable de les begudes. Llavors és quan es complix el miracle: l'amargor es converteix en dolçor, i la visió espiritual triomfa sobre les ombres de la il·lusió que s'esvaïxen.

LA SANG

Abans de segellar definitivament, per mitjà d'un solemne jurament, l'admissió del recipiendari en l'Ordre, s'acostuma sotmetre'l a algunes proves que demostrin la seva força d'ànim, i la seva rectitud i fermesa de propòsits.

Una d'aquestes proves és la sagnia; se li diu que, com la Societat de la qual anhela formar part li podrà demanar que aboqui la seva sang fins a l'última gota, per a la defensa d'aquesta Causa Sagrada o de la vida dels seus germans, ha de donar la prova d'estar amatent per a això, signant amb la seva sang el seu jurament.

Aquest argument de la sang ens recorda moltes religions antigues que donen un singular valor a la signatura feta amb la mateixa, de manera que el pacte signant amb ella no pot trencar-se ni encara amb la mort. Entre uns altres, vam citar el Faust, de Goethe, on Mefistòfil li demana a Faust segellar amb la seva sang el tràgic pacte pel qual s'obliga a servir-lo, a canvi de la seva ànima. I havent-li preguntat aquest per quina raó volia que aquest pacte fora signat amb sang, li contesta Mefistòfil enigmàticament que “la sang és un suc de virtut particular”.

Efectivament, la sang és l'expressió orgànica més directa de la vida individual, o de l'Ego de la persona i per tant del que hi ha en nosaltres de més propi i genuí. La permanència de la vida en l'organisme està caracteritzada per l'estat de fluïdesa de la sang, que circula i anima totes les parts del cos, cessant la vida quan la sang deixa de circular; i així pot considerar-se quan es coagula.

El fet de “estar disposat a signar amb la sang” el jurament maçònic significa, doncs, que un ha d'estar disposat a adherir-se amb tot el seu ésser, i d'una manera permanent i inviolable, als Principis i Ideals de l'Ordre, fent dels mateixos carn de la seva carn, sang de la seva sang i vida de la seva vida.

Així doncs, la qualitat de maçó, que es confereix simbòlicament amb la iniciació, i que individualment s'adquireix realitzant o fent efectiva aquesta iniciació, ha de considerar-se com permanent i inesborrable: la seva transitorietat no provaria sinó el fet que mai ha estat efectiva. En altres paraules, un no pot “ser i deixar de ser” maçó a voluntat, sinó que, una vegada que s'ha fet veritablement tal, ho serà per a sempre; qui creu poder cessar de considerar-se maçó és perquè mai ho ha estat, en el sentit iniciàtic de la paraula, a pesar que hagi pogut

tenir el desig de ser-lo i se li hagi atorgat exteriorment el títol, donant-se-li així l'oportunitat (ni més ni menys que l'oportunitat) de convertir-se en veritable maçó.

LA “MARCA” DEL MAÇÓ

Altra prova anàloga a la de la sang, que insisteix sobre el caràcter permanent de la qualitat de maçó, és la invitació que se li fa al candidat que permeti que es deixi imprimir amb el foc, en alguna part del cos, “la marca gloriosa d'un segell que es troba en totes les Lògies de l'Univers” i per mitjà de la qual es reconeixen els maçons.

Aquesta marca o estigma veritablement gloriós (però que mai es va aplicar materialment per la simple raó que la Maçoneria vol fer als homes lliures i no esclaus) es grava amb el foc ardent de l'entusiasme i de la fe sincera en el cor de tot maçó, i és un altre símbol del que el maçó ha de ser, i en el que ha de convertir-se, en quan aquesta qualitat ha d'imprimir-se en el seu cor i expressar-se en tot el seu ésser.

Les qualitats o emblemes que s'apliquen amb el foc, i que per el seu intervenció els maçons es reconeixen entre si, són evidentment el compàs de la raó que caracteritza el reconeixement de la Realitat Espiritual (que és el Centre simbòlic de tot ésser i de tota cosa) i la seva relació amb la vida exterior (la circumferència o aparença de les coses), i l'escaire del judici, amb la qual el maçó rectifica els seus pensaments, aspiracions i desitjos, en harmonia amb el Pla del Gran Arquitecte, amb el Pla del qual ha d'esforçar-se a cooperar conscientment. Finalment, i per a donar una prova tangible de les seves bones disposicions, se li convida a ingressar en la cadena d'unió dels maçons, mitjançant una oferta voluntària, amb la qual manifesta i reconeix el seu deure de solidaritat amb els quals es troben momentàniament mancats de recursos i de mitjans suficients per a viure. Tots ens devem i tots podem ser-nos útils recíprocament: l'egoista és un ésser inconscient que no coneix el llaç que ens uneix i el deure que tenim de cooperar amb totes les nostres forces per a assolir el Bé comú. I el maçó mai pot ser un egoista ignorant de la seva relació i deures envers els altres.

EL JURAMENT

El candidat es troba ara amatent per a complir amb la formalitat del jurament, o obligació solemne que se li fa prestar davant de l'altar de la seva pròpia consciència, agenollat del genoll esquerre, i amb el genoll dret en escaire, en signe d'humilitat, respecte i devoció; amb la mà dreta sobre la Bíblia, que representa la paraula Divina o la Veritat Revelada per la tradició, i en l'esquerra un compàs, les puntes del qual es recolza sobre el pit nu, símbol de la plenitud de la consciència i del perfecte enteniment del seu cor.

El jurament es fa “en presència del Gran Arquitecte de l'Univers i dels germans reunits en la Llotja”. El reconeixement de la presència del G.:A.: és, doncs, la seva primera condició: el jurament o obligació es contreu individualment en presència de l'Ideal i de les aspiracions més elevades de cadascun de nosaltres en aquell Principi impersonal que constituïx el primer motlle, regeix el curs i és el Diví Arquitecte de les nostres vides.

Els germans reunits al voltant de l'aspirant, amb les seves espases juntes, formant una volta d'acer sobre el seu cap, sense que ell pugui adonar-se encara, amb els seus propis ulls, de la seva presència, són el símbol d'aquelles presències o intel·ligències invisibles que es troben constantment al voltant de nosaltres, sense que ens adonem d'això; muts testimonis dels nostres actes, que ens

vigilen, ens protegeixen i ens ajuden per a portar a terme els nostres propòsits i les nostres aspiracions més elevades.

L'obligació es contreu lliure i espontàniament, “amb ple i profund convenciment de l'ànima”. Heus aquí una condició fonamental del seu significat i de la seva validesa: no es tracta, doncs, d'una obligació obtinguda amb favors, promeses o amenaces, amb la qual un es lliga en contra de la seva pròpia voluntat o dels seus desitjos i aspiracions, i pugui de tal manera constrenyir-lo d'alguna manera a fer quelcom que li repugni, com en qualsevol societat secreta l'orientació de la qual sigui diferent de la genuïna Tradició Iniciàtica.

Això és el que caracteritza a la Maçoneria i la diferència netament d'altres societats de diverses finalitats que tinguin el secret com mig o instrument de la seva activitat. Els seus elevats Principis i la lleialtat i fidelitat als mateixos que es demana als seus iniciats, als quals vol fer homes lliures en el sentit més ple i profund de la paraula, la posen per a sempre per sobre de les crítiques interessades i malèvoles que se li han fet, sota el pretext del secret en el qual es desenvolupen les seves activitats.

El maçó contreu l'obligació que ho lliga a l'Ordre per les més elevades aspiracions de la seva ànima, amb la més plena, lliure i espontània voluntat, i fins a l'últim moment l'hi deixa en llibertat de retirar-se, si així ho prefereix.

LES TRES OBLIGACIONS

La primera de les obligacions que contreu amb el jurament es refereix als secrets de l'Ordre. El recipiendari s'obliga a “no revelar a cap que no sigui un bo i legítim maçó”. És l'obligació de la discreció pel que fa a tot ensenyament esotèric, perquè el mateix sigui útil i profitós, per la qual cosa, aquest ensenyament pot donar-se únicament a qui estigui degudament preparat per a rebre'l, és a dir, capacitat per a entendre'l en el seu real sentit.

Aquesta obligació està en perfecte acord amb les paraules de Jesús: “No doneu les coses sagrades als gossos i no tireu les vostres perles als porcs”, i de Buddha: “No torbi el savi la ment de l'home d'intel·ligència enrederida”, com també en aquest dir hermètic: “Els llavis de la Saviesa estan muts fora de les oïdes de la comprensió”.

El terme “gos” en les paraules de Jesús no significa gens injuriós, sent una paraula molt usada en Orient en el sentit de profà o “estrany”; i quant a les perles, ens presenta una imatge molt expressiva dels fragments de Saviesa que l'iniciat ha de reunir curosament, en el místic silenci de l'ànima, en comptes de “tirar-les” al món de les passions, on cap sabria comprendre-les.

La segona obligació és la promesa de “no escriure”, gravar o formar algun signe pel qual puguin conèixer-se la Paraula Sagrada i els mitjans de comunicar i conèixer-se entre els maçons. Aquesta obligació, en el seu sentit exotèric, està destinada a protegir la unitat i inviolabilitat de l'Ordre i per tant la continuïtat de la Tradició que per mitjà d'ella es transmet simbòlicament.

Esotèricament la paraula sagrada es refereix més particularment al místic Verb o Ideal Diví que cadascú rep en l'íntim del seu ésser per a expressar-lo en activitat constructiva -activitat que serà el mitjà amb el qual se li reconeixerà exteriorment com maçó per tots “els bons i legítims maçons”. Aquesta paraula no ha de donar-se a conèixer exteriorment a ningú, doncs perdria la seva eficàcia, així com la llavor perd el seu valor vital si s'aparta de la terra on ha de germinar.

La tercera obligació és el reconeixement dels deures de solidaritat que ho uneixen amb els altres maçons pel mateix fet d'haver adquirit la consciència de la seva relació envers ells, que és la fraternitat. Ha de, doncs, considerar-los a tots com germans i sentir-se lligats a ells per aquella fraternitat espiritual que brota de la comunitat d'ideals, tendències i aspiracions, que és més forta i profunda que qualsevol altra fraternitat purament carnal o exterior.

Així es compromet a ajuda'ls i socorre'ls fins a on arribin a les seves forces, tant moral com materialment. Això no vol dir que ha de fer-lo amb perjudici d'uns altres, emparant-se en injustícies i accions deshonestes, sinó que ha de complir envers ells, el primer deure d'humanitat, fent en tota circumstància tot el que l'amor fraternal i el seu propi sentit del bé li suggereixin, i evitant tot quant pugui perjudicar-los directa o indirectament.

Abans de faltar a aquest jurament, el maçó prefereix “tenir la gola tallada i la llengua arrencada d'arrel”, el que vol dir perdre el poder de la paraula, l'eficàcia constructiva i regeneradora de la qual depèn del secret i de la veneració amb els qual es custodia en religió silenci exterior, perquè pugui lliurement manifestar-se en l'interior.

És el càstig simbòlic que el indiscret rep onsevulla naturalment, com a conseqüència necessària de les seves pròpies accions, quan faci ús indegut, egoista o lleuger del que li ha estat confiat. Comunicant el que no hagués hagut de comunicar perd o alenteix la seva pròpia capacitat d'expressar-lo, així com la capacitat d'arribar a una justa i perfecta comprensió de les coses. El indiscret i l'infidel mai poden establir-se en la Veritat, que s'embolcalla en els seus vels més impenetrables i s'allunya per a sempre d'ells.

Així la llengua es troba efectivament arrencada de la seva arrel, que no pot ser altra cosa sinó la mateixa Veritat.

LA LLUM

El jurament o obligació que acaba de contreure davant tots i fonamentalment amb si mateix, amb el propòsit que porta a terme en (seu) el testament, en la seva vida profana, i com que les resolucions inicials del mateix testament es troben solemnement confirmades i segellades, fa al recipiendari digne de veure la llum, caient-li per complet dels ulls la bena d'il·lusió que li impedia veure la Realitat en si.

I la llum se li dona simbòlicament per dues vegades, després d'haver-lo fet sortir momentàniament del Temple perquè recompongui les irregularitats simbòliques del seu vestit.

Havent-se declarat disposat a confirmar el seu jurament -mancant el mateix, sempre se li concedeix la facultat de retirar-se- cau dels seus ulls la bena amb la qual fins a ara havia pogut ser admès en el Temple, i veu al voltant de si, en la semi-foscor del lloc que es troba, a tots els germans dempeus amb el cap embolicat en un caputxó negre, i en la mà esquerra una espasa dirigida al seu pit.

Aquestes espases no són, emperò, una amenaça: partint de la mà esquerra, o sigui del costat del cor, són el símbol dels pensaments de tots els presents, encara desconeguts per a ell (i per aquesta raó vetllats), que convergeixen amb benevolència cap al neòfit i de la concòrdia de sentiments amb els quals l'hi reben. Fent-li notar que aquests germans, testimonis silenciosos de les seves obligacions (i imatge de les forces silencioses que ens envolten), estan disposats a ajudar-lo i socórrer-lo en el cas que

compleixi amb les seves obligacions, així com a castigar-lo com cal en cas de transgressió, se li oferix per última vegada l'oportunitat de retirar-se, i sota la seguretat que el jurament pronunciat no li dóna cap inquietud, se li concedeix la plena llum: els germans presents es descobrixen, baixant les seves espases i quedant en ordre, mentre el Temple s'il·lumina amb tota claredat.

Les espases són el símbol de totes les forces desconegudes que en la vida constantment afavoreixen i ajuden a qui roman constantment fidel a les seves ideals i obligacions, a pesar de la situació difícil i de les condicions en aparença contradictòries que es trobi, mentre es converteixen en altres tants flagels, remordiments i càstigs per a qui cedeix i s'espanta, renunciant i faltant al compliment d'elles.

La vida es fa sempre més dura, difícil i insatisfactòria per als que renunciïn als seus ideals i a les seves més elevades aspiracions, per als que cedeixen a la contrarietat aparent dels homes i de les coses i es deixen descoratjar per la seva fredor i falta de cooperació. Mai i per cap raó un ha de renunciar a l'expressió del seu propi Ser més elevat i del Diví desig que constituïx l'anhel del seu cor: són aquests per a ell, a més d'un privilegi, una obligació i un deure, el perfecte compliment del qual, li assegura la investidura de la seva Primogenitura. Si bé un deu saber esperar amb fermesa i confiança, sense que el seu entusiasme s'entebeeixi o es refredi, romanent sempre fidel en l'íntim del seu cor al que en ell representa el reflex del propi Verb Diví i el seva més elevada visió de la Realitat.

Amb aquesta ferma actitud de la seva consciència, davant de les proves contràries de la vida, es fa la llum gradualment, en el seu món exterior; les adversitats i els mateixos enemics es descobrixen, i apareixen ara com “amics”, havent depositat la màscara, o aparença hostil, que amagaven els seus semblants, i tota ombra paorosa s'esvaïx de la seva existència: és la plena llum que passa lliurement des de l'interior, i es vessa sobre el món extern, una vegada que hem sabut resistir amb Fe inalterable, fidelitat i persistència totes les contrarietats que se'ns han presentat. La llum ha estat sempre considerada com el símbol més apropiat de la Divinitat i de la Realitat. El mateix Sant Joan, l'apòstol iniciat, ens diu en la seva primera epístola: “Déu és Llum i en ell no hi ha tenebres”. Conèixer la llum és, doncs, conèixer la Veritat i comunicar-se amb la mateixa Divinitat, que és Ben Omnipresent, i fer-nos altres tants Centres o Canals, per mitjà dels quals aquesta Llum es manifesta en la nostra vida i al voltant de nosaltres.

La Llum que l'iniciat rep, com premi i conseqüència dels seus esforços, és un símbol de transcendental importància en totes les seves accepcions: la capacitat de veure la llum i ingressar en la seva percepció constituïx, doncs, tota l'essència i la finalitat de la iniciació. Restituït a la visió exterior de les coses, al llevar-se-li la bena que li cobria els ulls, després d'haver estat iniciat en la visió interior de la consciència, el candidat experimenta al principi una profunda decepció, quan la realitat exterior s'apareix en el seu aspecte més ombrívol i negatiu. Però, aprenent a combinar la visió dels sentits amb l'íntima visió de la Realitat, adquireix també la capacitat de manifestar i veure exteriorment la Llum de la qual ha adquirit la percepció interior, i la il·lusió de l'aparent perd tot el poder per a ell.

CONSAGRACIÓ

Conduït novament a l'altar, davant de la qual deu, com abans, disposar-se en actitud d'acord amb la importància de l'acte que està per verificar-se, se li fan confirmar novament, al

recipiendari, les seves obligacions, després de la qual cosa el V.: M.:, amb l'espasa flamígera recolzada sobre el cap del recipiendari, pronuncia la fórmula de la consagració, acompanyada pels cops misteriosos del grau. Fet això, ho fa aixecar i ho abraça, donant-li per primera vegada el títol de germà, i li ceneix el mandil dient:

“Rebeu aquest mandil, distintiu del Maçó, més honorós que totes les decoracions humanes, perquè simbolitza el treball, que és el primer deure de l'home i la font de tots els béns, el qual us dona dret a asseure-us entre nosaltres, i sense el qual mai heu d'estar en la Llotja”.

L'espasa flamígera, emblema del Magisteri, i el mandil de pell, que caracteritza a tot maçó, són dos símbols que mereixen tota la nostra consideració.

Trobem tant aquest com aquella en els versicles 21 i 24 del tercer capítol del Gènesi, on se'ns diu que l'Etern va fer túniques de pell per a Adàn i la seva dona i els va vestir. I, després d'haver tirat fora a l'home del Jardí del Edèn “perquè treballés la terra”, va posar en l'Orient del mateix Jardí del Edèn a uns querubins, que llüen onsevulla una espasa flamígera, “per a custodiar el Camí de l'Arbre de la Vida”

És evident que les túniques de pell a les quals aquí es fa esment simbolitzen el cos físic de l'home, del que es revesteix la consciència individualitzada (Adàn) i el seu reflex personal (la seva dona) al ser enviats des de l'estat de beatitud edènica (el món mental o interior) a la terra (o realitat objectiva) per a treballar-la, o expressar en ella les seves qualitats divines. Quant a l'espasa flamígera, que es troba amb els querubins (àngels o Missatgers del Diví en l'home) a l'Orient o origen del Món Mental o interior de la consciència, és un símbol manifest del Poder Diví, “que és poder creador” latent en tot ser humà, i que és privilegi del Magisteri realitzar o recuperar, manifestant així les més elevades possibilitats de la vida, el Camí de la qual obre i custòdia.

El mandil que rep, i amb el qual es revesteix tot maçó, és un emblema del mateix cos físic amb el qual venim per a treballar sobre la terra, i amb l'objecte d'adquirir aquelles experiències que ens transformaran en artistes veritables i acabaran per donar-nos el magisteri o domini complet sobre el nostre món.

La percepció d'aquest mandil, o túnica de pell, com simple vestit o embolcall exterior, així com de l'essència mateixa del nostre ésser, és conseqüència de la visió espiritual que hem aconseguit amb la nostra recerca de la Llum, des de l'Occident dels sentits a l'Orient de la Realitat. Però això tampoc ha de conduir-nos a menysprear-lo, per ser part integrant i necessària a la perfecta manifestació de l'home en la vida terrestre, mitjançant la qual ha d'anar depurant-se i escalant graus darrere d'una existència divina.

ELS GUANTS

Amb el mandil se li donaven una vegada, i se li donen encara en alguns països, al nou iniciat, dos parells de guants, un per a ell i altre perquè li doni a la dona més estimada. Els guants blancs són un símbol evident de la puresa de les intencions que deu sempre observar el maçó en les seves accions: fer el Bé pel bé mateix, esforçant-se en tota activitat o treball, fent el millor que pugui per a la Glòria del G.·A.·., o sigui per a l'expressió del Diví, en comptes de deixar-se guiar per consideracions de conveniència i utilitat material o mirar principalment el fruit o benefici directe de l'acció. Heus aquí el significat dels guants blancs que se li oferixen, i que ell ha de cuidar bé de no embrutar i tacar amb l'egoisme i amb l'esclavitud a les passions que embruteixen a l'home.

Amb l'altre parell de guants, “per a la dona més estimada”, la Maçoneria vol mostrar, com la seva influència moralitzadora, iniciàtica i regeneradora, ha d'estendre's també a la dona, encara que aquesta no sigui directament admesa en els seus treballs. Amb aquests guants, la dona que cada nou iniciat reputa més digna de posseir-los ingressa espiritualment en la Cadena de Solidaritat Ideal i Constructiva que la Maçoneria forma en tot el món, com companya de l'home, sense necessitat de passar per les proves de la iniciació.

Així doncs, a pesar que alguns vulguin franquejar-li i uns altres li neguin l'ingrés en els nostres Temples, la debatuda qüestió de l'admissió de la dona en la Maçoneria es troba ja potencialment resolta a favor seu, quan per les qualitats que la fan estimar, queda admesa en aquesta forma, i adoptada espiritualment en el si de la Institució.

En comptes dels guants, en alguns països, es lliure un martell i un cisell, símbols del treball que l'Aprenent ha d'executar sobre si mateix, despullant les asprors de la pedra bruta que representa la seva personalitat, i una regla “perquè mai se separi de la línia recta del deure”. Aquests símbols són en part equivalents i no es necessita discutir el valor d'uns preferentment als altres: l'essencial és reconèixer-los com símbols i posar en pràctica el seu ensenyament al·legòric.

LA PARAULA

Havent estat consagrat maçó, el neòfit està ara en condicions que se li comuniquin els signes, marxa i bateria del grau, així com la paraula sagrada i la manera de donar-la, juntament amb els mitjans de reconeixement, que constitueixen el fonament de la seva instrucció.

Estudiarem en altra part el significat i el valor dels signes i de la marxa, quan es refereixen especialment a l'aplicació de la Doctrina Maçònica, acontentant-se ara com ara, amb veure el que representa la Paraula per a l'iniciat que ha rebut la Llum.

El primer versicle de l'Evangeli de Sant Joan, sobre el qual es posen els instruments emblemàtics de la Maçoneria a l'obrir-se els treballs, ens dona la clau del significat de la Paraula en general per al maçó. Constituint aquest versicle el fonament de tota activitat o labor maçònica, hem d'adonar-nos del seu significat, abans de veure l'exacta interpretació (en el particular) de la paraula sagrada de l'Aprenent.

L'afirmació “En el Principi era el Verb” (o sigui la Paraula) és eminentment iniciàtica, és a dir, (tal) que no pot entendre's, sense ingressar en el sentit interior de les coses. És la comprovació de la Veritat que tot es manifesta des d'un Principi Interior o espiritual anomenat Verb o

Paraula, o sigui afirmació creadora de la seva realitat, que ho manifesta i ho fa existir des de l'estat de Realitat Immanent, latent o potencial.

Dient “en el Principi era el Verb” reconeixem l'origen espiritual de tot el que veiem, o es presenta d'alguna manera davant dels nostres sentits. De tot sense distinció podem dir que en el principi (o a l'origen) era o va ser un Verb, Paraula, Pensament o afirmació creadora que la va originar. I com el Verb, Paraula o Pensament no pot ser sinó una manifestació de la consciència, tota cosa exterior té un origen interior en l'ésser on va tenir naixement primer com Causa, l'efecte de la qual estem percebent.

I això ha d'aplicar-se tant a la creació o formació de l'Univers des del seu Primer Principi (que és Ser, i com a tal fonament de tot el que existeix, espai i temps inclosos) com a la particular creació o formació de l'ésser de l'home i de la seva vida manifestada; tot el que en aquesta apareix ha de tenir el seu origen en un verb (pensament, desig, aspiració, afirmació o estat de consciència que és la causa subtil de la seva existència, com efecte visible).

És, doncs, d'importància transcendent el que l'home diu, pensa o afirma encara només dintre de si mateix: amb aquest sol fet participa conscient o inconscientment del Poder Creador Universal del Verb i de la seva activitat constructiva. I és privilegi i prerrogativa del maçó fer-lo conscient i sàviament, mentre el profà ho fa inconscient i bojament.

Aprendre el recte ús de la Paraula i disciplinar-se en el mateix: heus aquí la tasca fonamental que li incumbeix al maçó. Amb aquesta disciplina fa la seva activitat constructiva i en harmonia amb els plans del G.·A.·., és a dir, amb els Principis Universals de la Veritat. Hi ha, doncs, una paraula sagrada, distinta de totes les paraules profanes que són els nostres errors, pensaments negatius i judicis formats sobre l'aparença exterior de les coses; la paraula sagrada és el Verb, és a dir, el que de més elevat i conforme a la Realitat podem pensar o imaginar, una manifestació de la Llum que des de l'interior ens enllumena, la naturalesa del qual és idèntica a aquesta Llum. És el nostre Ideal i el nostre concepte del que hi ha de més Just, Bo, Bell, Gran, Noble i Veritable; conformant les nostres paraules a aquest Verb, vam pronunciar la “Paraula sagrada” i decretem el seu establiment. Doncs, com es va dir: “Així mateix decretaràs una cosa, i aquesta serà establerta en tu, i sobre els teus camins resplendirà la Llum” (Job, 22-28).

SIGNIFICAT DE LA PARAULA

La paraula Sagrada, donada pel V.·M.·. que s'asseu a l'Orient simbolitza la Paraula Sagrada donada individualment, a cadascun de nosaltres, per l'Esperit de Veritat que igualment s'asseu o mora a l'Orient, o origen del nostre ésser. També representa la instrucció que es dóna o hauria de donar-se en la Llotja (o lloc on es manifesta el Logo o Paraula) i que sempre ha de partir de l'Orient per a ser efectiva; és a dir, del que cadascú pot pensar individualment de més noble i elevat. Ha de ser Llum inspiradora i vida, com ho és la llum del Sol que sorgeix de l'Orient material, enllumenant i vivificant el nostre planeta.

A semblança de la Paraula Sagrada de l'Aprenent, que es formula a cau d'orella, lletra per lletra, així ha de donar-se la instrucció maçònica: se li dóna a cadascú un primer rudiment; la primera lletra de la Veritat, perquè meditant i estudiant sobre ella, arriba amb el seu propi esforç a conèixer i formular la segona, que ho farà digne de rebre útil i profitosament la tercera. D'aquesta manera ha estat i va ser comunicada la Doctrina Iniciàtica en tots els temps, sent el mateix simbolisme maçònic la primera lletra de la mística Paraula Sagrada de la Veritat.

El significat particular de la Paraula Sagrada de l'Aprenent és: “EN ELL LA FORÇA”. Això vol dir que l'Aprenent reconeix per mitjà de la paraula sagrada, o sigui el Verb Diví en ell, que la força veritable no es troba en l'exterior, en el món dels efectes, sinó interiorment, en la Realitat que constituïx el Principi Immanent i Transcendent de tot l'existent. Aquesta transformació completa del punt de vista de la consciència -que distingeix a l'iniciat del profà- no pot ser sinó el coronament i la conseqüència de la seva iniciació: cal, doncs, ingressar interiorment en la percepció de la Realitat, per a reconèixer que la Força està en ell, i no en les coses aparents que veiem, establint-nos fermament en aquest reconeixement fonamental, com columna del simbòlic Temple que aixequem i basant sobre aquest reconeixement íntim i secret totes les nostres accions. L'anàlisi de la Paraula, en les tres lletres hebraïques que es compon, ens dóna una guia per a realitzar el sentit profund que prenen les tres lletres en la seva combinació.

La primera lletra es refereix, com és evident, al cos físic i al món objectiu que constituïxen l'estatge o habitació de l'home. Estudiant la primera lletra, l'home aprèn a conèixer la realitat exterior i el món dels efectes, i meditant sobre la íntima essència d'això arribarà a reconèixer la realitat interior que s'amaga després d'aquesta aparença, representada per la segona lletra que ha de ser individualment oposada o descoberta.

Aquesta representa la consciència o món interior que cadascun de nosaltres troba en si mateix, el Món Mental, en el qual s'expressa individualment l'Ésser, produint així la causa de tot efecte visible. El descobriment o reconeixement individual d'aquesta segona lletra posa a l'iniciat en aptitud per a comunicar-se-li o rebre la tercera.

El significat d'aquesta última ha de relacionar-se amb el que ja hem vist parlant del simbòlic instrument, del com la mateixa lletra ens presenta admirablement la forma. Es refereix a les possibilitats del Món Diví o Transcendent que es troben en l'home en estat latent, i que poden manifestar-se com un llamp, o com la lluentor d'una espasa, davant l'ull de la nostra consciència, que constituïx el punt central o eix del nostre propi món interior, “la llum que il·lumina l'estatge de l'home”.

RESTITUCIÓ DELS METALLS

La cerimònia iniciàtica finalitza en el mateix punt que va tenir el seu principi: havent-se fet asseure al nou iniciat en el lloc que li correspon, és a dir, en el primer lloc a l'Orient de la Columna del Nord, perquè pugui procedir d'allí en el simbòlic camí que, en sentit invers a la direcció dels seus viatges, li farà realitzar en la Llotja el seu progrés maçònic; després de la proclamació i del reconeixement de tots els seus germans, se li restitueixen els metalls, curosament guardats, dels quals havia estat despullat a l'entrar en la Cambra de reflexió.

És clar que la restitució té també un significat simbòlic: després d'haver après a pensar per si mateix, amb l'esforç al·legòric dels tres viatges; després d'haver vist la llum i rebut la Paraula de la Veritat, pot rebre novament les possessions intel·lectuals i materials que abans va haver de despullar-se per a poder emprendre el Camí de la Veritat.

Ara té el deure de fer de les mateixes aquell ús savi per al qual solament se li restitueix la seva possessió, doncs tot indistintament ens ha estat donat i se'ns dóna per al seu ús. No existeix possessió de cap gènere que puguem retenir per a sempre: ni les nostres pròpies creacions intel·lectuals, ni tampoc els àtoms que es compon el nostre cos, que estan subjectes a un canvi incessant.

Hem de, doncs, convertir-nos en canals savis i profitosos de tot el que passa per les nostres mans, transmetent-lo com ho hem rebut, en benefici dels altres: això ens ho ensenyarà el primer ús que farà el nou iniciat dels metalls que li han estat retornats, donant la seva primera contribució a la Solidaritat Maçònica.

PART TERCERA

FILOSOFIA INICIÀTICA DEL GRAU D'APRENT

LA INSTRUCCIÓ SIMBÒLICA

La Paraula Sagrada que se li dóna al nou iniciat després de la seva consagració i admissió definitiva en l'Ordre és, com ho hem vist, un símbol d'instrucció verbal sobre els Principis de la Veritat que cada Aprenent té el dret d'esperar dels que es troben més avançats que ell en la Sendera de la Iniciació.

Sent la Maçoneria, en la seva veritable essència tradicional i universal, una Escola Iniciàtica, o sigui una Acadèmia destinada a l'Aprenentatge, a l'Exercici i al Magisteri de la Veritat i de la Virtut, és natural que aquesta instrucció ha de ser esperada per part dels menys avançats i ha de donar-se pels que es troben capacitats. Aquesta comunió espiritual d'estudis i aspiracions és la raó per la que existeixen les Llotges i altres agrupacions maçòniques. La instrucció ha de donar-se com es dóna la paraula: “a cau d'orella”, o en secret entenent i “lletra per lletra”, és a dir, partint dels primers elements i amb l'activa cooperació del deixeble, el progrés del qual no depèn del que rebí, sinó del que trobi per si mateix, amb els seus propis esforços, per l'ús que fa de la primera instrucció rebuda com mig i instrument per a descobrir la Veritat.

Aquest mètode caracteritza i distingeix la instrucció iniciàtica de la instrucció profana. Mentre l'objecte d'aquesta última és simplement el de comunicar determinats conceptes o coneixements, preocupant-se menys de l'opinió que el deixeble pugui formar-se sobre els mateixos, que de la seva capacitat per a repetir-los tal com li han estat comunicats. Per a la instrucció iniciàtica això representa únicament el punt de partida; i l'essencial és l'opinió que cadascú es forma pels seus propis esforços i raonaments sobre el que ha rebut.

A una primera comprensió elemental dels Principis o rudiments de debò, que representen l'opinió i el resultat de l'esforç personal de l'Instructor -la primera lletra de la paraula de la Saviesa- ha de seguir un període de silenciós d'estudi i reflexió individual, en el qual el deixeble aprèn a pensar per si mateix, avançant amb els seus propis esforços pel camí que se li ha indicat. Aquest estudi i aquesta reflexió troben la seva maduració en el descobriment de la segona lletra, que és la que el deixeble ha de donar a l'Instructor, en resposta de la primera, a fi de que se li jutgi digne i capacitat de rebre la tercera, que és d'un gènere enterament diferent de les dues primeres.

EL TRIPLE SENTIT

Les tres lletres de la Paraula simbolitzen efectivament el triple sentit -exotèric, esotèric i transcendent- de tota expressió simbòlica o verbal de la Veritat.

El primer sentit és aquell que correspon amb la presentació exterior de determinada ensenyament o Doctrina. En la Maçoneria aquesta presentació consisteix en símbols, cerimònies i al·legories que caracteritzen a l'Ordre; en la religió constituïx els dogmes, cerimònies i obligacions exteriors; en la Ciència està representada per l'observació analítica que ens familiaritza amb les propietats exteriors de les coses; en l'Art indica aquell conjunt de regles i cànons que formen la part exterior i la tècnica de l'artista. Aquesta és la lletra que d'ordinari s'escriu.

Únicament per mitjà de l'esforç personal, amb l'estudi, la reflexió i l'aplicació individual, es pot arribar al sentit esotèric de la veritat, a la Doctrina Interior que s'oculta en el simbolisme i en les formes externes. Aquesta Doctrina Interior és el veritable secret maçònic: el místic o secret enteniment de la Veritat presentada exteriorment en les al·legories de la construcció i dels seus instruments. Aquesta segona lletra no pot, per tant, escriure's, i tampoc la següent, que únicament pot rebre's pel fet de posseir la segona. Així com el maçó ha d'arribar pels seus propis esforços al coneixement de la Doctrina Iniciàtica que farà d'ell un veritable filòsof, el mateix camí es troba obert en el camp de la religió per al metafísic que busca el sentit profund dels dogmes i símbols religiosos i el valor operatiu de les seves cerimònies, quan s'entenguin en el seu significat espiritual.

Així igualment el sincer i ardent cercador de la Veritat no se circumscriurà a l'observació exterior dels fenòmens i de les lleis que governen la seva causalitat immediata, sinó que s'esforçarà a reconèixer i trobar els Principis que les regeixen i a les quals obeïxen. I l'artista no serà digne de tal nom fins que l'art, del que ha après el domini purament tècnic o formal, no sigui capaç d'expressar la seva pròpia vida i els seus sentiments interiors.

Per tant, en qualsevol camp de la vida, té un que progressar constantment des d'un primer coneixement del concret al reconeixement d'allò més profund que ho inicia subjectivament en la realitat de la cosa coneguda. Aquest pas, simbolitzat en la Maçoneria en el traspàs de la primera a la segona lletra de la Veritat, o del primer al segon grau de la iniciació, és una preparació necessària per a arribar a la tercera lletra o tercer sentit de la Veritat, que correspon al tercer grau de la Iniciació, al Magisteri que dóna la capacitat de parlar o realitzar el que s'ha entès individualment.

ELS TRES ANYS

Els tres anys de l'Aprenent i els tres passos de la seva marxa, en record dels tres viatges de la iniciació, són evidentment el símbol del triple període que marcarà les etapes del seu estudi i del seu progrés.

Aquests tres períodes es refereixen particularment a les tres arts fonamentals (la Gramàtica, la Lògica i la Retòrica) a l'estudi de la qual ha d'aplicar-se, encara que ha de contentar-se amb dominar únicament la primera, per ser la perfecció en la segona i en la tercera, respectivament, l'objecte dels Companys i Mestres.

La primera entre les set "arts liberals" -la Gramàtica- es refereix al coneixement de les lletres (en grec grámmata: "signes, caràcters o lletres", és a dir, dels Principis o elements simbòlics amb els quals es representa la Veritat. En aquest estudi és principalment on ha de demostrar-se la capacitat de l'Aprenent, que encara "no sap ni llegir ni escriure" el Llenguatge de la Veritat, sinó que s'exercita en l'u com en l'altre, lletrejant o estudiant una per una les lletres o Principis Elementals als quals poden reduir-se i en els que pot traçar-se l'origen de totes les coses.

També té evident referència els tres anys de l'Aprenent amb el coneixement dels tres primers "nombres" o Principis Matemàtics de l'Univers: el nombre un, o sigui la Unitat de Tot el nombre dos, o sigui la Dualitat de la Manifestació, i el nombre tres, o sigui el Ternari de la Perfecció.

Aquest coneixement filosòfic dels tres nombres, sobre el qual parlarem a continuació, és una quelcom de veritable i fonamental importància, que compendia i sintetitza en si tot el

coneixement relatiu al Misteri Suprem de les coses. Pitàgores ho va expressar admirablement en les paraules: “la Unitat és la Llei de Déu (o sigui el Primer Principi, la Causa Immanent i Pre-antinòmica); el nombre nascut per la multiplicació de la Unitat, per mitjà de la Dualitat, és la Llei de l'Univers; l'Evolució (expressió del Ternari) és la Llei de la Naturalesa. O, segons les paraules de Ramaseum de Tebes: Tot està contingut i es conserva en l'U, tot es modifica i es transforma per tres: la Mònada ha creat la Diada, la Diada ha produït la Tríada, i la Tríada brilla en l'Univers sencer.

LA UNITAT DEL TOT

La Primera Llei o Principi, el reconeixement del qual caracteritza i distingeix constantment al veritable filòsof iniciat, és la de la Unitat del Tot o, com ho deien els antics: “En to Pa” (Un el Tot). Tot és Un en la seva Realitat, en la seva Essència i Substància íntima i fonamental; tot ve de la Unitat; tot està contingut i sustentat per la Unitat; tot es conserva, viu, és i existeix en la Unitat; tot es dissol i desapareix en la Unitat.

La Unitat està simbolitzada naturalment pel punt, origen de la línia recta, del cercle i de tota figura geomètrica (el punt superior que, reflectint-se en el seu aspecte dual, representat pels dos punts inferiors, forma els tres punts .: que caracteritzen als maçons).

El Punt, quan simbolitza la Unitat, és un centre, el Centre de Tot, el Centre Omnipresent, en el qual es troben continguts, en la seva totalitat i unitat, l'espai, el temps i totes les coses existents. No hi ha lloc on no es trobi i que no sigui una manifestació o aspecte parcial d'aquesta Sublim Unitat que constituïx l'Eternitat i el Regne de l'Absolut.

Aquest Tot és evidentment l'ésser, és a dir, el que és “Ego sum qui sum”; heus aquí la definició de la Realitat que constituïx el Gran Tot, l'Essència i Substància de tota cosa, potencialment contingut en tot “ésser” i parcialment manifestat en tota existència, i en el qual vivim, ens movem i tenim el nostre ésser.

El coneixement de l'U (un coneixement que per ser tal ha de superar la il·lusió de la dualitat, entre “subjecte coneixedor” i “objecte conegut”, que és la base de tot coneixement ordinari) és l'objecte suprem de tota filosofia i de tota religió: tot coneixement relatiu que es fon en aquest reconeixement de la Unitat del Primer Principi té la seva base en la Realitat; tota ciència o coneixement que ho descuri no és veritable ciència ni veritable coneixement, atès que descansa fonamentalment en la il·lusió.

Conèixer la Unitat del Tot és, doncs, conèixer la Realitat, “el que és” veritablement; i no reconèixer-la, o admetre implícitament que pot haver dos principis fonamentals i antinòmics, o que no hi ha unitat i identitat fonamentals entre dues coses o objectes en aparença distints, significa viure encara en el Regne de la Il·lusió o en l'aparença de les coses i no saber destriar entre el real i l'il·lusori.

La Llum Maçònica consisteix en aquest discerniment fonamental, que ens fa progressar constantment en intel·ligència des de l'Occident, que és el Regne de la Il·lusió, de la Multiplicitat i de l'Aparença, cap a l'Orient, que és el Regne del Real, de la Unitat i de l'Ésser. En l'Occident veiem a l'U manifestat en diversitat d'éssers i coses distintes, sense aparent llaç o relació entre ells; mentre que en l'Orient reconeixem la Unitat en la multiplicitat (Unitat essencial, substancial i immanent, en una multiplicitat aparent, contingut i transitòria) i el llaç o relació interior que unifica la multiplicitat externa.

Cada punt de l'espai és un centre i un aspecte de l'Ésser, un Centre o aspecte d'aquesta Unitat, de la que tendeix a reproduir en si mateix les infinites potencialitats: així doncs, en l'infinitament petit està contingut el Misteri del Tot i de l'Infinit, i en cada aspecte de l'Ésser hi ha indistintament totes les possibilitats de l'Ésser i de la Unitat.

LA LÍNIA RECTA

La línia recta, produïda pel moviment del punt des de l'u a l'altre extrem (representats pels dos infinits), és l'emblema de la vida individualitzada, nascuda de la Unitat de l'Ésser, així com de tot moviment o pas del punt en una infinita successió de punts, que caracteritzen l'Espai o de l'Eternitat en la infinita successió de moments que formen el Temps, tal com ho vam concebre ordinàriament.

Així com en mecànica la línia recta representa una força i direcció que aquella s'aplica, en Maçoneria representa el progrés rectilini, que és la resultant de la força individual que es tanca potencialment en el punt o Centre del nostre ésser aplicada en aquella justa direcció que dóna com producte natural l'evolució o “desenvolupament progressiu i progressista” de les potencialitats latents en virtuts o poders actius.

Aquest progrés individual, simbolitzat per la línia recta, es troba molt bé representat per la plomada, que mostra l'esforç vertical de cada ésser i de tota la Vida en el seu conjunt, des de baix cap amunt, des de la gravetat dels instints i de les tendències materials i esclavitzadores, a l'atracció d'un Poder, d'una Llei o Ideal superior, que és la llum del sol per a la vegetació i els éssers orgànics, i la Llum interior de la consciència per a l'home i els éssers conscients. I aquest esforç vertical és condició necessària per a tota finalitat o efecte constructiu.

Així com sense la plomada no seria possible disposar verticalment les pedres en la posició més adequada per a l'estabilitat i el progrés d'una determinada construcció, tampoc seria possible el progrés individual de l'home si tots els seus pensaments, aspiracions i accions no es modelessin sobre una mateixa línia recta, en sentit oposat a la gravetat de les tendències inferiors, i elevant-se gradualment fins a la percepció de les seves possibilitats superiors.

Finalment, la línia recta representa una relació ininterrompuda entre els dos infinits que marquen els seus límits extrems, és a dir, entre els dos aspectes antinòmics i complementaris de la Unitat Mare, i ens fa veure una vegada més la unitat fonamental de la Dualitat Aparent en el món manifestat.

LA DUALITAT DE LA MANIFESTACIÓ

Encara que tot sigui un en essència i realitat, tot es manifesta i apareix com dues. Unitat i Dualitat estan així íntimament entrelaçades, indicant la primera el Regne de l'Absolut, i la segona la seva expressió aparent i relativa, sense que hagi cap separació veritable entre aquests dos aspectes (o diferents percepcions) de la mateixa Realitat.

Així com la Unitat caracteritza a l'Ésser (en el qual no pot haver cap diferència o antinomia), així igualment la Dualitat expressa l'existència en les seves múltiples formes, entreteixides, per així dir-lo, en els parells d'oposats, que constitueixen el segell que marca el món dels efectes i la Llei que governa tota manifestació.

La dualitat comença en el domini mateix de la consciència, amb la distinció entre “jo” i “allò”, entre subjecte i objecte (subjecte coneixedor i objecte conegut), constituint així el fonament de tot el nostre coneixement i experiència, tant interior com exterior. No ha de, doncs, meravellar-nos que, estant el sentiment de la dualitat tan fortament arrelat en la il·lusió de la nostra personalitat, ens sigui difícil sostreure'ns de la mateixa i arribar així a la perfecta consciència de la Unitat transcendent del Tot, en la qual la il·lusió de la dualitat -que forma la base del nostre pensament ordinari- està superada per complet.

Tenim dos ulls per a veure, als quals corresponen dues oïdes i dues diferents hemisferis cerebrals, com instruments orgànics de la nostra intel·ligència, i dues mans i dos peus, instruments de la nostra voluntat. I com el nostre pensament ordinari es basa sobre el que veiem i escoltem, és evident que la nostra visió exterior de les coses ha de ser invariablement “marcada” per aquesta dualitat, místicament simbolitzada per l'Arbre de la Ciència del Bé i del Mal, menjant del fruit del qual es perd momentàniament la consciència de la Unitat, que no obstant això constituïx la nostra Saviesa instintiva i primordial (anterior a la caiguda en el domini dual de la consciència material).

Solament quan aprenem, per mitjà del discerniment i de l'abstracció filosòfica, a unificar els dos aspectes de la nostra visió exterior per mitjà de l'ull simple de la nostra consciència interna, hem arribat al coneixement de la Realitat (que és coneixement de la Unitat), i la il·lusió de la Dualitat i de la Multiplicitat perd enterament el poder que va exercir sobre nosaltres.

Llavors el “jo” s'identifica amb “allò”, el subjecte amb l'objecte, el coneixedor amb el conegut, i s'estripa per a sempre el vel darrere del que Isis (el Misteri Suprem de la Naturalesa) s'amaga a la vista profana. Però, mentrestant, el Vel de la Il·lusió roman tendit entre les dues columnes, i la ciència ordinària -la ciència que es basa sobre l'observació i l'experiència que ens vénen de la il·lusió dels sentits- és impotent per a aixecar-lo.

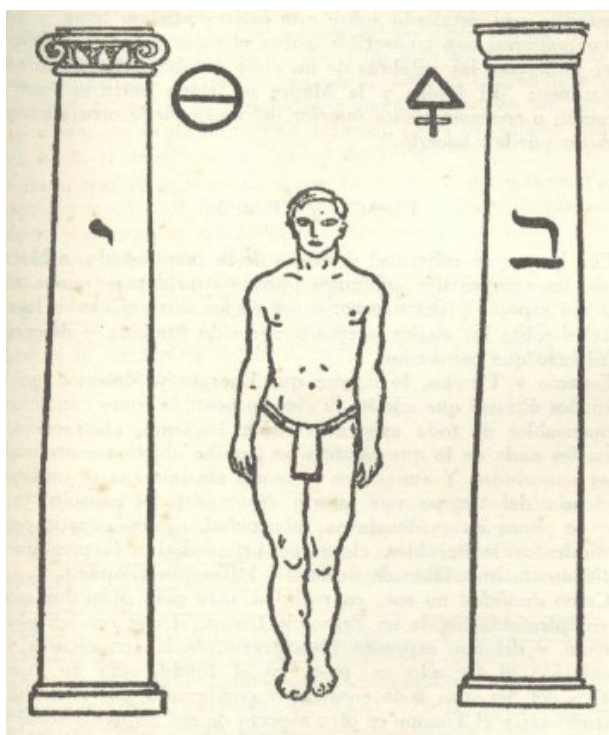
LES DUES COLUMNES

Les dues columnes que es troben a l'occident i a l'entrada del Temple de la Saviesa són el símbol de l'aspecte dual de tota la nostra experiència en el món objectiu o Regne de la Sensació.

Representen els dos principis complementaris, humanitzats en els nostres dos ulls, en la dualitat manifesta en gairebé tots els nostres òrgans, en els dos costats, dret i esquerre, del nostre organisme, i en els dos sexes que integren l'espècie humana i es reflecteixen en tots els regnes de la vida i de la naturalesa.

Còsmica corresponen als dos Principis de l'Activitat i de la Inèrcia, de l'Energia i de la Matèria, de l'Essència i de la Substància, representats pel sofre i la sal en la cambra de reflexió i, metafísicament, pels dos aspectes masculí i femení de la Divinitat, que com Pare i Mare celestes, com déus i deesses, i en els seus aspectes particulars, es troben pràcticament en totes les religions.

El reconeixement individual de la Divinitat, sota l'aspecte de Pare o de Mare, sembla haver estat instintiu onsevulla que la religió ha estat veritablement viscuda. Sempre ha estat més fàcil establir aquella individual relació amb la Divinitat, revelada per la primera pregunta del testament maçònic, considerant-la com el Principi de Vida, activa i constantment en nosaltres, més aviat que com un Principi Abstracte, allunyat de la nostra percepció i experiència directa, que fa exclamar a les ànimes més senzilles, com a la Magdalena: “S'han dut al meu Senyor i no sé on ho van posar”.

El Principi de Vida és, doncs, en nosaltres, el nostre Pare i la nostra Mare, i el Pare-Mare de l'Univers i de tots els éssers. Algunes religions donen més importància a un o a un altre d'aquests dos aspectes, en realitat complementaris i inseparables de l'Única Realitat. No és aquest el lloc apropiat per a fer un estudi més detallat sobre aquest interessant tema, i només ens acontentem amb transcriure, sobre el valor preferent d'un o altre concepte, les paraules d'un culte i savi orientalista contemporani: “El Pare i la Mare no renyeixen entre si (per l'adoració o reconeixement interior de l'u o de l'altra), encara que els seus fills puguin fer-lo”.

ESPAI I TEMPS

Pel que es refereix al domini del manifestat, o Macrocosmos, les mateixes dues columnes poden considerar-se com símbols de l'espai i del temps, o sigui de les dues realitats fonamentals sobre les quals sembla haver estat fundat i descansar l'Univers que coneixem.

Espai i Temps, el mateix que l'Energia i Matèria, són les realitats últimes que admet la ciència positiva com condicions indispensables de tota existència física, fent abstracció de les quals, res del que existeix i es percep objectivament pot ser concebut. I encara que en la teoria einsteiniana s'unifiquin (fent del temps una quarta dimensió de l'espai) i es tracti de posar en evidència la seva relativitat, segueixen constituint els fonaments inalterables, el marc primordial i el pressupost relativament invariable de nostre (-) Temple Còsmic.

Com dualitat no són, en realitat, altra cosa, sinó dos aspectes complementaris d'un Principi Únic, al que revelen objectivament, i del que expressen respectivament la Immanència i la Transició: l'Espai és, doncs, en el fons, només un aspecte relatiu de l'Ésser, que tot conté i comprèn, pel fet que tot és; i el Temps és altre aspecte d'aquesta Suprema Realitat, considerada com dinàmica font del Gran Flux còsmic. I si volem considerar al Temps i a l'Espai com un sol element contenidor, per així dir-lo, de tota manifestació objectiva, tindrem en el Temps-Espai una de les dues columnes de la Dualitat bàsica del Temple de la Naturalesa, sent la integrada per l'Energia-Matèria l'altra

columna o element que constituïx la suma de totes les forces o aparences que obren, s'assenten o estableixen dintre del primer element.

De qualsevol manera que considerem l'univers i els seus elements formadors, no ens serà possible evitar un concepte fonamentalment dual d'aquests primers elements: podem reduir el Temps a l'Espai, considerant-lo com un aspecte d'aquest, i la Matèria a l'Energia (o recíprocament), però, si volem arribar a la unitat, hem de transcendir-los a ambdós, i cap altre element pogués constituir la síntesi suprema fora del mateix Ésser que tot l'és, i constituïx la Unitat de Tot

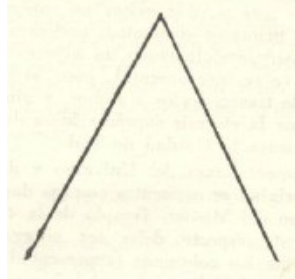
Atès que l'aspecte dual de l'Univers i del mateix Primer Principi que ho origina es troba amb les dues columnes a l'Occident i a l'ingrés del Místic Temple de la veritable Ciència, és natural que aquest aspecte ha de ser superat. I, efectivament, a l'Orient les dues columnes (representades pel sol i la Lluna) s'unifiquen en el Delta, del que parlarem més endavant, així com el sofre i la sal se sintetitzen en el mercuri, que reintegra en la consciència de l'home la Unitat de la Vida, dividida en la manifestació.

L'ANGLE

L'angle, en el qual dues línies distintes parteixen d'un únic punt originari, divergint al perllongar-se, segons més s'allunyen del seu origen, representa altra imatge característica de la dualitat, provinent d'una unitat pre-antinòmica i immanent, en la qual té el seu origen i la seva arrel.

El punt central en el qual s'ajunten i del que parteixen les dues línies divergents correspon a l'Orient o Món de la Realitat, en el qual tot roman en estat d'Unitat Indiferenciada i Indivisible; la part oposada correspon a l'Occident, el domini de la realitat sensible, en la qual la mateixa Realitat Transcendent apareix dividida o separada en els dos Principis simbolitzats per les dues columnes.

Mentre la manifestació procedeix constantment de l'Orient a l'Occident, o sigui del domini de la Realitat al de l'aparença, de l'Essència a la Substància, de l'Ésser a la Forma i de l'Esperit a la matèria, el coneixement o progrés iniciàtic, representat per la Llum Maçònica, procedeix en sentit contrari, des de l'Occident a l'Orient, o sigui des dels extrems de l'angle cap al seu origen. (Vegi's aquí l'estret parentiu entre les paraules orient i ori-gen, derivades les dues del verb llatí "orior", -sorgir, rajar, aixecar-se-).

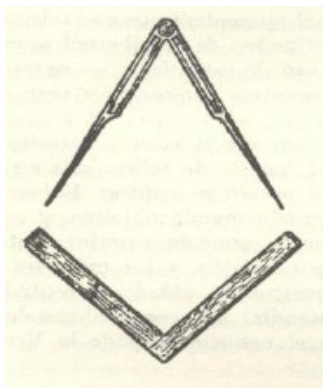
ESCAIRE I COMPÀS

L'escaire i el compàs, separadament, o bé units en la forma coneguda i usada com símbol maçònic, ens presenten dos diferents angles, mòbil l'u i amb vèrtex cap amunt i cap a l'Orient; fix i octogonal l'altre, amb el vèrtex dirigit cap avall o cap a Occident.

L'angle recte, format per l'escaire, és l'emblema de la fixesa, estabilitat i aparent inexorabilitat de les Lleis Físiques que governen el Regne de l'Occident o de la Matèria. Els dos principis o costats que concorren a definir-lo es troben sempre a la mateixa distància angular de 90 graus, que correspon a la quarta part de la circumferència (que, de per si mateix, representa la Unitat dintre del cicle de la continuïtat) i a l'angle del quadrat.

L'escaire és, doncs, altre símbol de la crucifixió de la qual ha de llibertar-se rectificant i dirigint cap al centre tots els seus esforços.

L'angle recte és també el símbol de la lluita, dels contrastos i de les oposicions que regnen en el món sensible, de totes les desharmonies exteriors, que han d'enfrontar-se i resoldre's en l'Harmonia que ve del reconeixement de la unitat interior. I el compàs és el símbol d'aquest reconeixement i d'aquesta harmonia, que ha d'ajuntar-se amb l'escaire i dominar el món objectiu per mitjà de la comprensió d'una Llei i d'una Realitat Superior; per mitjà del seu angle de 60 graus, en el qual es troba ordinàriament amantent (l'angle del triangle equilàter), mostra el ternari superior que ha de dominar sobre el quaternari inferior, o sigui el perfecte domini del Cel sobre la Terra.

CEL I TERRA

El cel i la terra, indicats emblemàticament per l'escaire i el compàs, i entrelaçats de la mateixa manera l'u amb l'altre, per ser aspectes respectivament superior i inferior d'una mateixa cosa, no representen més que l'Orient i l'Occident, amb els quals ja ens hem familiaritzat interpretant el valor esotèric de la Cerimònia d'Iniciació.

El Cel, o sigui el Món de la Realitat Transcendent, es presenta a la nostra consciència per mitjà de l'ús del compàs o de la facultat comprensiva i comparativa de la ment que conduïx a l'estudi de les analogies, a la inducció i generalització de les idees, amb les quals s'arriba progressivament des del relatiu a l'absolut.

La Terra, o sigui el Món de l'Aparença o Realitat Objectiva, se'ns presenta igualment per mitjà de l'escaire de la raó, o intel·ligència concreta i racional, que marca els límits fixats per les seves lleis, per mitjà de la lògica i del judici, amb un determinisme del que aparentment no podem escapar.

No obstant això, el Camí de la Llibertat es troba aquí mateix, per mitjà de l'ús d'aquestes lleis en el seu aspecte progressista i constructiu segons les nostres aspiracions verticals, indicades per la plomada. Aquí cap citar altra vegada l'axioma hermètic que hem indicat a propòsit de la Cambra de reflexió: "Visita interiora tērrae: rectificans invenies occultum lapidem". Hem d'ingressar dintre de la realitat del propi món objectiu, i no acontentar-nos amb el seu estudi o examen

purament exterior: llavors, rectificant constantment la nostra visió i els esforços de la nostra intel·ligència (com ho mostra la curosa rectitud dels tres passos de la marxa de l'aprenent) arribarem a l'ús del compàs juntament amb l'escaire, o sigui el coneixement de la Veritat que ens lliura de la Il·lusió.

LES LÍNIES PARAL·LELES

Així com el punt amb el seu moviment directe engendra una línia recta, així també els dos punts, movent-se en una mateixa adreça rectilínia, produïxen les dues paral·leles, altre símbol característic de la dualitat, o sigui dels dos principis l'activitat dels quals procedeix paral·lela i complementàriament, a imatge dels parells de rodes que sostenen un vehicle i dels rails sobre els quals es donen suport.

Veurem novament aquest símbol de les paral·leles, i altres dels que hem aquí tractat sumàriament, en el grau de Mestre, limitant-nos ara com ara a dir una mica més sobre el que pot significar per a l'Aprenent.

Dues paral·leles són efectivament els dos Camins del Nord i del Sud, que es recorren en els viatges d'anada i retorn entre l'Occident i l'Orient, i corresponen a les dues columnes en les quals s'asseuen respectivament els Aprenents i els Companys. I el quadrilong que constituïx el Temple Maçònic està comprès entre aquestes dues paral·leles, delimitades respectivament en els seus extrems oriental i occidental.

A cada viatge d'anada o progrés des de l'Occident a l'Orient, correspon, doncs, un igual viatge de tornada o retorn, des de l'Orient a l'Occident, paral·lel aquest al primer, però dirigit en sentit invers.

Els dos camins paral·lels que acabem de parlar no existeixen tan sols simbòlicament dintre del quadrilong de la Llotja, sinó que també es poden observar de moltes maneres sobre el nostre planeta. Per exemple, com corrents magnètics, que van respectivament de l'Orient cap a l'Occident i recíprocament, produïdes pel moviment de la terra dintre del camp magnètic determinat per la radiació solar, a les quals es deuen les desviacions de la brúixola.

Així obren totes les forces de l'Univers, segons la Llei de la Dualitat, paral·lelament, però en sentit invers la uneixi en relació amb l'altra, prevalent d'una banda el moviment centrífug o d'extensió des de l'interior a l'exterior, i per l'altre el moviment centrípet de construcció, des de l'exterior a l'interior. Aquest origina la gravetat, aquell la gravitació, dues formes distintes de la Força o Principi d'Atracció.

El que és actiu interiorment és passiu exteriorment, i viceversa. Així ha d'entendre's el valor de les columnes, sovint confós i malament interpretat per la falta de comprensió d'aquesta Llei de Compensació, a conseqüència de la qual ambdós principis (actiu i passiu) es troben presents en cadascun dels dos aspectes, però obrant en sentit invers l'u en relació amb l'altre.

ELS PARELLS D'OPOSATS

L'activitat en dos corrents o sentits inversos dels dos Principis, comparable al flux i al reflux de les marees, origina els parells d'oposats que s'observen onsevulla en el món fenomènic o exterior, com en el de l'experiència psicològica o interior.

Així la llum, emanació activa i positiva, efecte del moviment centrífug o expansiu, s'oposa a les tenebres, que poden considerar-se com falta de llum o llum negativa, efecte d'un moviment centrípet o d'absorció, des de l'exterior a l'interior. La primera té, doncs, una correspondència moral amb la Saviesa, l'Amor i l'Altruisme, que és desig de donar; la segona es relaciona amb la Ignorància, la Passió i l'Egoisme, que és desig i voluntat de rebre.

El mateix pot dir-se de la calor i del fred: el primer fa dilatar els cossos i els conduïx a superar les seves limitacions moleculars, des de l'estat sòlid al líquid, d'aquest al gasós, i del gasós a l'estat radiant, llibertant als àtoms progressivament de l'esclavitud dintre de les molècules, així com de la Llei de Gravat; mentre el segon, fent tornar a l'estat líquid els gasos i solidificant els líquids, els subjecta sempre més estretament a una forma definida, limitant les seves possibilitats de moviment.

En el camp moral la calor té una evident analogia amb l'entusiasme, o flama interior que ens inflama per a qualsevol intent que sigui expressió del nostre ésser i dels nostres íntims desitjos; mentre el fred està constituït per les consideracions materials i el poder de la il·lusió que limiten, paralitzen, esclavitzen i entorpeixen els nostres esforços.

El mateix pot dir-se, en el plànol físic, de l'electricitat positiva i negativa, de les accions i reaccions moleculars, de les dues propietats oposades de l'activitat i de la inèrcia, de l'afinitat química que obra en ambdós sentits, i dels diferents tropismes visibles tant en el món orgànic com en l'inorgànic. I en el món moral dels diferents impulsos que ens animen, dels nostres pensaments i inclinacions positius i negatius, i que ens fan, respectivament, actius i passius.

El Bé i el Mal, la Bellesa i la Lletjor, la Vida i la Mort, la Fortuna i la Desgràcia, la Veritat i l'Error, el Vici i la Virtut; heus aquí altres tants parells d'oposats que dominen en el món relatiu, sent relatius des del punt de vista de la consciència que es consideren, existint cadascun d'ells únicament en relació amb l'altre, i dissolent-se tots en la diàfana perfecció de l'Absolut.

Aquests parells d'oposats estan simbolitzats pels quadres blancs i negres del paviment en mosaic que parteix de les dues columnes. L'etern conflicte, que sembla constituir la mateixa essència de la vida, ha estat simbolitzat per les diferents religions en la lluita entre els dos Principis del Bé i del Mal: el Déu Blanc i el Déu Negre, el Principi de la Vida i el de la Mort, Brahma el Creador i Shiva el Destructor, Ormuz el Principi de la Llum i Arimán el Principi de les Tenebres, Zeus i Cronos o Júpiter i Saturn, Jehová i Shaitán, Osiris i Tifó entre els egipcis, Baal i Moloc entre els fenicis.

Déus blancs i déus negres, o àngels i dimonis, existeixen pràcticament en totes les religions, símbols evidents de l'impuls evolutiu i progressista de les aspiracions superiors de l'home i de la inèrcia o gravetat dels instints i tendències inferiors. Així doncs, el Armageddon o batalla celeste entre els esperits de la Llum i els esperits de les tenebres o sigui entre les Forces Evolutives i Llibertadores i les Forces Inolutives i Esclavitzadores, és una realitat psicològica universal de tots els temps.

Però no menys cert és que les dues forces oposades, els dos principis que estan constantment travats en una lluita aferrissada, són dues diferents aspectes o manifestacions d'una sola i mateixa Realitat, el reconeixement de la qual ens fa superar el punt de vista de la lluita i del conflicte, i ens estableix en el punt central de l'Harmonia que fa de tot una Cosa única.

“Diabolus est inversus Dei”: no és una realitat en si mateixa, sinó l'aspecte o contrapart negativa de la manifestació positiva de l'única Realitat. El conflicte entre el Bé i el Mal i el poder d'aquest sobre nosaltres cessen quan reconeixem a allò com l'única Realitat i l'únic Poder, i veiem en això tan sols una aparença il·lusòria desproveïda de realitat i poder veritables.

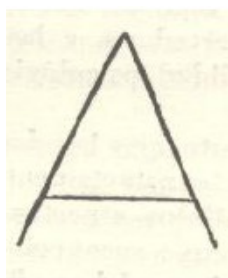
EL TERNARI

Tot parell d'elements o principis oposats i complementaris troba un tercer element, l'intermediari equilibrant o Principi d'Harmonia, reflex en el món del relatiu de la Unitat Preantinòmica originària.

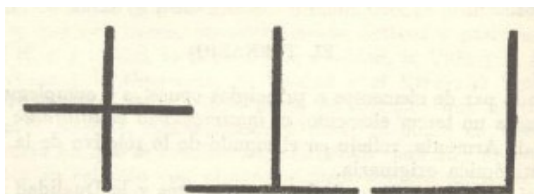
Així cessa el conflicte dels dos oposats i la Dualitat es fa fecunda i es resol en impuls evolutiu, constructiu i progressista.

El Pare i la Mare engendren al Fill, Osiris i Isis engendren a Horus, i el Sofre i la Sal produïxen el Mercuri; Vishnú, el Conservador, s'establix entre Brahma el Creador i Shiva el Destructor; l'arquitrau s'aixeca sobre les dues columnes i origina la Porta; l'Home, o sigui la Criatura Perfecta, neix de la unió del Cel amb la Terra, realitzant la mística unió i l'expressió del Superior amb l'Inferior. $2 + 1 = 3$

Tot Ternari resulta d'una Dualitat, a la qual se li agrega una nova Unitat del mateix gènere, que pot considerar-se com la resultant de la unió dels elements constitutius del Binari o Dualitat.

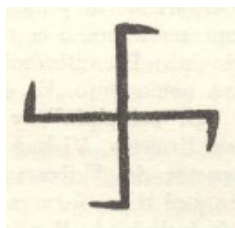
Així, per exemple, atès que ens esforcem a unir els dos costats o línies divergents de l'angle per mitjà d'una nova línia horitzontal, obtenim com resultat un triangle, és a dir, la primera i més senzilla de les figures geomètriques. En el camp de les idees, la Veritat es troba una vegada examinada la tesi i l'antítesi, el pro i el contra sobre un assumpte determinat, que ens conduïx a la solució del problema que ens ocupa, amb la síntesi dels arguments favorables i dels contraris.

L'escaire, que és un dels símbols fonamentals de la nostra Institució, neix de la unió de la perpendicular amb el nivell. El mateix pot dir-se del Mallet, que no és altra cosa sinó la Tau dels antics iniciats, i el mateix igualment de la creu formada per la unió d'una línia vertical amb l'horitzontal.

En els tres casos, la vertical és el símbol del Principi Actiu o masculí, que correspon al sofre dels alquimistes i pot considerar-se com el Pare de l'Univers; l'horitzontal representa anàlogament el Principi Passiu o femení, la sal dels alquimistes, o sigui la Mare de l'Univers. I la unió dels dues forma un nou element o Principi que fa fecundes i constructives les possibilitats dels dos primers, realitzant l'Harmonia i originant el Ritme i el Moviment.

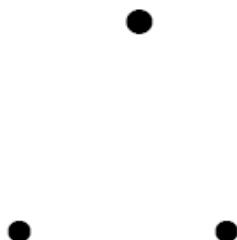
Això resulta evident per la esvàstica, o creu en moviment, símbol tan antiquíssim com universal, que representa la Vida que anima als quatre elements, nascuts per la unió dels dos elements primordials en la creu. La Vida representada per la esvàstica és el mateix mercuri dels filòsofs, o sigui el Fill del Pare i de la Mare celestes.

Altres significats del Tau i de la Creu pertanyen a graus diferents del d'Aprenent, i d'ells parlarem en el seu lloc.

ELS TRES PUNTS

Els tres punts maçònics constitueixen el més simple i característic emblema del Ternari. Triant aquest símbol juntament amb l'escaire i el compàs, com distintiu de l'Ordre, els Fundadors de la mateixa van donar prova d'una perspicàcia i saviesa que qui coneix el valor ocult de les coses mai pot negar-los. Aquests tres punts sintetitzen admirablement el Misteri de la Unitat, de la Dualitat i de la Trinitat, o sigui el Misteri de l'Origen de totes les coses i de tots els éssers.

Troblem aquests tres punts, harmònicament junts i diferenciats en una Unitat Oriental i una Dualitat Occidental, en les tres Llums de l'altar, entorn del Llibre de la Tradició que porta a través dels segles l'Eterna Veritat, i dels instruments que es necessiten per a comprendre-la i aplicar-la.

El punt superior representa, com és evident, la Unitat Fonamental o Primer Principi Preantinòmic, Originari i Immanent, del com tot va tenir naixement. És l'Absolut, “el Ain-Soph” cabalístic, que existeix “en principi”, i en el que existeixen en principi totes les coses. Brahma, Vishnú i Shiva, el Creador, el Conservador i el Destructor de l'Univers; Osiris, Isis i Horus, o sigui el Pare, la Mare i el Fill, formen en Ell una sola persona i un sol ésser, una única indivisible Realitat. És SAT “el que és” el fonamental Principi immanent i transcendent de tota existència, el Fulcre Central Immòbil que és Origen i Principi de la Creació.

Els dos punts inferiors són, igualment, una imatge de la Dualitat; els mateixos dos Principis que representen les dues columnes, de la unió de les quals i de les múltiples accions de les quals i reaccions apareixen produïdes la multiplicitat fenomènica de l'Univers. Cadascun d'ells és un diferent aspecte de la Unitat Primordial Originària, que roman indivisa i indivisible en la seva dúplica aparent manifestació: l'u existeix quan existeix l'altre, i els dos es resolen en el Principi Fonamental del que van tenir naixement. I efectivament, si fem acostar els dos punts inferiors, amb moviment igual, a l'instant superior, s'aproximen igualment l'u a l'altre, i quan s'ajunten amb aquest, també s'ajunten mútuament.

Si tracem dues línies entre el punt superior i els dos punts inferiors, obtenim l'angle que expressa, amb els seus dos costats emanats d'un únic vèrtex, aquesta mateixa dualitat dels dos Principis, emanacions o aspectes d'un sol Principi Originari.

I si tracem altra línia que uneixi els dos punts inferiors, obtenim el triangle, la base del qual, unint als dos elements, representa el tercer, que reproduïx en si, en el món del relatiu, un nou aspecte contingent de la Unitat Preantinòmica Absoluta.

Així els tres punts mostren aïlladament els tres Principis que constituïxen la Unitat Originària i la Dualitat de la manifestació. I la Unió dels tres punts, per mitjà de tres línies, evidencia els tres Elements primordials -el sofre, la sal i el mercuri, o el Pare, la Mare i el Fill- que fan fecunda i constructiva l'activitat dels tres Principis.

Mentre el punt superior correspon a l'Orient i al Món absolut de la Realitat (i, en la Llotja, al Delta, emblema de la Unitat trinitària), els dos punts inferiors corresponen a l'Occident o sigui al Món Relatiu, que és el domini de l'aparença, i en la Llotja a les dues columnes emblemàtiques de la Dualitat.

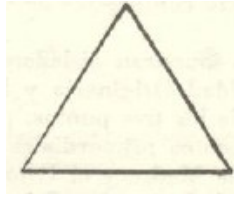
I el progrés maçònic es troba també aquí indicat sintèticament, amb el progrés de la intel·ligència, que s'aixeca sobre el domini de la ment concreta (Regne de la Dualitat i dels parells d'oposats), establint-se en el sentiment i en la consciència de la Unitat fonamental de tot i de la identitat essencial de tots els éssers, per mitjà de les facultats superiors de la Intel·ligència, que es basen sobre la Unitat, de la mateixa manera que la ment concreta basa la seva lògica i els seus judicis en el sentit de la Dualitat.

EL TRIANGLE

El triangle, la figura geomètrica resultant de la unió de tres punts per mitjà de tres línies rectes, i més particularment el triangle equilàter o regular, que els seus tres costats i angles són iguals, ha estat sempre considerat com un símbol de Perfecció, Harmonia i Saviesa, i, per tant, celestial i Diví.

Un triangle equilàter és, en essència, el Delta Lluminós que es troba a l'orient en totes les Lògies Maçòniques. L'ull que es troba en el seu centre és el símbol de la consciència de l'ésser que és el primer i fonamental atribut de la Realitat.

Res millor que aquest símbol pot expressar la Realitat i la seva manifestació ternària en els tres costats que ho constituïxen i res més apropiat per a posar-se en aquell simbòlic Orient, en el que únicament la Realitat pot ser trobada.

Des del triangle, que forma el Delta pròpiament dit, irradiant en els seus tres costats altres tants grups de llamps que s'acaben en una corona de núvols.

Els llamps simbolitzen la força expansiva de l'Ésser, que des d'un punt central infinitesimal s'estén i ompla l'espai infinit. I els núvols indiquen la força centrípeta, que es produïx com reflux natural de la primera, amb moviment de contracció que engendra la condensació de les forces irradiades.

Des del Principi o Unitari de l'Ésser (representat pel delta) es manifesta, doncs, un doble corrent positiva i negativa, formada pels dos Principis, l'activitat dels quals està relacionada i regulada pel ritme que els uneix, com intermediari equilibrant.

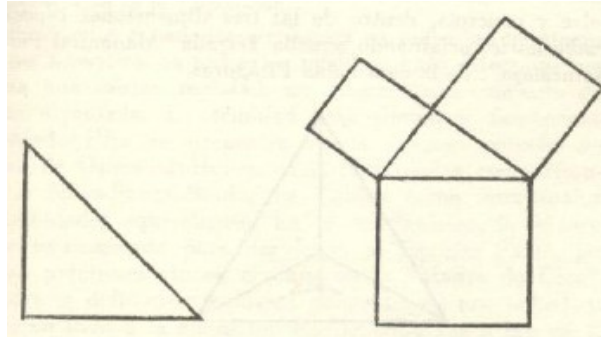
TEOREMA DE PITÁGORAS

Altre triangle que té una especial importància en el simbolisme maçònic és el triangle rectangle, representat per l'escaire, instrument de mesura i rectificació del món concret o de la realitat visible. Mentre el triangle equilàter mostra més aviat l'esforç de la nostra intel·ligència per a relacionar-se amb els Principis i el Món de les causes, l'escaire indica la intel·ligència racional que es limita a l'estudi dels fenòmens i del Món dels Efectes, representant la norma (1) o regla que ha de guiar-nos per a procedir rectament en l'estudi i en l'acció.

La importància del triangle rectangle s'evidencia en el famós teorema de Pitàgores, el valor del qual no es limita a la geometria ordinària, i com a tal se li troba entre els símbols maçònics.

L'estudi de la trigonometria ens fa veure la importància excepcional del triangle en general, en relació amb les altres figures geomètriques (totes poden reduir-se o descompondre's en triangles), i l'aplicació universal de les seves propietats.

(1) En llatí norma significa “escaire”

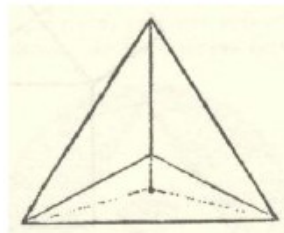

El mateix quadrilong que constituïx la Llotja es resol diagonalment en dos triangles rectangles, i altre triangle rectangle hauria de resultar de la unió dels tres llocs que corresponen a les tres Llums en la seva justa i exacta posició.

Tampoc ha d'oblidar-se la propietat característica dels triangles, que els seus tres angles formen sempre dos angles rectes, és a dir, l'angle que els seus dos costats es continuen en línia recta, sent així aquella figura geomètrica l'expressió ternària circumstanciada de les infinites possibilitats representades per la línia recta, que és un punt en moviment en l'infinit.

TETRADA I TETRAEDRE

Quatre triangles units pels seus tres costats, de manera que cadascun d'ells estigui, per cadascun dels seus costats, en unió amb els tres restants, formen les quatre cares del tetraedre o piràmide triangular, el primer i fonamental entre els cinc sòlids regulars (1) . Quatre cares i quatre vèrtex -respectivament triangulars i triedres- concorren a formar-lo i mostren com el ternari es resol i concreta, dintre de les tres dimensions espacials, en un quaternari, originant aquella Tètrada “Deu Perenne de la Naturalesa”, de la qual parla Pitàgores.

En el tetraedre, els tres principis o elements (Sofre, Sal i Mercuri, o Pare, Mare i Fill), provinents de la Unitat Primordial (el vèrtex superior del tetraedre) i representats per les tres cares, s'ajunten íntimament entre si, formant un angle triedre, la delimitació inferior del qual, per mitjà de la intersecció d'un plànol, forma un nou triangle, manifestació en el món de la matèria dels tres principis.

Si ens posem del costat d'aquest últim triangle, i busquem en ell el reflex del Vèrtex Originari, la Unitat Mare, que es troba de l'altre costat, obtindrem altra vegada la imatge del Delta, sent el punt reflectit pel vèrtex l'ull sagrat d'aquest.

I si ens fixem en les quatre línies que uneixen els quatre vèrtex en el centre de la figura, obtindrem una estrella de quatre puntes, una dirigida cap amunt, cap a l'origen, i les restants

(1)Atès que els altres quatre sòlids regulars poden precisament resoldre's en tetraedres.

cap avall, cap a la Manifestació, altra imatge de la relació del Principi Únic Originari amb el ternari que ho expressa en el món sensible.

TRINITATS I TRILOGIES

L'estudi del nombre tres no seria complet sense un examen de les diferents trinitats i trilogies, d'ordre filosòfic, religiós i moral, que se li relacionen.

Trobem trinitats i trilogies en totes les religions i en totes les filosofies, en tots els pobles: sota diferents noms es troba una mateixa realitat, un mateix reconeixement diferentment expressat. La trinitat més simple i fonamental de Pare-Mare-Fill es troba en la religió egípcia amb els noms de Osiris-Isis-Horus, en la bramànica menjo Nara-Nâri- Virâj, o Shiva-Shakti-Bindu, en Caldea com Anu-Nuah-Bel i altres trinitats equivalents. En el cristianisme, la Mare desapareix teòricament per a donar lloc a l'Esperit Sant, però es conserva pràcticament en el culte de la "Mare de Déu" (sigui quina sigui la definició teològica particular d'aquest culte), comparable en tot a l'adoració que es tributava a Isis a Egipte i a la qual avui es tributa a la deessa Kali o Shakti (l'aspecte femení o poder de Shiva) en l'Índia.

Filosòficament, el Sofre, la Sal i el Mercuri, com Principis constitutius de l'Univers o Forces Creadores primordials (anàlogues a Pare-Mare-Fill), troben una perfecta correspondència en els tres gunes: Rajes-Tamas-Sattva, o sigui Activitat-Inèrcia-Ritmes, corresponents el primer per força centrífuga o Principi d'Expansió, el segon per força centripeta o Principi de Contracció, i el tercer per força equilibrant o Principi del Ritme ondulatori.

Brahma, Vishnú i Shiva, de la trinitat bramànica, han d'entendre's com corresponents als tres sent Vishnú, com conservador, el principi equilibrant entre els dos oposats; Brama com Creador, la força expansiva; i Shiva com Destructor, la força de contracció que torna en si mateixa.

També en la filosofia índica trobem la definició del Ser Suprem com "Sat-Chit-Ananda", o sigui: Ésser o Realitat, Consciència-Intel·ligència, Pau-Beatitud. "Sat", el Principi de l'Ésser, es fa en l'home el jo, o consciència individualitzada; "Chit" es fa Chitta, la ment o intel·ligència; "Ananda", que en l'Ésser Absolut és "satisfacció en si mateix", es converteix en la facultat humana de la Voluntat, que impulsa el desig cap a la seva satisfacció. Aquests tres principis corresponen també als tres atributs divins de la Omnipresència, Omnisciència i Omnipotència.

Altre gènere de trinitat resulta de la polarització entre el Cel i la Terra, o sigui entre el Superior i l'Inferior, l'Orient i l'Occident. Entre ells neix la consciència individualitzada, tipificada per l'Home, que serveix d'intermediari entre els dos i mútuament els relaciona. S'origina així la distinció entre els tres mons: l'objectiu o exterior, el subjectiu o interior, el diví o transcendent, i les tres parts de l'home Esperit-Ànima-Cos, sent aquest últim el punt de contacte entre el món exterior i l'interior, i el primer entre el món manifestat i el transcendent.

En el camp maçònic la trinitat està formada pels tres instruments de mesura que corresponen a les tres Llums: la Plomada o perpendicular, el Nivell o horitzontal i l'Escaire, que com hem vist té un valor anàleg a la tau i a la creu. La primera és el principi actiu que ens impulsa a progressar, segons les nostres aspiracions verticals; la segona el principi passiu de resistència i persistència que ens estableix equilibradament en les nostres aspiracions i les fa

madurar i fructificar; i la tercera la norma o regla, que fa les nostres accions conforme a la Veritat i la Virtut.

Les tres columnes simbòliques que sostenen la Llotja, representades igualment per les tres Llums: Saviesa, Força i Bellesa, constitueixen altra interessant trilogia. La Saviesa, que correspon al V.·. M.·., és la facultat inventiva, o sigui la Intel·ligència Creadora, que concep i manifesta interiorment el Pla del Gran Arquitecte; la Força, que correspon al Pr.·. Vig.·., és la facultat volitiva, que s'esforça a realitzar el que la primera concep; i la Bellesa, representada pel Seg.·. Vig.·., és la facultat imaginativa, que adorna i perfecciona l'obra realitzada per les dues primeres.

També corresponen, respectivament, la Saviesa a la ment super-conscient, la Força a la ment conscient i la Bellesa a la ment subconscient.

TRINITATS MITOLÒGIQUES

En la mitologia hel·lènica, com en l'oriental i en l'egípcia, les trinitats juguen també un paper de primera importància.

Fonamental entre elles és la trinitat cosmogònica, formada per Urà, símbol de l'Ésser que es manifesta com espai, o sigui la “extensió” que fa objectiva la seva Omnipresència; Urà engendra a Cronos o Saturn, que representa al mateix Ésser com canvi i moviment, dintre de l'eternitat que produïx en nosaltres la idea de temps o “successió”, en la qual totes les coses són produïdes i desapareixen; i Saturn engendra a Júpiter o Zeus, que representa al Ser com voluntat i energia, que sembla dominar sobre els principis que ho han produït.

A aquesta trinitat s'acompanya la femenina, constituïda per les qualitats d'aquests tres aspectes de l'Ésser i Realitat fonamental: Gea, la capacitat productiva o geomètrica inherent en l'espai; Reva, el flux o corrent del temps; i Hera o Juno, el poder que expressa la Voluntat creadora.

Altra trinitat es troba formada pels tres aspectes de Júpiter, dos dels quals estan representats pels seus dos germans, que amb ell comparteixen la sobirania universal: Neptú, o Zeus, marí que domina sobre les aigües; i Plutó, el Júpiter subterrani que assenta els seus reals en les profunditats de les coses -els dos companys del Senyor del Cel i de la Terra-, que té establert el seu imperi sobre el domini de les forces titàniques. Paral·lela a aquesta segona trinitat masculina és la que formen les seves tres qualitats: Juno, la Reina del Món Ideal de les causes; Anfítrite, la Reina de les profunditats marines, on es tanquen les possibilitats latents de la vida, i Proserpina, la deessa del món desconegut que es troba en les pròpies entranyes del món visible.

També Hécate, com divinitat de la Llum que ens ve de les llunyanies de la Realitat Transcendent, és triple, sent representada per tres deesses: la primera duu en el seu cap una mitja lluna i una torxa en la mà, símbol de la llum sensible del món físic; la segona, amb capell frigi i front radiant, símbol de la llum intel·lectual, duu en la mà el ganivet de l'anàlisi i penetració, i la serp de la lògica que s'insinua en les relacions entre les coses; i la tercera, els atributs de la qual són la corda i la clau, és el símbol de la llum transcendent que es descobreix amb la iniciació, i ens dóna la clau del significat profund o raó més veritable de les coses, així com el “llaç” que interiorment les uneix.

Una trinitat femenina, molt coneguda i familiar és la qual formen les tres Gràcies, o siguin els tres aspectes de la mateixa Llum que es revela en l'Ésser i en la vida de l'home: Aglaya, la brillant, la llum espiritual que il·lumina la intel·ligència, i ens dóna aquesta felicitat i content profunds, que tenen el

poder d'irradiar-se fora de nosaltres, com una benedicció, en els nostres pensaments, paraules i accions. A ella se li deu la inspiració de tota obra d'art o creació intel·lectual, que té el poder d'eleva a l'home a un plànol superior.

Eufrosina, el goig de l'ànima, o sigui la llum que penetra en el nostre cor i produïx en nosaltres tota forma d'íntim content i satisfacció, la felicitat que resideix dintre del nostre ésser, independentment de les condicions externes.

Talia, la florida, o sigui la felicitat exterior que es manifesta en totes les coses belles, i en la mateixa bellesa de la vida, amb els seus béns, plaers i coses desitjables.

Menys coneguda és la trinitat de les Hores, o "temps" que presideixen a tota activitat, així com a les divisions de l'any i del dia: el començament o germinació, que presideix a la primavera; la continuació o maduració de tot esforç, que presideix a l'estiu; el terme de l'obra, en la qual es recullen els seus fruits, que presideix la tardor. També representen la Causa, el Mitjà i l'Efecte, els tres períodes iniciàtics de preparació, il·luminació i perfecció, les tres divisions de la vida diària en el temps dedicat al descans, al treball i a la recreació.

ALTRES TRINITATS

La Trinitat de les Hores ens duu naturalment a la de les Parques o Moiras, filles de la Nit, o de la contingència material: Cloto, la filandera, de la qual s'origina el fil de l'existència, representant tot allò que es troba potencialment en la mateixa, relacionant-nos amb el lloc o condició "d'on venim"; Lachesis, per les mans de la qual passa tot tram del fil de la vida, presidint al desenvolupament actual i causal dels esdeveniments, en els quals ha de demostrar-se "qui som"; i Atropos, en les mans dels quals es lliura tot allò que ens ha succeït i el resultat de les nostres accions, com sements del que ens espera, determinant "on anem". Aquesta última és qui ha de tallar, amb les seves fatídiques tisores, el fil de la vida quan hagi arribat a la seva maduresa, i les violacions de la Llei no permetin la seva ulterior extensió.

Les tres Fúries o Euménides són, pot dir-se, l'antítesi de les Gràcies, o les seves contraparts negatives: Alecto, la qual mai descansa, produint el furor rajàsic, la inquietud i la passió venjativa; Tisífone, l'odi cec o tamàsic, els errors i el remordiment de l'ànima que acompanya al homicida; i Mègara, el dimoni de l'enveja sàtvica, que quan governa a l'home s'allunya constantment de la possessió i fruïció dels seus béns.

Les tres Gràcies o Gorgonas, Medusa, Steno i Eríagle, són emblemàtiques de les forces misterioses que dormen en el nostre ésser subconscient: les nostres pròpies tendències negatives, temors, ansietats i il·lusions a les que com Perseu hem de vèncer amb no escoltar-les ni mirar-les, tallant-los el terrífic cap amb l'espasa de la Saviesa, perquè de la seva sang sorgeixi Pegàs, el geni alat del pensament intuïtiu, que ens dugui a les regions celestials de la pura Veritat.

Passant del domini de la mitologia al de la naturalesa, trobem altra trinitat en els tres regnes, mineral, vegetal i animal, que representen tres graus d'evolució de la forma, de la vida i de la consciència. En els minerals, la forma geomètrica s'acompanya amb la vida inorgànica i la consciència enfosquida en una comparativa inconsciència. En els vegetals, la forma s'allunya d'aquesta rigidesa geomètrica i es fa plàstica i responsiva obeint a la vida orgànica, que manifesta una consciència encara rudimentària. En els animals, finalment, preval i sorgeix en posició de domini el principi de la consciència, que s'expressa com sensació, acció i reacció, i la forma i la vida s'adapten per a aquesta expressió.

També podem dir, en relació amb les tres gunes, o qualitats universals de la matèria, que en els minerals preval el principi de la inèrcia (Tamas o Sal), en els animals el principi oposat de l'activitat (Rajas o Sofre), i en els vegetals el principi rítmic de l'equilibri (Sattva o Mercuri). El primer tendeix a la cristal·lització, el segon al moviment i el tercer a l'harmonia

Les tres dimensions de l'espai i els tres aspectes del temps constitueixen altres dos ternaris per mitjà dels quals la Omnipresència Eterna del Ser Absolut es fa manifesta en la relativitat del món com ritme evolutiu i perpetu esdevenir.

La longitud, que es mesura per mitjà de la Regla, representa el camí de la vida i el progrés en la direcció que hem triat; l'amplària, que es relaciona amb l'anterior per mitjà de l'Escaire, correspon amb l'amplitud de la nostra visió i l'extensió dels nostres esforços i activitats; l'altura a la qual s'arriba per mitjà del Compàs i de la Plomada, es determina individualment segons la profunditat de les conviccions i coneixements, i l'elevació dels ideals.

El passat, que correspon amb els fonaments de l'edifici de l'existència i les arrels de l'ésser, té importància per a nosaltres quan ens enfronta amb el problema dels orígens, i constitueix la nostra herència espiritual i material; el present és aquell que ens relaciona amb els nostres deures i responsabilitats, així com amb l'obra o activitat que constitueix la nostra constant oportunitat actual; l'avenir, meta dels nostres esforços i aspiracions, és aquell que ens relaciona amb la nostra Destí, donant-nos el poder de superar la fatalitat (que és l'herència del nostre passat), i conduint-nos cap a un final sempre més elevat, que sempre retrocedeix i s'acosta.

LLIBERTAT - IGUALTAT - FRATERNITAT

El conegut trinomi maçònic Llibertat-Igualtat-Fraternitat té des del punt de vista iniciàtic un significat una mica distint del que poden ser-lo les seves interpretacions polític-profanes. La llibertat de l'iniciat no és, doncs, precisament, aquella que poden concedir o limitar les lleis de la societat, i no ha de particularment confondre's amb la llicència de lliurar-se al vici i a la passió, que sempre duen el desordre a la vida, i li fan a un realment esclau de les seves debilitats, hàbits i tendències negatives, i sobretot dels seus errors.

La Llibertat, en sentit iniciàtic, és una adquisició individual, interior, fonamentalment independent de la llibertat externa que poden atorgar-nos les lleis i les circumstàncies de la vida. És la llibertat que s'adquireix cercant la Veritat i és forçant-se sobre el camí de la Virtut, o sigui llibertant-se de l'error i de la il·lusió, i dominant les tendències vicioses, hàbits negatius i passions destructives.

És la Llibertat que trobem, i que sempre ens és donat conservar quan obrem d'acord amb els nostres principis, ideals i conviccions íntims, cercant el que sigui millor en si i per si, més aviat que cercant la nostra guia inspiradora en les aparences i conveniències externes, modificant i reglant segons aquestes, la nostra línia de conducta i les nostres accions. És, en altres paraules, el que obtenim per mitjà de l'ús de la Regla i de la Plomada, seguint el camí dret del Progrés i del Deure.

La Igualtat iniciàtica, de la mateixa manera, descansa sobre la consciència de la identitat fonamental de tots els éssers, de totes les manifestacions de l'Esperit o Suprema Realitat, per damunt i per darrere de totes les diferències externes de direcció i grau de desenvolupament. Aquesta igualtat, que es realitza per mitjà de l'Esquadra i del Nivell, és la qual ens proporciona una justa i

recta norma de conducta amb tots els nostres semblants, i ens assigna i ens fa ocupar el lloc que ens pertany en l'edifici de la societat, i en qualsevol altre edifici particular al que hàgim estat cridats per a treballar.

Interiorment la Igualtat és la capacitat de sentir-nos iguals en totes les circumstàncies i condicions externes, i en tot espai o lloc que podem temporalment ocupar: és la igualtat que hem de tractar de conrear en els nostres sentiments cap als altres, independentment de les seves paraules i accions envers nosaltres, i amb una igual serenitat en les condicions favorables com en les adverses, en la fortuna i en la desgràcia, en l'èxit i en el fracàs, en la pèrdua i en el guany, o sigui davant de tots els parells d'oposats, els quadres blancs i negres de l'existència sobre els quals igualment hem de progressar, donant suport els nostres peus.

Quant a la Fraternitat, ha de considerar-se com la suma i el complement de la llibertat individual i de la igualtat espiritual, de les quals constituïx l'adaptació pràctica, sent com la base del triangle format per aquestes dues línies divergents. La Fraternitat és, doncs, tolerància en relació amb la llibertat, i comprensió en relació amb la igualtat, manifesta en desigualtat. I és, a més, la relació que la Maçoneria estableix entre els seus membres, com nucli i exemple de la que hauria d'existir entre tots els homes.

Pràcticament la Fraternitat pot, no obstant això, establir els seus llaços únicament entre els quals se senten GG.:, o sigui efectivament fills d'un mateix Pare, el Principi Universal de la Vida o Ser Suprem, i d'una mateixa Mare, la Naturalesa, que a tots igualment ens ha produït, ens sosté i ens alimenta. Amb aquest reconeixement la Fraternitat es fa efectiva, i segons es generalitzi arribarà a estendre's sobre la terra i ésser, com hauria i com ha de ser: la relació normal entre tots els homes i els pobles.

Tots els homes poden ser germans segons coneixen i realitzen en l'íntim dels seus cors la Veritat de la Fraternitat; és a dir, de la seva comuna relació amb el Principi de la Vida, d'una banda, i per l'altre amb el mitjà que els allotja. Cauran llavors les barreres il·lusòries que actualment divideixen als homes, segons cau la bena que cobreix els seus ulls, i la Maçoneria haurà espargit efectivament la seva Llum sobre tota la terra.

LES LLETRES DE L'ALFABET

L'estudi, el coneixement dels tres primers nombres, ha de ser integrat i completat pel de les cinc primeres lletres, que són les que especialment es refereixen al grau d'Aprenent. Aquest estudi és aquella gramàtica (1) simbòlica amb la qual ha de familiaritzar-se l'adepte del primer grau.

Una vegada conegudes les lletres, li serà possible combinar-les i relacionar-les mútuament, per mitjà de la Lògica, i així llegir les paraules que resultin de la seva combinació. I amb l'experiència adquirida en l'estudi de la Lògica, ensinistrar-se en la Retòrica, és a dir, en l'ús constructiu del Verb Creador.

La primera lletra de l'alfabet mostra en la seva forma grec-llatina els dos principis o Forces Primordials que parteixen del punt originari i formen l'angle: la dualitat que expressa la Unitat i produïx la manifestació ternària; el triangle que neix de l'angle, per mitjà d'una línia horitzontal -el tercer Principi o element- que uneix els seus dos costats.

(1) Gramàtica, del grec “gramma”, (lletra, signe, incisió).

Com primera lletra, així com pel simbolisme evidenciat en la seva forma, ens mostra l'origen de tot i la seva progressiva manifestació: la involució o revelació de l'Esperit en el regne de la forma i de la matèria.

La forma hebraica d'aquesta mateixa lletra (el nom de la qual és “alef”, que significa “bou” i que té el valor numèric d'u) ens presenta en la línia obliqua central el primer Principi Unitari del que es manifesten les dues Forces o Principis, respectivament ascendent i descendent, o sigui centrífuga i centrípeta, masculina i femenina, representades per les dues columnes. És en si mateix un signe d'equilibri, quan mostra el domini dels oposats i l'Harmonia produïda per la seva activitat coordinada. En el seu conjunt indica la tri-unitat, és a dir la Trinitat manifestada per la Unitat.

La Lletra B és una clara expressió de la dualitat dels dos Principis que evidencien la Llei de Polaritat; mostra la relació entre el Superior i l'Inferior -el Cel i la Terra-, una relació doble: corbada i ben distinta en els seus dos aspectes, en el costat dret (que correspon a la involució o revelació de l'Esperit en la matèria) i dreta, de l'altre costat (al costat ascendent que correspon a l'evolució de l'Esperit expressat en la Matèria). El costat dret mostra el domini de l'home, i la doble línia corba, el de la naturalesa.

La forma hebraica d'aquesta lletra (el nom de la qual “beth” (significa casa) i que té el valor numèric dos) palesa igualment aquesta relació entre el Superior i l'Inferior -el Cel i la Terra-, relació descendent d'una banda i oberta per l'altre, símbol de les possibilitats ascendents que es troben obertes per a l'home, mitjançant l'establiment de la seva relació amb el Principi de la Vida.

Ja hem parlat del significat d'aquesta lletra, en relació amb les altres que formen la Paraula Sagrada.

La forma de la lletra C és originàriament la d'una esquadra, i com a tal es presenta en els alfabetos fenici, etrusc i grec (on té el nom de gamma i el so de la lletra G). Com a tal, el seu significat primitiu és el de l'instrument maçònic de la rectitud. Quant a la seva forma llatina, mostra un arc que podem considerar emblemàtic de la tensió de les energies individuals per a arribar a una fita o objecte determinat. També representa el cicle descendent de la involució, que ha de completar-se amb l'obra individual d'ascensió evolutiva.

En l'alfabet hebraic aquesta lletra pren el nom de “guimel” (camell) i té el valor numèric tres. Es refereix al progrés vertical individual de l'home de baix dalt, com ho mostra la petita línia ascendent que forma el peu de la figura.

El camell, conegut per la seva malaptesa com per la seva docilitat i resistència, mostra el cos de l'home, que d'obstacle ha de transformar-se en instrument dòcil i resistent per a l'expressió de les possibilitats superiors de la vida. Aquest simbolisme troba en certa manera una correspondència en la forma egípcia d'aquesta lletra, que representa el mandil, símbol de la pell o cos físic de l'home.

La lletra D està representada per un triangle en els alfabetos del que va derivar la seva forma llatina. Aquest triangle és el mateix delta, i amb aquest nom la hi coneix en l'alfabet grec. Si bé difereix la forma (semblant a la precedent lletra de l'alfabet grec), el seu nom en l'alfabet hebraic és el mateix de “daleth”, (significant porta), amb el valor numèric quatre. Mostra efectivament un dels costats o columnes que sostenen l'arquitràu i formen amb el mateix la porta. Representa l'ingrés parcial o imperfecte de l'Aprenent en la Veritat, havent reconegut únicament un dels seus dos costats o aspectes.

Quant a la forma llatina, el valor numèric de la qual és 500, no ens és difícil veure en elles igualment una porta amb l'arc; però posada horitzontalment.

La lletra E necessita, per a la seva interpretació, que la confrontem amb la forma fenícia primitiva de la que deriva, i que donem juntament amb la grecollatina. Fingeix aquesta lletra la forma de tres escaires que es succeïxen en una mateixa línia, al·lusió indubtable als tres passos de la Marxa de l'Aprenent. També indica, en la seva forma grec-llatina, els tres mons o plans d'existència, a través dels quals es manifesta un mateix Principi de Vida (la línia vertical).

La lletra hebraica “he”, que li correspon amb el valor numèric cinc -i el nom del qual significa “forat” o “finestreta”- mostra el progrés realitzat per les aspiracions de l'Aprenent en relació amb la lletra precedent, i indica clarament la senda que se li obre per a reconèixer i manifestar les seves potencialitats latents.

LA LÒGICA I LA RETÒRICA

L'estudi de la Gramàtica conduïx naturalment al de la Lògica, és a dir, a la comprensió del Verb o Logo que constituïx la Realitat interior representada per cada símbol o lletra de la Veritat, així com a reconèixer les seves relacions.

La lògica és, doncs, primitivament, la facultat de relacionar les lletres simples per a formar i interpretar paraules o oracions, és a dir, conjunts harmònics que tenen un sentit definit; i aquest sentit té el mateix Verb o Logo que es troba en el principi de tot: “totes les coses per ell van ser fetes, i sense ell gens del que és fet va ser fet”.

La Gramàtica, o sigui l'estudi dels símbols, és, doncs, una introducció al coneixement o percepció espiritual de la Realitat que és el Verb. Aquest coneixement ens fa entreveure la relació lògica entre totes les coses, i particularment entre les causes i principis invisibles i els seus efectes visibles.

Amb la Retòrica aprenem l'ús d'aquest coneixement, duent a l'expressió el Verb o principi latent del que desitgem. L'eficàcia i efectivitat d'aquesta facultat depèn enterament del procés realitzat en la precedent: hem d'aprendre a relacionar-nos íntimament amb el Verb Creador, per a poder-li parlar i veure'l després manifestat.

Quan s'entengui el significat esotèric d'aquestes dues Arts, fàcilment comprendrem com l'Aprenent únicament pot familiaritzar-se amb els seus primers rudiments, quan li ajuden a millor dominar la Gramàtica. Únicament al Fadrí li serà possible mesurar amb la seva intel·ligència els significats de la Lògica, i només el Mestre podrà avançar-se amb real eficiència en el domini de la Retòrica.

EL TEMPLE

El Temple és el lloc on es desenvolupen els treballs maçònics i es reuneix la Llotja, manifestació del Logo o Paraula que viu en cadascun dels seus membres i troba en el seu conjunt una expressió harmònica i completa.

És al mateix temps un lloc de treball i d'adoració, que mai cessa de construir-se fins que s'aprofita; i com aquesta construcció simbòlica necessita ser expressió del Pla del Gran Arquitecte, en el que l'activitat constructiva cerca la seva inspiració, aquest esforç constant cap a la Veritat i la Virtut és la més efectiva i veritable adoració.

Etimològicament, la paraula temple es relaciona amb el sàscrit “tamas”, (foscor), d'on ve també el llatí tenebrae (per temebrae), “tenebres”. Significa, per tant, lloc fosc, i per tant “ocult”, al·ludint a l'antic costum de fer els temples en grutes o criptes subterrànies, fora de la llum exterior i a l'empara de la indiscreció profana.

Això ens diu com tots els temples haurien estat al principi, abans que tot, llocs de recolliment i silenci; i a tal objecte apareixen destinats també els temples successius aixecats en una forma arquitectònica, però sempre caracteritzats interiorment per aquesta foscor més o menys completa que afavoreix la concentració del pensament i la seva elevació cap al més transcendent, cap al que hi ha de menys conegut i misteriós. També afavoreix aquest aïllament del món exterior una atenció més exclusiva sobre els ritus i cerimònies que en aquests temples -ja sigui religiosos com iniciàtics- sempre s'han desenvolupat.

El Temple maçònic és un quadrilong estès d'Orient a Occident, és a dir “en la direcció de la Llum”. La seva amplària és del Nord al Sud (des de la potencialitat latent a la plenitud del manifestat), i la seva altura del Zenit al Nadir. Això vol dir que pràcticament no té límits i abasta tot l'Univers, en el qual s'estén l'activitat del Principi Constructiu, que sempre obra en la direcció de la llum, com pot observar-se en la naturalesa.

Tots els temples antics, qualsevol que fos l'ús al que estaven destinats, presentaven aquesta comuna característica de l'orientació, moltes vegades amb exactitud sorprenent. Encara que l'orientació més freqüent sigui la que precisament indica la paraula (en direcció de l'Orient), alguns temples presenten direcció oposada, estant la porta del costat de l'Orient, perquè els primers rajos del sol caiguin en determinat punt, que resplendeix sobtadament en la

semi-fosc del lloc. En alguns casos, familiars per als arqueòlegs, aquesta orientació cap al sol es fa per mitjà d'un corredor estret, de manera que els rajos lluminosos puguin passar únicament en cert dia o època de l'any (generalment solstici i equinocci). Altres temples estan orientats cap a alguna estrella particular de primera magnitud (com Siri, Canopo, o l'Estrella Polar), com en certs temples egipcis.

Quant a les dimensions del Temple, podem considerar-les fins a cert punt equivalents: tant el Nord i el Zenit, com l'Orient, indiquen el Món Diví dels Principis o domini del Transcendent; mentre el Sud, el Nadir i l'Occident representen, de diferents maneres, el món manifest o fenomènic.

La diferència estriba principalment que la direcció de l'Orient a l'Occident es refereix a la Sendera de la vida o Camí de Progrés; la del Nord al Sud, a la Llei dels cicles, que ens acosta alternativament al domini de les Causes i al dels Efectes; i la vertical, al Pare i a la Mare, dels quals som igualment fills, o sigui a les dues gravitacions, celestial i terrenal, que respectivament atreuen la nostra naturalesa espiritual i material.

També podem veure en aquestes tres direccions dimensionals una al·lusió als tres moviments de la Terra: de rotació (Orienti-Occident), de revolució (Nord i Sud), i de precessió (Zenit- Nadir): o siguin les tres dimensions dinàmiques del món que vivim.

LES TRES LLUMS

Tres grans columnes sostenen el Temple Maçònic (distintes de les dues que es troben a l'Occident : la Saviesa, la Força i la Bellesa, o sigui l'Omnisciència, la Omnipotència i la Omnipresència del G.·A.·., palesades com Principis de debò, d'Activitat i d'Amor o Harmonia. Aquestes tres columnes representen al V.·. M.·. , i al Pr.·. i Seg.·. Vig.·., que s'asseuen respectivament a l'Orient, a l'Occident i al Migdia, on es manifesten respectivament les tres qualitats.

El Delta lluminós, amb l'Ull Diví en el centre, brilla a l'Orient per sobre del seient del V.·.M.·., símbol del Primer Principi, que és la Suprema Realitat, en els seus dos costats o qualitats primordials que la defineixen, expressades en síntesis inimitable en el trinomi vedànic “Sat-Chit- Ananda”.

Als dos costats del Delta, que representa la veritable llum (la Llum de la Realitat transcendent), apareixen el sol i la lluna, els dos il·luminaries visibles, manifestació directa i reflectida d'aquesta llum Invisible, que il·luminen la nostra terra i que simbòlicament representen la Llum Intel·lectual i la Material

EL PAVIMENT DE MOSAIC

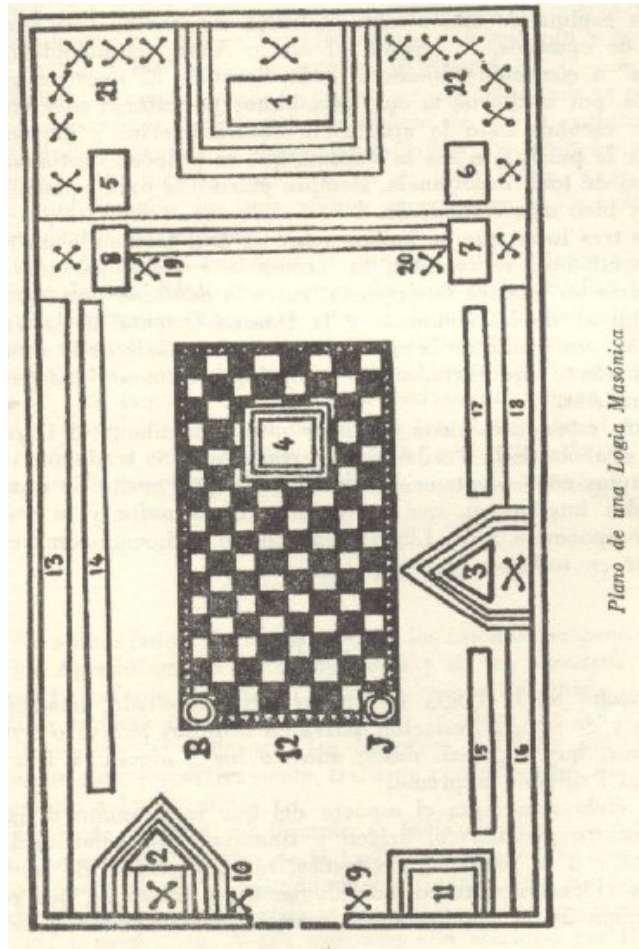
A tres passos de la porta, que es troba a l'Occident, estan situades les dues columnes B.·. i J.·., emblema dels dos principis i dels parells d'oposats que dominen el món visible. L'activitat combinada d'aquests dos principis apareix manifestament en el paviment de mosaic en quadres blancs i negres, que s'estén des de la base de les columnes cap a l'Orient, igualment en forma de quadrilong, ocupant el centre del Temple.

El paviment de mosaic és un bell emblema de la multiplicitat engendrada per la dualitat, constituïda pels parells d'oposats que es troben constantment l'u prop de l'altre: el dia i la nit, la foscor i la llum, el somni i la vigília, el dolor i el plaer, les honres i les calúmnies l'èxit i la desil·lusió, la sort i la dissort, etc. sobre aquests oposats, que es troben sobre tots els camins i en totes les etapes de la nostra existència, l'iniciat que ha assaborit la Copa d'Amargor, ha de marxar amb ànim serè i igual, sense deixar-se exaltar per les condicions favorables ni reprimir per les aparences desfavorables.

Per sobre d'aquesta visió dualística de la vida formada per parells d'oposats, s'aixeca l'Altar (etimològicament “altura” o elevació), símbol de l'elevació dels nostres pensaments, per mitjà del qual percebem la realitat transcendent que s'amaga sota l'aparença contradictòria, i arribem a conèixer la paraula, o sigui la Veritat, que és propòsit íntimament benèfic de tota experiència, sempre entesa per al nostre progrés i bé més veritables.

Les tres llums que es troben sobre l'Altar, formant un triangle equilàter, representen la necessària correlació, que ha de verificar-se en la nostra intel·ligència, entre la dualitat occidental (o fenomènica) de les columnes i la Unitat Oriental de la Veritable Llum, per mitjà de la qual es realitza el ternari de l'harmonia i del perfecte equilibri, sobre tots els extrems i les tendències dualistes.

Entre aquestes llums té el seu lloc més convenient el llibre sagrat, símbol de la Veritat que es tanca en la tradició, quan sapiguem convenientment interpretar-la per mitjà de les nostres facultats intel·ligents, que representen l'escaire i el compàs que sobreposem a aquest Llibre per a poder-lo realment comprendre i mesurar en tot el seu abast.

EL CEL

El sostre de la Llotja figura un cel estelat, imatge de l'Infinit i de la seva manifestació activa en infinits punts o centres lluminosos, que expressen des d'endins cap a fora la Llum Latent del Principi Suprem.

Aquest cel representa l'espai del que cada punt és igualment centre geomètric, origen i finalitat. El seu color blau, en contrast amb el vermell del paviment, és emblemàtic de les més elevades vibracions, tant individuals com còsmiques, que estan per sobre de la manifestació sensible, la completen i la coronen.

Podem veure en ell també una imatge de la nostra ment, o món causatiu interior, que presideix a les condicions de la vida, les aprofita constructivament i les transmuta. I les estrelles ens representen les Idees Divines, que ens descobriren el món de la Realitat i de la Veritat, les idees salvadores que ens revelen el Pla del G.·A.·. i guien en harmonia amb el mateix que els nostres pensaments i accions, els ideals que ens inspiren i ens orienten en totes les etapes de la nostra existència.

Sota sostre, des de la porta occidental, on s'acaben els seus dos extrems, està la mística cadena d'unió, entrellaçada en dotze nusos laterals i descansant sobre els capitells de dotze columnes distribuïdes així: sis en el costat Nord i sis en el Sud, simbolitzant els sis signes ascendents i els sis signes descendents del zodíac.

La cadena és el llaç interior que uneix a tots els maçons per sobre de les seves diferències personals, fent d'ells una sola Família Universal. Aquest llaç interior ha de ser buscat individualment,

esforçant-se cadascú a manifestar el més elevat en pensaments, sentiments i ideals (els capitells que descansa). És també la cadena de causalitat que es manifesta ininterrompudament en el món dels efectes, en el qual tot pensament o acte és efecte d'una causa antecedent, i causa al seu torn d'un efecte conseqüent.

SEIENTS I LLOCS

D'ambdós costats, Nord i Sud, estan els seients, respectivament, dels Aprenents, dels Fadrins i dels Mestres: els primers han d'asseure's en la regió menys il·luminada pel sol per ser encara incapaços de suportar la plena llum del Migdia, on els companys i els Mestres, del costat de l'Occident i de l'Orient, respectivament, treballen amb profit, els primers ajudant als segons.

La part oriental del Temple es troba elevada sobre tres graderies, pel que fa al pis de la Llotja, significant-se amb això que no es pot arribar al Món de les Causes sinó elevant-se per mitjà de l'abstracció i de la meditació a les regions superiors del pensament, on apareixen amb claredat els Principis originaris que constitueixen l'Essència Eterna de les coses sensibles.

Sobre aquesta elevació s'asseuen, respectivament, al Nord i al Sud, i a la dreta i esquerra del V.·M.·., el Secretari i l'Orador, i més baix, l'Hospitalari i el Tresorer, el Portaestendard i el Mestre de cerimònies. Aquests, amb els dos Diacs, els dos Experts i el Guarda-temple constitueixen els Oficials de la Llotja, que cooperen amb els tres Dignataris en les diferents cerimònies que es desenvolupen per a l'ordre i harmonia dels treballs.

D'acord amb l'etimologia que hem donat per a aquesta paraula, el temple maçònic no té finestres: això significa que no rep llum de fora, sinó únicament d'endins. Per aquesta raó ha de tancar-se hermèticament al món profà i la seva porta està vigilada constantment pel Guarda-temple, armat d'espasa, símbol de la vigilància que constantment hem d'exercir sobre tots els nostres pensaments, paraules i accions, per a fer d'ells un ús constructiu, i progressar constantment en la sendera de la Veritat i de la Virtut.

PART QUARTA

APLICACIÓ MORAL I OPERATIVA DE LA DOCTRINA SIMBÒLICA DEL GRAU D'APRENET

TREBALL DE L'APRENET

Desbastar la pedra bruta, acostant-la a una forma en relació amb la seva destinació: heus aquí la tasca o treball simbòlic al que ha de dedicar-se tot Aprenent per a arribar a ser l'obrer que posseïx enterament el seu Art.

En aquest treball simbòlic, l'Aprenent és alhora obrer, matèria primera i instrument. Ell mateix és la pedra bruta, emblemàtica del seu, actualment encara, molt imperfecte desenvolupament, a la que ha de convertir en una forma, o perfecció interior, que es troba en estat latent dintre d'aquesta imperfecció evident, de manera que pugui prendre i ocupar el lloc que li correspon, d'acord amb el Pla, en l'edifici al que està destinada.

Atès que la Perfecció és infinita, i en el seu estat absolut inassequible, únicament podem esperar acostar-nos a la perfecció ideal que ens és donat concebre, en l'estat o etapa de progrés que actualment ens trobem. El nostre progrés es desenvolupa, doncs, a través de graus successius de perfecció relativa, i el propi reconeixement de la nostra imperfecció d'una banda (la pedra bruta), i el d'un ideal que anhelem, per l'altre, són les primeres condicions indispensables, perquè pugui haver un tal esforç o treball.

El treball mateix consisteix a despullar a la pedra de les seves asprors, posant primer en evidència les cares ocultes en l'estat de rudesia de la pedra; després, rectificat aquestes cares, allisant-les i llevant-les totes aquelles protuberàncies que l'allunyen d'una forma harmoniosa com la que cal assolir.

És important notar que no es tracta d'acostar la pedra a la forma d'un determinat model exterior, si bé això pot servir d'incitació i inspiració, sinó que el model o perfecció ideal ha de buscar-se dintre de la mateixa pedra, del fur íntim de la qual, ha de ser manifestada o educada la forma pròpia, que a cada pedra idealment li pertany. O sigui, sortint-nos de la metàfora, es tracta de reconèixer i manifestar la perfecció innata de l'Ésser Íntim, de la Idea Divina que habita en cada u de nosaltres, l'expressió relativa dels quals i progressiva és l'objecte constant de l'existència.

ELS INSTRUMENTS DE L'OBRA

Aquest treball de la pedra, que també històricament és el primer treball humà, necessita per a la seva perfecció tres instruments característics, que són el martell, el cisell i l'escaire. Aquesta ens serveix de mesura a fi d'assegurar-nos que l'obra més pròpiament activa dels dos primers procedeix amb les normes o criteris ideals universalment reconeguts i acceptats; aquells són els mitjans complementaris, amb els quals la perfecció concebuda o reconeguda ha de fer-se efectiva.

L'escaire representa fonamentalment la facultat del judici que ens permet comprovar la rectitud o falta de la mateixa, o sigui la ortogonalitat de les sis cares que es tracta de llaurar, així com de les seves arestes i dels vuit angles triedres que s'uneixen, a fi de que la pedra sigui rectangular, com ha de ser-ho tota pedra destinada a formar part d'un edifici.

Per mitjà de l'escaire és com els nostres esforços per a realitzar l'ideal que ens hem proposat poden ser constantment comprovats i rectificats. De manera que estiguin realment encaminats en la direcció de l'ideal, segons ho mostra la simbòlica marxa de l'Aprenent, que ens ensenya la curosa aplicació d'aquest preciós instrument sobre cada pas i en cada etapa de la nostra diària existència.

Quant al martell i el cisell, com instruments pròpiament actius, precisament representen els esforços que, per mitjà de la Voluntat i de la Intel·ligència, necessitem fer per a acostar-nos a la realització efectiva d'aquests Ideals, que representen i expressen la perfecció latent del nostre Ésser Espiritual. El martell, que utilitza la força de gravetat de la nostra naturalesa subconscient, dels nostres instints, hàbits i tendències, és, doncs, emblemàtic de la Voluntat, que constituïx la primera condició de tot progrés, i és al mateix temps el mitjà indispensable per a realitzar-lo.

Necessitem voler abans de poder fer, i també per fer i poder fer, sent la Voluntat la força primària de la qual poden considerar-se derivades totes les altres forces, i per tant aquella que a totes pot dominar, atreure i dirigir.

Hem de, no obstant això, estar previnguts dels excessos als quals poguéssim conduir-nos el culte exagerat de la facultat volitiva, atès que els resultats d'aquesta Força sobirana entre totes les forces còsmiques poden també ser destructius, quan no se l'apliqui i dirigeixi constructivament, per mitjà del discerniment que es necessita per a la seva manifestació més harmònica, d'acord amb la Unitat de tot l'existent. Doncs, així com el martell emprat sense l'auxili del cisell, que concentra i dirigeix la força d'aquell, en harmonia amb els propòsits de l'obra, pot fàcilment destruir la pedra en lloc d'acostar-la a la forma ideal per a la seva destinació, així igualment la Voluntat que no s'acompanya amb el clar discerniment de la Veritat, no pot mai manifestar els seus efectes més subtils, benèfics i duradors.

El propòsit intel·ligent que ha de dirigir l'acció de la voluntat és el que representa precisament el cisell, com instrument complementari del martell en l'Obra maçònica. Aquesta facultat que determina la línia d'acció del nostre potencial volitiu, no és menys important que aquest, atès que de la seva justa aplicació, enllumenada per la Saviesa que es manifesta com discerniment i visió ideal, depenen enterament la qualitat i bondat intrínseques del resultat: una bella obra d'art sobre la qual s'ha de cernir l'admiració dels segles, o bé l'obra tosca i malament formada que revela una imaginació malalta i un discerniment encara rudimentari.

Perquè l'acció combinada d'ambdós instruments sigui realment maçònica, això és, útil i benèfica per al propòsit de l'evolució individual i còsmica, ha de ser constantment comprovada i dirigida per l'Escaire de la Llei o norma de rectitud, l'angle recte de la qual representa la rectitud de la nostra visió, que ens posa en harmonia amb tots els nostres semblants i ens fa progressar rectament en la Senda del Bé.

Aquesta funció eminentment directora de l'Escaire, que representa i expressa la Saviesa, fa de la mateixa, el símbol més apropiat del V.·M.·., així com el martell, emblema de la Força, pot atribuir-se al Primer Vigilant, i el cisell, productor de la Bellesa, al Segon. I així com l'activitat combinada dels tres instruments és indispensable per a l'obra maçònica, així igualment la cooperació més completa de les tres Llums de la Llotja és indispensable perquè aquesta pugui desenvolupar una labor realment fecunda.

L'IDEAL

Els dos Vigilants representen també, respectivament, el nivell i la plomada. Aquesta última principalment concerneix a l'Aprenent, quan mostra la direcció vertical dels seus esforços i de les seves aspiracions, per a realitzar el que hi ha de més elevat en el seu ésser i en les seves potencialitats latents.

Aquest esforç, en sentit oposat a la gravetat dels instints, és el que caracteritza al maçó en el seu desig de millorament. La seva mira ha de, doncs, dirigir-se constantment cap a l'Ideal més elevat de la seva ànima, per a realitzar-lo en cada pensament, paraula i acció.

Així com la planta creix i progressa per mitjà dels seus esforços verticals, així també nosaltres, fixant la nostra mirada en l'Ideal que ens revela la veritable llum, creixerem en la seva direcció i arribarem a encarnar-lo, avançant-nos en la senda del nostre progrés individual.

Aquest és l'ús que hem de fer de la plomada per a aixecar el simbòlic Temple a la Glòria del Gran Arquitecte, que procedeixen les nostres més elevades aspiracions: el Temple que construïm o aixequem en el nostre interior amb la nostra pròpia vida, l'activitat constructora que obra en nosaltres segons els plans de la Intel·ligència Creadora o Principi Evolutiu de l'Univers, a la que tenim el privilegi de cooperar conscientment amb el nostre enteniment i bona voluntat.

El Temple i la pedra cúbica són una mateixa cosa: l'Ideal que hem de realitzar individualment, i en la nostra vida esforçant-nos a superar els nostres defectes i debilitats, i a vèncer i dominar els nostres vicis, instints i passions, que són les asprors de la pedra bruta que representa el nostre estat d'imperfeció.

El perfeccionament de si mateix: heus aquí la part essencial i fonamental en l'Obra de l'Aprenent. Un perfeccionament que consisteix a educar, o sigui eduir: treure fora i manifestar a la Llum les glorioses possibilitats de la nostra Individualitat, despullant-nos dels defectes, errors, vicis i il·lusions de la personalitat, l'antifaç que amaga la nostra més veritable naturalesa.

Caminar i esforçar-se cap a la Llum, buscar la Veritat i establir en el seu domini el Regnat de la Virtut, llibertar-se progressivament de totes les ombres que enfosqueixen i ens impedeixen la manifestació d'aquesta Llum Interior que ha de brillar sempre més clara i fermament, esclariant i destruint tota tenebra, és, en síntesi, la noble tasca de tot veritable maçó.

Una vegada que hàgim obert els ulls a aquest superior estat de consciència i que l'hàgim directament reconegut, aquesta Llum que està en nosaltres es manifestarà naturalment al voltant de nosaltres en la vida tota, així com en els nostres pensaments, paraules i accions.

PENSAMENT, PARAULA I ACCIÓ

Pensar, parlar i obrar, segons millor puguem, d'acord amb els nostres més íntims ideals i profundes conviccions, és un trinomi que directament ens concerneix a cada moment de la nostra diària existència.

Pensar bé és pensar rectament, d'acord amb l'esquadra del Judici, orientant tota la nostra activitat mental cap al que en si sigui bo, bell i veritable. El pensament recte és pensament positiu i constructiu, assegut sobre els fonaments inviolables de la Veritat i del Bé: els pensaments negatius i depriments i tots els pensaments inharmònics que descansen sobre la il·lusió han de rebutjar-se de la ment, així com Jesús ho va fer simbòlicament amb els profanadors del Temple.

Aquesta mateixa escaire ha de donar-se, segons ens ho indica el signe d'Aprenent, sobre la gola, per a mesurar totes les nostres paraules, de conformitat amb els nostres ideals i sentiments més elevats, rebutjant totes aquelles que no es conformin amb aquesta mesura, de manera que mai es facin elles portaveus de les nostres tendències més baixes i negatives, dels nostres errors i judicis superficials, dels nostres ressentiments i passions mesquines, o del domini que la il·lusió pot tenir encara sobre nosaltres. Hem de, així mateix, evitar tota crítica que no sigui realment constructiva, i sobretot no permetre'ns cap expressió que no sigui inspirada per una veritable benevolència.

El domini de les paraules és més fàcil que el dels pensaments, i, en la mesura de la sinceritat individual, tendeix a produir-lo. Però aquest últim és, naturalment, el més important atès que les nostres paraules no poden expressar sinó allò que “es troba en el nostre cor”. D'aquí que a la selecció de les paraules haurà de seguir la dels pensaments, segons ho indica, com veurem, el signe del Fadri.

De la mateixa manera, segons dominem les nostres paraules i pensaments, ens serà possible dominar també les nostres accions. I així arribarem al tercer punt: obrar bé, o sigui encertadament, i a nivell amb les lleis morals d'equitat i justícia que governen les relacions harmòniques entre els homes, i a plom amb els nostres mateixos principis, ideals i aspiracions. Aquest és, doncs, el signe amb el qual es fa universalment conèixer i reconèixer el Maçó.

EL TOC

També el toc té un sentit profund, del que no s'adonen la majoria dels maçons, atès que significa, d'una manera general, la capacitat de reconèixer la qualitat real que s'amaga sota l'aparença exterior d'una persona, i, per tant, implica un grau de discerniment proporcionat al grau de comprensió que hem individualment aconseguit.

Mentre l'home profà al coneixement de la Veritat (que s'aconsegueix per mitjà de la iniciació) basa els seus judicis i les seves apreciacions sobre consideracions purament exteriors, l'iniciat s'esforça en veure'l tot a la Llum del Real i jutja d'una manera ben distinta, per haver adquirit, en un grau proporcionat al de la seva iniciació, la facultat de veure les qualitats reals, íntimes i profundes de les coses.

En comptes de quedar-se en la superfície, en la màscara que constituïx la personalitat, o sigui la part més superficial i il·lusòria de l'home, s'esforça a veure la seva individualitat, o l'expressió individualitzada del Principi Diví que hi ha en ell, que constituïx el seu Esperit, l'Home-Real, Etern i Immortal.

Els petits cops són els tocs simbòlics amb els quals la qualitat de maçó vibrarà en resposta natural i espontàniament manifestant-se com a tal. Aquest reconeixement prepara l'abraçada fraternal en el que es comunica la Paraula, o sigui el Verb i l'Ideal més elevat que es troba present en els seus cors i que amaguen gelosament per al món profà de la crítica i de la malevolència, les “herbes dolentes” que sufocarien i impedirien el creixement d'aquests preciosos gèrmens espirituals.

Cada cop és un esforç per a penetrar sota la pell, o sigui sota la il·lusió de l'aparença, fins a trobar l'Ésser Real; és la recerca individual, per a descobrir el Misteri Final dintre d'un mateix i de totes les coses en les tres etapes que representen les paraules evangèliques: “Busqueu i

trobareu, demaneu i s'us donarà, crideu i s'us obrirà”, referint-se a la Veritat, a la Llum i a la Porta del Temple.

Així doncs, el toc manifesta i reconeix la qualitat d'iniciat en els Misteris de la Construcció, que es desenvolupen en l'individu i en tot l'Univers. I expressa també, com a conseqüència natural, la Sol·licitud fraternal que l'iniciat manifestarà en totes les seves relacions amb els seus semblants, i particularment amb els seus germans.

LA PARAULA

Així com el toc mostra que el maçó ha d'esforçar-se per penetrar en l'essència profunda de les coses en comptes de quedar-se en la superfície, la Paraula mostra el seu acte de fe i l'actitud interior de la seva consciència.

La paraula Sagrada que l'aprenent aconseguix com premi final dels seus esforços, després d'haver-se sotmès a les proves de la iniciació, molt lluny de ser una paraula sense sentit, té un significat profund la comprensió del qual i aplicació, bé val l'esforç que ha estat menester per a aconseguir-la. És una paraula que es dona secretament perquè romangui en el secret de la consciència, i que l'aprenent faci d'ella l'ús fecund que demostra la seva compensació.

La Paraula Sagrada significa: EN ELL LA FORÇA, i és, per tant, l'implícit reconeixement (conseqüència de la il·luminació rebuda, com resultat dels seus esforços en els viatges de l'Occident a l'Orient) que la Força Veritable i Real no resideix en el món de l'aparença ni en les coses materials, sinó en el Món Transcendent en el que es troba el Principi Immanent de tot.

Aquest reconeixement, quan sigui efectiu i profund convenciment de l'ànima, ha de produir un canvi complet en l'actitud d'un ésser: l'iniciat es distingirà així del profà, i, en comptes de posar com aquest, la seva confiança en les coses i mitjans exteriors, la posarà únicament en el principi de la Vida, que és el Principi del Bé, la presència i omnipotència del qual, ha reconegut dintre del seu propi ésser.

El coneixement i l'ús de la Paraula Sagrada és, doncs, la base de la veritable llibertat i independència: cessant de dependre per complet de les coses externes i del caprici dels homes, l'iniciat es lliura de les consideracions materials, que lliguen a tots els que encara no coneixen on es troben la Força i el Poder Veritables, i els fan més o menys esclaus d'aquestes coses.

Així aprèn l'iniciat a no doblegar mai el genoll davant els homes, per elevats que siguin els seus llocs i els càrrecs que puguin tenir en la societat, i es fa igual als reis, tractant a tots els homes sense orgull ni arrogància, i igualment sense por i sense temor, o sigui simplement com germans.

Però saber doblegar-la davant l'etern, reconeixent-lo com l'única Realitat i l'únic Poder, llevant-se com Moisès, davant l'esbarzer ardent, les sabates de la ignorància i presumció, i humiliant davant d'Ell, les asprors de la seva personalitat, per a poder rebre La seva Llum i fer-se receptiu a La seva Influència, en íntima comunió, en el místic secret de l'ànima.

EL PRIMER MANAMENT

La Paraula Sagrada de l'Aprenent té un significat anàleg al Primer Manament: “Jo sóc el Senyor el teu Déu: no tindràs altre déu davant de mi”. Aquí també veiem l'implícit reconeixement d'una sola Realitat, la Realitat Espiritual de tot; d'un sol Principi, Poder i Força: el Principi de la vida, que és el Principi del Bé i el Poder i la Força que en Ell únicament resideixen.

I la segona part del manament ens mostra com en aquest reconeixement hem de trobar el poder sobirà que ens assisteix i ens fa triomfar sobre tota il·lusió o creença en el poder o en la força de les coses exteriors. La confiança ha de posar-se única i exclusivament en el Real, en aquella Realitat de la qual hem adquirit (com resultat de la iniciació) la consciència i el contacte interior, i que és per tant nostre “Pare o Senyor”, ja no en els falsos déus de les consideracions trivials als quals tributen la seva adoració la majoria dels homes.

Aquest Principi que viu en nosaltres és el nostre Déu, o sigui la Llum que ens ha conduït fora d'Egipte, de la il·lusió dels sentits, el país de les tenebres i de l'esclavitud. L'èxode d'Israel és, doncs, una pintoresca imatge de la iniciació, de l'èxode individual del poble triat dels iniciats, fora del domini o país de l'esclavitud, on regnen els falsos déus, o sigui les il·lusions dels sentits, per a arribar a la Terra Promesa de la llibertat i de la independència.

LA PRIMERA COLUMNA

La Paraula Sagrada de l'Aprenent és també el nom de la primera de les dues columnes que es troben a l'entrada del simbòlic Temple aixecat per la iniciació: el Temple de la Veritat i de la Virtut.

Això vol dir que el seu reconeixement és el Principi Bàsic (o columna) que pot conduir-nos a travessar la Porta d'aquest Temple: sense aquest reconeixement mai podrem esperar ingressar en ell; la seva porta romandrà tancada fins que no reconeguem aquestes dues columnes, de les quals únicament la primera competeix al grau d'Aprenent.

Aquesta columna prop de la qual l'Aprenent rep el seu salari és doncs la Columna de la Fe, columna que ell mateix ha d'aixecar en ell i fer d'ella un punt de suport. És un principi del que mai ha de separar-se, en els seus pensaments, paraules i accions, sota la sola condició de les quals podrà actuar d'una manera sempre segura i constructiva en totes les circumstàncies de la seva vida.

De quant ja hem dit es desprèn amb tota claredat la importància de la Paraula i de la interpretació del seu significat, per ser la intel·ligència i l'ús d'aquesta Paraula el que veritablement fa a l'iniciat i al maçó. Aquesta Paraula pot i ha d'aplicar-se indistintament en totes les condicions de l'existència, estant en ella el Poder de llibertar-nos del mal i establir-nos en el Bé.

Si, per tant, aprenem a romandre fidels a aquesta Paraula (o íntim reconeixement), tota forma de por o de temor cessarà de dominar-nos i de tenir poder sobre nosaltres: si la Força és en Ell (que és la Realitat i el Principi del Bé), tota aparença del mal és només una il·lusió que (solament) té poder sobre nosaltres mentre la nostra ment reconeix aquesta il·lusió com “realitat”, però que desapareix tan prompte com cessem de donar-li en el nostre fur íntim realitat i poder.

El temor és, doncs, l'única cadena que ens lliga al mal i pot donar-li algun domini sobre nosaltres; si cessem de témer-li i, amb ple i profund convenciment de la nostra consciència, li neguem al mal, veritable existència i realitat, fugirà de nosaltres com fugen les tenebres a l'aparèixer la Llum.

Això explica com Daniel, veritable iniciat i fidel a la Paraula, va poder estar perfectament tranquil enmig dels lleons famolencs, i com aquests no li van fer cap mal.

Aquesta columna de Fe absoluta en el Principi o Realitat, l'existència de la qual i omnipotència ha reconegut en si mateix, és la que l'Iniciat ha d'aixecar en el seu interior perquè li serveixi de base sobre la qual donar suport tots els seus esforços, el mateix de baluard que de defensa en qualsevol circumstància o perill.

EL PRINCIPI DEL BÉ

La paraula reconeix implícitament el Bé com únic Principi, Realitat i Poder, i conseqüentment el Mal com pura il·lusió i aparença que no té Realitat ni poder veritables. Aquesta és l'ensenyament de tots els iniciats: d'aquells que han arribat a penetrar i establir-se amb la seva consciència per sobre del domini de l'aparent, on el Bé i el Mal figuren com poders iguals, com parells d'oposats irreconciliables que lluiten constantment un contra un altre, i que s'alternen com el dia i la nit, la llum i les tenebres, la vida i la mort.

L'iniciat sap que, darrere del món de l'aparença, existeix una sola i única Realitat, i que aquesta Realitat és el Bé: Bé Infinit, Omnipresent i Omnipotent; que fora d'aquesta única i sola Realitat, res existeix i res pot existir. Que el que considerem el mal, és una ombra inconsistent, una veritable irrealitat, una pura i senzilla il·lusió dels nostres sentits i de la nostra imaginació, que ha de ser superada en el més íntim de la nostra consciència perquè pugui desaparèixer com concreció exterior.

La primera lletra de la Paraula Sagrada, amb la qual és costum nomenar la Columna del Nord, ens recorda aquest Principi del Bé, en el qual hem de posar tota la nostra confiança, la qual ens farà participants dels seus beneficis, doncs un Principi es fa operatiu únicament quan és reconegut, i viu i reina en la nostra ànima.

L'home esclau de la il·lusió del mal, reconeixent-lo com poder i realitat, li dóna preponderància en la seva vida, i els seus esforços per a combatre'l reblen les cadenes de l'esclavitud. Únicament quan ho reconeix com il·lusió, i cessa conseqüentment de tenir poder en la seva consciència, és quan en realitat s'allibera d'ell.

ÚS DE LA PARAULA

La Paraula es fa efectiva per mitjà de la seva aplicació en oportunes afirmacions i negacions enteses per a conduir el nostre ésser intern al reconeixement o percepció de la Veritat que la mateixa Paraula vol revelar-nos. Molt explícites i oportunes són sobre aquest punt les paraules del més gran Iniciat que coneixem: “Si persevereu en la meua Paraula (o en la Paraula) coneixereu la Veritat i la Veritat us farà lliures”.

La Paraula ha de, doncs, afirmar-se i repetir-se amb fidelitat i perseverança perquè pugui conduir-nos a la consciència de la Veritat que conté. Llavors aquesta Veritat es farà efectiva en la nostra vida, convertint-se en veritable poder que ens llibertarà de l'error, del mal i de la il·lusió.

A més totes les nostres paraules, indistintament, tenen un poder constructiu o destructiu sobre el nostre ésser, el nostre caràcter, la nostra vida i les nostres relacions: les paraules positives tenen un

poder constructiu, les negatives destructiu; les primeres uneixen i atreuen, les segones desuneixen i allunyen. És, doncs, d'importància essencial que triem molt curosament el que pensem i el que diem, doncs darrere de cada paraula o pensament està aquell mateix Poder del Verb que es troba en el principi de tota cosa: “Totes les coses per ell van ser fetes, i sense ell gens del que és existiria”.

Afirmar el Bé, negar el Mal; afirmar la Veritat, negar l'Error; afirmar la Realitat, negar la Il·lusió: heus aquí en síntesi com ha d'usar-se constructivament la Paraula. Com exemple donem una afirmació característica que ha de llegir-se i repetir-se individualment, en íntim secret, i a semblança de la qual moltes altres poden formular-se.

Existeix una sola Realitat i un sol Poder en l'Univers: Déu, el Principi, la Realitat i el Poder del Bé, Omnipresent i Omnipotent.

En conseqüència, res cal témer fora del mateix temor: com no existeix cap Principi del Mal, aquest no té realitat i poder veritables, i és només una imatge il·lusòria que ha de reconèixer-se com a tal perquè desaparegui. Existeix una sola Realitat i un sol Poder en la meua consciència: Déu, el Principi, la Realitat i el Poder del Bé, la Omnipresència, Omnisciència i Omnipotència del Bé.

Per tant, el mal no pot tenir sobre mi i sobre la meua vida poder algun, si jo mateix (donant-li vida o combatent-lo) no li reconec i confereixo temporalment realitat i poder: és un déu fals que s'anteposa al Veritable Déu, que és Ben Infinit, una ombra il·lusòria que impedeix que resplendeixi la Llum del Real.

L'Esperit Diví és en mi, Vida Eterna, Perfecció Immortal, Infinita Pau, Infinita Saviesa, Infinit Poder, Satisfacció de tot just desig, Providència i Deu de tot el que necessito i es manifesta en la meua vida: els meus ulls oberts a la Llum de la Realitat veuen onsevulla Harmonia i Bona Voluntat: el Principi Diví que s'expressa en tot ésser i en tota cosa.

EL PLA DEL GRAN ARQUITECTE

El maçó coopera a l'expressió o realització del pla del Gran Arquitecte, o Intel·ligència Creadora, les obres de la qual apareixen onsevulla en l'Univers. Aquest pla és l'Evolució: l'Evolució Individual i l'Evolució Universal de tots els éssers, el progrés incessant i l'elevació de la consciència, en constant esforç i en una superació igualment constant de les imitacions, constituïdes per les seves realitzacions anteriors.

El Pla del Gran Arquitecte obra automàticament en la vida dels éssers inconscients, que se senten empesos cap a davant, fins al moment que ells mateixos arriben a el plànol o nivell de la autoconsciència, que caracteritza l'estat humà i diferència a l'home de l'animal, que no té necessitat d'adonar-se de la raó dels impulsos que ho dominen ni de les Forces que ho conduïxen.

Però per als éssers dotats de autoconsciència i de les facultats del judici i del lliure albir (els que van menjar del simbòlic fruit de l'Arbre del Bé i del Mal), el progrés cessa de ser possible en un estat de mera passivitat, i es necessita comprensió i intel·ligent cooperació, en proporció amb el desenvolupament d'aquestes dues facultats.

En altres paraules, mentre la Naturalesa, pels seus propis esforços, evoluciona com resultat d'una activitat de milions d'anys, a través dels regnes mineral, vegetal i animal, fins a produir la seva Obra Mestra, l'home, les possibilitats espirituals del qual, ho distingeixen per complet dels éssers inferiors; i perquè pugui aquest transformar-se en un ésser encara més elevat i perfecte, en un Mestre, es necessita que l'home cooperi voluntàriament amb l'Obra de la Naturalesa o Pla del Gran Arquitecte.

El maçó es distingeix així del profà, quan entén i realitza aquesta cooperació voluntària i conscient, convertint-se en un Obrer dòcil i disciplinat de la Intel·ligència Creadora, esforçant-se a seguir la Sendera que conduïx al Magisteri, o sigui a la perfecció de la Magna Obra del Domini complet de si mateix i de la redempció o regeneració individual.

Però aquest Magisteri és per a l'Aprenent un Ideal necessàriament llunyà: ell es troba encara en els primers passos de la sendera, en els seus primers esforços de tal cooperació voluntària, amb un Pla, una Llei i un Principi Superior que ho conduiran a realitzar les més elevades possibilitats del seu ésser, i per a això les qualitats que abans de res ha d'adquirir són precisament docilitat i disciplina.

És digne de nota que aquestes dues paraules vinguin respectivament dels dos verbs llatins “docere” i “discere”, que signifiquen “ensenyar” i “aprendre”. Dòcil és l'adjectiu que denota la disposició per a aprendre, l'actitud o capacitat necessària per a rebre l'ensenyament.

Disciplina, en els seus dos sentits de “ensenyament” i “mètode de regles als quals un se subjecta”, ve de deixeble, terme equivalent al d'aprenent. Per tant, ser disciplinat ha de considerar-se com el requisit fonamental de l'Aprenentatge, que és la disciplina a la qual l'aprenent o deixeble naturalment se sotmet per a poder ser tal.

La disciplina és la part que a l'aprenent competeix en el Pla del Gran Arquitecte: la harmonització de tot el seu ésser i de totes les seves facultats que ho farà progressar d'acord amb les Lleis Universals, transformant-lo de pedra bruta en pedra llaurada, capaç d'ocupar dignament el seu lloc i omplir el paper i les obligacions que li competeixen.

Aquesta disciplina és voluntària, i de cap manera pot ser imposada de fora, o per banda d'uns altres: és la disciplina de la llibertat, que té en la llibertat individual la seva base indispensable, i és al mateix temps la que atorga a l'home el seva més veritable llibertat i la custòdia. I és una disciplina llibertadora, quan lliura a les Forces Espirituals latents, al “Déu encadenat” que viu i espera en el cor de tot home, i és la font de les seves més íntims anhels, dels seus més nobles ideals, dels seus més altes aspiracions.

LA GRAN OBRA

El Pla del Gran Arquitecte està entès que és per a la realització d'una Gran Obra. Aquesta té dos aspectes: individual i universal, als quals el maçó està igualment cridat a cooperar amb els seus esforços i activitat.

Ja hem vist que l'auto-disciplina és el mitjà pel qual l'aprenent es prepara per a arribar a comprendre i realitzar les fases més elevades de la Gran Obra de Redempció i Regeneració Individual, arran de la qual l'home es transformarà en un ésser que estarà en un nivell superior al de la humanitat, en un veritable savi o Mestre, en un superhome.

Però els seus esforços no han de dirigir-se exclusivament cap a l'interior, sinó que en el profund de l'ànima el maçó buscarà la Llum que guia i enllumena la consciència, i és al mateix temps inspiració

per a la seva activitat exterior, amb la qual, té el privilegi de cooperar en el Pla del Gran Arquitecte, en la Gran Obra per al bé i el progrés del món i dels seus semblants. Per modesta que sigui l'activitat, tasca o treball que a cada maçó li competeix en la vida profana, cessa de ser una càrrega i es converteix així en una activitat noble i digna quan ho considera com realment és, és a dir, com la seva part en el gran Pla per a l'evolució de tots els éssers, com la seva cooperació individual i conscient a la Gran Obra Universal. No hi ha, d'aquesta manera, treball humil que no es trobi ennoblit i dignificat. D'altra banda, no hi ha dificultat o problema superior a les nostres forces que no ens sigui donat resoldre, quan ens adonem que el Pla del Gran Arquitecte és i ha de ser perfecte en tots els seus detalls, cap dels quals pot haver oblidat la Intel·ligència suprema, que a més es troba constantment amb nosaltres i a l'abast de la nostra inspiració per a guiar-nos i il·luminar-nos.

La dignificació del treball com de tota activitat feta amb la deguda disposició d'esperit, és a dir, amb la millor intel·ligència i bona voluntat que un disposa, com cooperació a una Gran Obra Universal, dirigida per la Intel·ligència Suprema o Gran Arquitecte de l'Univers, és sens dubte un dels mèrits més grans de la Maçoneria. Cap ésser humà, qualssevol que siguin les seves condicions i la seva posició social, té el dret a viure ociós, sinó que cadascú ha d'esforçar-se a treballar constructivament en servei, utilitat o benefici dels seus semblants. I ha de dedicar-se al que sap i pot fer millor, i al mateix temps que sigui útil i profitós al màxim.

L'activitat de cada home ha de ser pura i simplement expressió d'aquella part del Pla del Gran Arquitecte que particularment se li refereix. Això és, l'expressió de la seu Ideal més elevat d'activitat en relació amb les seves capacitats actuals, i la que millor expressi les qualitats, facultats i potencialitats latents del seu ésser, que elevi el seu esperit i ho faci progressar constantment.

Per aquesta raó les professions deshonroses i les quals especulen sobre la desgràcia dels altres, com les de botxí, carnisser, usurer, espia, mantenidor de prostíbuls, etc., són indignes de la qualitat de maçó, mentre les nobles professions materials, per humils que siguin (no oblidant que d'una d'elles, la Maçoneria té el seu origen i simbolisme), sempre dignifiquen la seva categoria maçònica.

En fi, qualsevol que sigui la seva activitat o ofici, el maçó ha d'obrar constantment en perfecte acord amb els seus Principis i el seu Ideal més elevat, anteposant les raons i consideracions espirituals a les materials, abstenint-se de quant no aprovi la seva consciència i del que no cregui perfectament just, recte i digne de la seva qualitat de maçó. Però posant cura al mateix temps que un judici superficial no li faci menysprear i considerar com indigne allò que, en realitat, aporta en el seu lloc un real benefici i constituïx una activitat útil o necessària.

A LA SEVA "GLORIA"

La Maçoneria fa constantment els seus treballs a la Glòria del G.·A.·. Així també ha de fer-lo cada maçó, en la seva activitat individual, sense cuidar-se de la comprensió, aprovació o reconeixement dels homes i de la compensació dels seus esforços, cercant primerament realitzar la Glòria o expressió del Principi Diví que hi ha en ell. Ha de tenir present que la seva obra o treball, encara que dirigits cap a una particular finalitat, no serveixen menys per a aquest objecte que per a glorificar al Déu silenciós que en ell mora, ho inspira i el guia a cada moment, desitjós de trobar sempre una més plena i perfecta expressió de si mateix.

Igualment ha de tenir present que aquest Principi interior i transcendent, que és Perfecta Intel·ligència i Omnipotència, és a qui ha de servir primerament, qualsevol que sigui la seva directa o indirecta dependència exterior, i no anteposar l'aprovació i satisfacció d'aquesta a la d'Aquell.

Com la paraula “servir” ens duu naturalment a parlar del servei, és necessari que diguem quelcom sobre com ha d'entendre's maçònicament. Totes aquestes paraules provenen del llatí “servus”, que significava originàriament “esclau”, per ser “salvat” o conservat en vida en lloc de ser matat, com es feia en un temps amb els presoners.

És clar que el maçó, sent home lliure, mai ha de treballar amb esperit servil, és a dir com esclau. Encara que és cert que qualsevol activitat, des de la més humil a la més elevada, pot i ha de considerar-se com un servei fet en benefici dels altres (el rei o president d'una república que entengui perfectament el seu deure serveix als seus ciutadans, de la mateixa manera que ho fa l'escombrariere), el maçó, fidel als seus Principis, té el privilegi de servir amb llibertat, és a dir, fent-se guiar constantment pels motius més elevats i per consideracions morals i ideals, més aviat que per conveniències materials, com ho fa l'esclau d'aquestes, que no cessa de ser tal, encara en la seva mundana dignitat de rei.

LA RECERCA DE LA VERITAT

Sens dubte, el primer i fonamental entre els deures del maçó, és realitzar la qualitat de tal, esforçant-se a comprendre el que veritablement significa aquesta qualitat. Si bé és cert que la iniciació confereix el títol de maçó, la qualitat ha de ser adquirida individualment, esforçant-se a posar-la en pràctica, com fórmula operativa, la iniciació simbòlica que ha rebut.

Estudiar el simbolisme maçònic i esforçar-se per a fer efectiva la Veritat trobada o descoberta, de manera que a cada avenç del peu esquerre (intel·ligència o comprensió de la Veritat) correspongui un igual avenç del peu dret (aplicació pràctica d'aquesta Veritat), en perfecta esquadra amb el primer. En això ha d'aplicar-se amb totes les seves energies el maçó de qualsevol grau, doncs mai perd pel seu progrés en la carrera maçònica el seu caràcter primer d'aprenent

La recerca de la Veritat ha de fer-se individualment (com individual és la iniciació, i el Camí que la realitza), i l'ajuda dels altres pot servir únicament de guia, amb la condició que sigui un expert, és a dir de qui ja coneix el camí. Totes les altres teories, opinions i creences que es vociferen al voltant de nosaltres, són altres tants murmuris als quals no hem de donar importància, si veritablement volem arribar al terme de les nostres aspiracions.

Però per a cercar eficaçment la Veritat i arribar-la a aconseguir, es necessita el vehement desig de posseir-la, és a dir, un desig la força del qual, sigui suficient per a impulsar-nos, amb l'energia necessària, fora del camí usual de les frivolitats, endins i per sobre de la mateixa il·lusió dels sentits, conduint gradualment els nostres passos des de l'Occident cap a l'Orient. Si aquest desig no existeix, és necessari esperar fins que desperti, doncs va seria emprendre el viatge sense aquest impuls íntim que només pot donar-nos la força de superar i vèncer tots els obstacles que trobem en el nostre simbòlic Camí.

La recerca ha de fer-se igualment amb perfecta llibertat d'esperit, havent-se despul·lat de tots els errors, prejudicis i creences que són els metalls o moneda corrent del món profà, exercitant-se a pensar per un mateix, sense tenir altra mira que la Veritat, a la qual arribarem quan aconseguim superar els mateixos límits del nostre pensament.

ELS TRES DEURES

La recerca de la Veritat ens conduirà naturalment a reconèixer els tres deures, objecte de la nostra consideració en el Testament, és a dir, la nostra triple relació: 1º amb el Principi de Vida; 2º amb nosaltres mateixos; i 3º amb la humanitat, en la qual hem de reconèixer altres tants germans, és a dir, altres tantes expressions paral·leles del mateix Principi de Vida. D'aquesta trina relació, el maçó, com executor testamentari de si mateix, està cridat a ser i donar vivent testimoniatge.

El seu deure amb el Principi de Vida està implícit en la recerca de la Veritat que acabem de considerar i que conduïx naturalment a l'Individu i reconèixer la seva exacta relació amb aquest Principi, i a reconèixer-lo com Realitat i Essència Veritable de tot. Però el maçó no pot simplement limitar-se a reconèixer a la Gran Realitat de l'Univers com un Principi Abstracte, sinó que està cridat a fer d'aquest reconeixement un ús constructiu i pràctic. Això es fa per mitjà de l'ús de la paraula que hem parlat anteriorment, la Paraula de la Veritat que estableix la nostra íntima i directa relació amb el Principi de la Veritat, que és també el Principi de la Vida i de l'Ésser.

El nostre deure o relació amb nosaltres mateixos consisteix a establir una més perfecta connexió o alineament entre les dues parts o polaritats distintes del nostre ésser, és a dir, entre personalitat i individualitat, entre el nostre Ésser Mortal i el nostre Ésser Immortal, de manera que la primera, en comptes de ser la màscara que l'amaga, sigui una sempre més completa expressió de la segona, arribant-se a la perfecció quan les dues estiguin íntimament unificades i cessament tota distinció.

Aquest és el simbòlic treball de la pedra bruta que ha de ser conduïda, per mitjà de l'esforç constant de la Voluntat i del Pensament, en harmonia amb els Principis Ideals, a fi de realitzar la seva perfecció interior fins que la forma exterior no s'hagi identificat amb la mateixa Perfecció Ideal i Latent.

El nostre deure o relació amb la humanitat no és menys important que els precedents, dels quals és la conseqüència natural: l'iniciat reconeix a un germà en cada home, i en cada ésser vivent una expressió del mateix Principi de Vida que sent en si mateix. Aquest reconeixement es manifestarà primer amb l'abstenció de tot el que pugui perjudicar, danyar o fer sofrir a altre ésser vivent; i després estimant als nostres germans o semblants com a nosaltres mateixos.

En altres paraules, es tracta de posar en pràctica els dos aspectes del manament o Regla Àurica de la vida: “No facis als altres el que no volguessis que a tu et fessin i fes als altres el que desitjaries per a tu mateix”.

SECRET I DISCRECIÓ

La disciplina del silenci és una dels ensenyaments fonamentals de la Maçoneria. Qui parla molt pensa poc, lleugera i superficialment, i la Maçoneria vol que els seus adeptes es facin més aviat pensadors que parladors.

No s'arriba a la Veritat amb moltes paraules ni discussions, sinó més aviat amb l'estudi, la reflexió i la meditació silenciosa. Per tant, aprendre a callar és aprendre a pensar i meditar. Per aquesta raó la disciplina del silenci tenia una importància tan gran en l'escola

pitagòrica, on a cap dels deixebles se li permetia parlar, sota cap pretext, abans que haguessin transcorregut els tres anys del seu noviciat, període que correspon exactament al de l'aprenentatge maçònic.

Saber callar no és menys important que saber parlar, i aquest últim art no pot aprendre's a la perfecció abans d'haver-nos ensinistrat en el primer, rectificant per mitjà de l'esquadra de la reflexió totes les nostres expressions verbals instintives.

En el silenci les idees es maduren i clarifiquen, i la Veritat apareix com la Veritable Paraula que se li comunica en el secret de l'ànima a cada ésser. L'Art del Silenci és, doncs, un art complex, que no consisteix únicament a callar la paraula exterior, sinó que es fa realment complet amb el silenci interior del pensament: quan sapiguem fer callar el pensament és quan la Veritat pot íntimament revelar-se i manifestar-se a la nostra consciència.

Per a poder realitzar aquesta disciplina del silenci, també hem de comprendre el significat i l'abast del secret maçònic. Atès que el maçó ha de callar-se davant les mentalitats superficials o profanes sobre tot allò que únicament els que s'han iniciat en la seva comprensió poden entendre i apreciar.

D'altra banda, els signes i mitjans de reconeixement, i tot quant es refereix als treballs maçònics, han de conservar-se en el secret més absolut, ja que d'aquest secret depèn la perfecta aplicació, utilitat i eficàcia dels mateixos. Són aquests els mitjans exteriors o materials amb els quals està formada, es solda i es fa efectiva la mística cadena de solidaritat que, amb la Maçoneria, abraça tota la superfície de la terra.

Cap raó justificaria que el maçó violés el secret al que es va obligar amb solemne jurament, sobre la manera de reconèixer-se entre els maçons i el caràcter dels seus simbòlics treballs, ni encara quan ho cregués útil per a la seva pròpia defensa o en defensa de l'Ordre. Com sempre ho van fer els iniciats, els maçons han de suportar estoicament i deixar sense contestació les acusacions i calúmnies de les quals siguin objecte, esperant amb tranquil·la seguretat que la veritat triomfi i es reveli per si mateixa, per la pròpia força inherent en ella, com sempre inevitablement ha de succeir.

L'iniciat ha de, doncs, renunciar sempre al seva pròpia defensa, qualssevol que puguin ser les acusacions i ofenses que se li facin. Més aviat ha d'estar disposat a sofrir, si és necessari, una condemna immerescuda: Sòcrates i Jesús, entre uns altres, són dos exemples lluminosos, el martiri dels quals s'ha transmutat en apoteosis. La veritat, que silenciosament atesta amb la seva conducta, es farà no obstant això, de per si mateix, la seva defensa segura i infal·lible.

Pel que fa al ritual maçònic, és cert que bona part de les formalitats en ús en la Societat no van romandre enterament secretes. Però és igualment cert que no poden ser d'utilitat veritable sinó per als maçons, que de la mateixa manera que els instruments de l'art determinat només serveixen per als obrers experts i capacitats en l'art. La gran majoria de les obres que tracten de Maçoneria sempre cauen, directa o indirectament, en les mans de maçons que, d'altra banda, són els únics capacitats per a realment entendre-les.

Així doncs, és deure del maçó cuidar que s'observi el secret també en aquelles parts del ritual maçònic que puguin haver arribat a coneixement del públic, abstenint-se igualment de negar com d'afirmar l'autenticitat de les preteses revelacions que es troben en obres que tracten de la nostra Institució, i que moltes vegades revelen supina ignorància a més de superficialitat.

I quant al veritable “secret maçònic”, la seva naturalesa esotèrica ho posa per a sempre a l'abric dels esperits superficials, tant fora com dintre de la nostra Societat. Encara que pugui parlar-se d'aquest secret amb tota claredat en les obres del gènere de la present, qui escriu sap bé que la seva comprensió i enteniment no poden anar més enllà del que hagi destinat l'Oculta Jerarquia que governa l'Ordre: “els que llegixen i entenen”, o bé són maçons desitjosos de conèixer l'ocult significat del simbolisme del nostre Art, o bé ho són en esperit, i no deixaran de fer-se bons maçons, quan l'ocasió se'ls presenti. Per als esperits superficials aquestes obres no exerciran cap atracció.

La discreció del maçó que entén els secrets de l'Art, ha d'exercir-se també amb els seus germans que no posseïxen encara la suficient maduresa d'esperit, que és condició necessària perquè poguessin fer un ús profitós de les seves paraules.

La Veritat no serveix i no pot ser rebuda, per qui no es trobi encara en condició d'entendre-la o prefereixi viure en l'error: tot esforç que feu per a convèncer-lo es transmutarà en el vostre personal perjudici. Deixeu, doncs, en pau a tots aquells germans sincers, i moltes vegades entusiastes, que entenen la Maçoneria a la seva manera, amb esperit semi-profà, i s'esforça en practicar-la amb bona voluntat, en la mesura del seu enteniment.

El maçó que coneix la veritable paraula ha d'estar sempre disposat a donar la lletra que correspon, quantes vegades li sigui demanada. Però ha d'esperar sempre que aquesta lletra li hagi estat directa o indirectament demanada i fer que la seva lletra es trobi en perfecta correspondència i harmonia amb la lletra oposada i donada com pregunta. A cadascú se li contesta quan es jutja necessari, segons les idees que el mateix ha expressat: no fer-se comprendre bé és negatiu igualment per a qui parla i per a qui escolten.

NECESSITAT DE LA TOLERÀNCIA

La més àmplia Tolerància és, per tant, necessària en matèria d'idees i opinions, imposant-se com primera condició de la vida i de l'activitat maçònica, i com postulat necessari perquè les diferències entre les idees no impedeixin la realització de la solidaritat i de l'esperit de fraternitat que sempre han de regnar entre els maçons.

Que cadascú s'esforci individualment i segons les possibilitats de la seva intel·ligència i faci l'ús millor i més savi dels seus coneixements; però que cuidi de no censurar als altres, ja sigui perquè ell no entén o perquè ells no entenguin, ja que sempre ocorre un d'ambdós casos, i freqüentment ambdós alhora.

Tota opinió sincera mereix, per tal raó, ser respectada encara que no estiguem d'acord en el concret sobre la mateixa. I la veritable llibertat de pensament es mesura per la llibertat que cada individu sap concedir als altres.

La diferència d'idees mai ha de produir com resultat una falta de simpatia i menys encara antipatia entre dos germans: els que ho fan falten als seus deures de maçó. Més aviat han de tractar de comprendre's i d'identificar-se mútuament tan bé com sigui possible amb el punt de vista contrari. Tota antipatia és fonamentalment una falta de comprensió, mentre que comprensió i simpatia són sinònims.

D'altra banda, sent infinits els punts de vista des dels quals pot considerar-se la Veritat, és sempre presumptuós, denotant fanatisme i estretor de mires el fer-se jutge de les opinions alienes. En realitat, a ningú pot considerar-se-li absolutament en l'error, i pocs són els que

poden afirmar estar absolutament en la Veritat: la majoria de les opinions que s'expressen participen, en diferent mesura, de l'error i de la veritat, sent temptatives i aproximacions progressives entre les dues polaritats.

És a més, i sobretot important, que cada home busqui, trobi i s'obri el seu propi camí individual cap a la Llum: mai podem, per tant, pretendre trobar una absoluta uniformitat d'opinions i d'idees, si bé és cert que aquestes s'acosten entre elles, molt més, com més convergeixen les ments individualment cap a la Veritat. Però, cadascú ha de pensar per si mateix i ningú pot prendre's el treball pels altres, si bé pot ajudar-los estimulants el seu pensament.

DEURES DE LA LLOTJA

Els maçons s'agrupen en lògies segons les seves afinitats naturals, d'ordre intel·lectual, social o professional. Cada Llotja té així la seva particular fisonomia i orientació, expressió col·lectiva dels ideals i tendències individuals dels quals la interpreten.

Com fonamental unitat maçònica, tota Llotja representa una diferent encarnació de l'Ordre de la qual és l'exponent, una particular interpretació i realització de les finalitats, propòsits i ideals de la Maçoneria Universal. Aquesta viu, es manifesta i obra en cadascuna de les seves Llotges indistintament, com l'Esperit U que anima a tots els éssers de l'univers, sent cada ésser una diferent expressió individualitzada del mateix Principi.

Cada Llotja es troba directament relacionada amb les que li van precedir, en les quals van ser iniciats els seus fundadors i membres afiliats; i de la mateixa manera està relacionada amb les Llotges que poden ser formades pels seus membres, que en ella van rebre la investidura i qualitat de maçó. Així totes les Llotges de l'Univers, les quals van existir en els anys i segles passats, les que existeixen en l'actualitat, les que es crearan en un futur, formen, amb la seva filiació i descendència, una cadena ininterrompuda que s'estén des d'èpoques immemorials, testimoniant la Vida Una que anima al cos múltiple de la Institució i fa que totes les Llotges estiguin enllaçades unes amb unes altres.

Així es van transmetre universalment, de Llotja en Llotja, modificant-se en part i adaptant-se, les antigues tradicions i els usos i fórmules rituals. I així tota Llotja formada per maçons regularment iniciats, sense distinció de filiació o obediència, pot dir-se i és efectivament, en la seva jurisdicció, la representant de l'Ordre.

Tot maçó té el deure afiliar-se o concórrer a la formació d'una Llotja; i, dintre de la seva Llotja, tot maçó ha de cooperar com millor pugui a l'activitat impersonal del conjunt del que forma part integrant, aportant a l'Obra Comuna el tribut del seu pensament i bona voluntat. Cadascun dels membres de la Llotja té el seu deure particular, segons el lloc que ocupa i l'activitat que li correspon, dels quals ha de fer-se intèrpret fidel. Tot càrrec indistintament és una oportunitat per a manifestar i exercir les qualitats que per a aquell càrrec especialment es requereixen.

Així, el Venerable és especialment qui ha d'il·luminar la Llotja amb la Saviesa i el Recte Judici que simbòlicament representa, dirigint constructivament la seva activitat. El Primer Vigilant ha de manifestar discerniment, claredat i força en les decisions, cooperant amb el Venerable a l'ordre dels treballs, a la seva exactitud i perfecte desenvolupament. El Segon Vigilant ha de fer-se el

exponent de l'Harmonia, cuidant que tots es mantinguin en un nivell de perfecta equitat i comprensió, resolent així les seves dificultats.

El Secretari té encomanada la tasca d'anotar i registrar fidelment totes les activitats de la Llotja, així com la de traçar les seves planxes. Mentre l'Orador que s'asseu enfront d'ell té al seu càrrec la de fer-se portaveu de les paraules i dels pensaments dels seus germans, el mateix que de tota l'Ordre en el seu conjunt, fent de la paraula l'ús més fecund i constructiu.

El Tresorer és el dipositari dels valors tant espirituals com materials, i el seva més especial cura ha de ser que aquests siguin sempre emprats per a fomentar i enaltir a aquells.

L'Hospitalari es fa exponent de la solidaritat de la Llotja, cuidant que mai es relaxi el llaç d'unió que sempre ha d'existir entre tots els membres de l'Ordre.

El Mestre de Cerimònies ha de cuidar de l'ordre i de l'harmonia, així com del prestigi dels treballs. El portaestendard ha de custodiar l'Ideal o Logo particular que la Llotja representa i encarna.

Els dos diaques, a semblança de Mercuri i Iris, han de ser missatgers de la Saviesa i de la Voluntat que s'expressen en el Taller. I els dos Experts han de demostrar la seva perícia com guies dels candidats i altres membres encara inexperts sobre el Camí simbòlic de la Llum.

El Guarda-temple a de cuidar amb tota atenció la cobertura de la Llotja, i de la qualitat realment constructiva dels elements i materials que ingressin en ella, de manera que els seus treballs siguin eficients i complets.

Finalment, cada membre de la Llotja s'esforçarà a ser realment una de les columnes del simbòlic Temple que la mateixa Llotja representa, fixant la seva mirada en els Principis Ideals que constituïxen el seu sostre, i donant suport fermament els peus sobre el sòl de la contingència i de la realització objectiva. D'aquesta manera, el compliment individual dels deures que a cada germà li estan encomanats farà que la Llotja prosperi i apporti una contribució efectiva a la prosperitat i al progrés de l'Ordre.

ELS “TREBALLS” MAÇÒNICS

Els treballs representen l'activitat col·lectiva dels germans en la Llotja. El que caracteritza a aquests treballs i els distingeix de les reunions i assemblees profanes és el cerimonial especial segons el qual es desenvolupen i, particularment s'obren i es tanquen; cerimonial la peculiar nota distintiva del qual, és l'ordre, manifestant-se en aquest ritme constant que afavoreix la continuïtat dels ja realitzats.

Tant l'obertura com el tancament dels treballs es verifica en hores convencionals i simbòliques, sobre les quals el V.·M.· s'informa prop del Pr.· Vig.·. En la majoria dels rituals actualment en ús, aquestes hores són del migdia a la mitjanit per als tres graus simbòlics, significant el migdia (l'hora que el sol es troba en el zenit, en la plenitud del seu poder lluminós i calorífic) la maduresa espiritual necessària per a ser maçó, i la mitjanit (en la qual la llum del dia ha desaparegut per complet per trobar-se el sol en el nadir), el moment en el qual ja no és possible actuar eficaçment en els mateixos.

No obstant això, en la nostra opinió és més raonable i més conforme a les antigues tradicions maçòniques que els treballs s'obrin i tanquin en hores diferents per als diferents graus (que representen diferents èpoques o etapes d'evolució) i que, particularment per al grau de

aprenent, els treballs s'obrin a la sortida del sol (és a dir, aquell període de la vida en el qual la llum espiritual es manifesta primer en la consciència) i es tanquin al migdia (o sigui en l'hora en la qual la plenitud de la llum permet el pas a una càmera o grau superior).

També des del punt de vista del simbolisme material, aquestes hores són les més apropiades per al treball especial de l'aprenent (desbastar la pedra bruta, acostant-la a una forma en relació amb la seva destinació), mentre les hores successives poden ser útilment aprofitades per altres obrers que completin el treball dels primers, duent les pedres i disposant-les oportunament en l'edifici que s'està construint, per a l'objecte del qual van ser llaurades.

El reconeixement de l'hora ha d'acompanyar-se de l'edat, que té el seu valor equivalent, representant aquella època o estat en l'evolució individual que és possible prendre part en els treballs maçònics, és a dir, obrar en harmonia amb la Llei i el Principi Constructiu de l'Univers. Els tres anys de l'aprenent signifiquen, en l'evolució individual, el pas en les tres grans etapes evolutives representades pels tres regnes de la naturalesa: mineral, vegetal i animal, en els quals es desenvolupa progressivament aquella individualitat que en l'estat humà apareix en la seva perfecció, com autoconsciència, amb les qualitats que l'acompanyen: el pensament conscient, el judici i la lliure voluntat.

No hem de descurar el particular que el V.:M.: s'informa precisament prop del Prim.: Vig.: respecte de l'hora com de l'edat. Per mitjà d'aquestes preguntes, el primer no només s'assegura de la qualitat maçònica de la persona amb qui parla, que constituïx la primera condició perquè els treballs es verifiquin, sinó que fa evident la necessitat (o segona condició) que el temps, que representa el moment evolutiu i les circumstàncies externes, sigui a més oportú i favorable.

L'activitat maçònica necessita temps i condicions especialment adaptades; necessita que la resposta de l'ambient faci fecunda i pròspera la labor que volem emprendre. Quan aquesta no ho sigui, la pregunta quedarà sense contestació, i caldrà esperar fins que arribi l'hora. En altres paraules, romanent dintre del nostre cor tenaçment fidels als nostres ideals, projectes i aspiracions, així com als esforços que hàgim emprès, hem de saber esperar l'hora amb Fe immutable: el temps no pot deixar de fer-nos justícia i recompensarà infal·liblement la nostra perseverança.

OBERTURA DELS TREBALLS

La primera condició perquè pugui procedir-se a l'obertura dels treballs és que la Lotja es trobi a cobert, tant exteriorment com interiorment: exteriorment a cobert de les indiscrecions profanes, i interiorment per la qualitat de maçons que tots els presents han de demostrar.

Al Guarda-temple és a qui li incumbeix assegurar que es troba el Temple perfectament aïllat de l'exterior i cuidar-lo, a més, constantment, durant el desenvolupament dels treballs, vigilant, armat d'espasa, la Porta del Temple, i obrint-la, amb el permís del V.:., únicament als que siguin reconeguts com genuïns i legítims maçons. Simbolitza el Guarda-temple la facultat que es troba al llindar de la nostra consciència, la qual ha de vigilar que no ingressin en la mateixa els errors profans i tots aquells pensaments que no rebin l'aprovació del seu Ésser més elevat (el V.: M.:).

L'hermètic tancament interior s'assegura per mitjà del signe que fan els presents, a la invitació del V.·.M.·., i de l'exactitud de la qual aquest s'assegura amb l'ajuda dels dos Vigilants. El signe indica la qualitat del maçó o Obrero conscient i disciplinat del Principi Constructiu de l'Univers, i assegura al mateix temps la fidelitat i discreció que han de sempre acompanyar-se a aquesta qualitat, representant la vigilància que el maçó es disposa a observar sobre les seves paraules, i la perfecta rectitud amb la qual mesurarà aquestes, el mateix que els seus pensaments i accions.

Segueix a aquest doble assegurament un diàleg entre el V.·. i els principals oficials de la Llotja, pel qual se cerciora que cadascú estigui en el seu lloc i sigui conscient dels deures i obligacions que li corresponen. El Guarda-temple, el Segon i Primer Diaca, el Segon i Primer Vigilant, són interrogats successivament, i cadascú declara la seva respectiva funció, com raó explicativa del lloc que s'asseuen.

El diàleg prossegueix entre el V.·. i el Pr.·. Vig.·., declarant aquest últim les seves atribucions i deures del primer, pel fet d'asseure's en l'Orient, i els principis i finalitats de l'Ordre en general i de les reunions maçòniques en particular.

Havent complert amb aquestes diferents modalitats il·luminadores i explicatives, i amb la seguretat que l'hora i l'edat són convenientes, adequades i oportunes, el V.·.M.·. i després ambdós Vigilants fan a tots els presents la invitació que li ajudin a obrir els treballs. Aquesta invitació mostra en primer lloc la necessitat que tots s'adonin de la importància i solemnitat del moment, preliminar per a la invocació del G.·.A.·. en la seva triple expressió, fixant tota atenció sobre les paraules que es van a pronunciar, i que necessiten el uníson espiritual dels cors de tots els membres de la Llotja, despertant en cadascú un eco profund. En segon lloc posa l'accent sobre la cooperació, com condició indispensable per a l'eficiència de qualsevol activitat maçònica.

ENCESA DE LES LLUMS

Tenint el V.·. la seguretat que tots els presents han rebut la invitació que se'ls ha transmès, tots es posen dempeus i a l'ordre i el V.·. encén la torxa simbòlica de la Saviesa del Gran Arquitecte, invocant-lo perquè enllumini els treballs.

El Primer Vigilant ho imita, encenent la seva llum, que simbolitza la Força Omnipotent de l'Etern, i invocant-la perquè acreixi i faci prosperar aquests mateixos treballs. I el Segon Vigilant fa el mateix amb la seva torxa, que simbolitza la Bellesa Immortal del Principi de la Vida Universal, invocant-la perquè els adorni.

Aquesta il·luminació preventiva de la Llotja precedeix i predisposa a la solemne invocació que es fa a la Glòria del Gran Arquitecte i en el nom de la Maçoneria Universal, amb la qual es declaren oberts els treballs, sent aquesta declaració acompanyada pels tocs de les tres llums i confirmada amb el signe i la bateria de tots els presents. Aquests elements, que subratllen la invocació, confereixen a la cerimònia una austera i profunda bellesa.

Havent-se declarat oberts els treballs, a la Glòria del Ser Suprem, la primera cura serà ara que la Paraula Divina, o sigui el Logo, brilli en la Llotja i dirigeixi l'activitat constructora dels obrers en el Temple simbòlic. A aquest efecte, estant tots els representants dempeus i a l'ordre el Primer Vigilant, acompanyat pel mestre de Cerimònies, s'encamina solemnement cap a l'altar, per a obrir el Llibre Sagrat i el Compàs, disposant oportunament aquest i l'esquadra sobre les misterioses paraules amb les quals s'inicia l'Evangelí de S.·.J.·.

Al pronunciar-se aquestes paraules brilla la Llum del Delta i tota la Llotja s'il·lumina completament perquè els treballs puguin desenvolupar-se en ordre i harmonia, manifestant-se efectivament la presència del Gran Arquitecte dintre de tots els presents, com Ideal Inspirador de l'activitat.

CLAUSURA DELS TREBALLS

Abans de procedir a la clausura dels treballs, es concedeix la paraula “en bé general de l'Ordre, del Taller en particular i de la humanitat”, després de la qual cosa s'inunda el tronc de solidaritat.

Amb el primer d'aquests actes es dona a tot germà que ho desitgi l'oportunitat de parlar sobre algun assumpte particular que li interessi, dirigint sobre el mateix l'atenció de la Llotja. També s'aprofita aquesta ocasió per a presentar les excuses dels germans que no hagin pogut assistir a la tinguda, i per a saludar als germans visitants que representen a les seves respectives Llotges. Aquests igualment poden prendre la paraula, portant a la Llotja l'expressió dels seus sentiments fraternals, així com els missatges especials dels quals hagin estat encarregats, estrenyent-se així íntimament les relacions d'amistat entre les diferents Llotges.

Amb el segon acte, cada maçó expressarà la seva solidaritat amb tota la Família Maçònica i Humana, per mitjà d'una contribució proporcionada als seus mitjans i dipositada secretament en el tronc, que serà destinada a alleujar les desgràcies alienes, o bé com cooperació per a alguna obra benèfica.

La clausura dels treballs es verifica en forma inversament anàloga a la cerimònia d'obertura: havent-se concedit la paraula, circularà el tronc i donat lectura a l'Acta del Secretari (és més convenient que això es faci al terme de la mateixa tinguda, en comptes de deixar-la per a la següent, perquè tots puguin jutjar millor la seva exactitud), el V.: s'informa de si els germans de les dues columnes estan contents i satisfets.

Aquesta ha de ser, doncs, l'actitud de tots els germans en la Llotja, quan els treballs hagin estat convenientment conduïts. Obtinguda la seguretat que així és, s'informa al V.: prop del Pr.: Vig.: sobre l'edat i l'hora, i com aquestes són justes, anuncia per conducte dels Vigilants a tota la Llotja que va a procedir a la clausura dels treballs, requerint-se per a aquest acte la cooperació unànime de tots els presents, el mateix que per a l'obertura.

Fet l'anunci, amb la finalitat de que tots els germans es disposin en actitud convenient per a participar en la cerimònia, la paraula sagrada passa de l'Orient a l'Occident, i de l'Occident al Sud, per conducte dels Diaques, i, sent degudament rebuda pel segon Vig.:, aquest ho anuncia, comunicant que tot és just i perfecte.

Pot ara procedir-se a la clausura pròpiament aquesta, que es fa per mitjà dels cops simbòlics que repeteixen les tres llums, i mitjançant la fórmula pronunciada pel V.:M.:, amb el que es declaren tancats, seguint també a aquesta declaració el signe i la bateria.

Llavors el Pr.: Vig.:, acompanyat pel mestre de Cerimònies, procedeix a la clausura del Llibre i del Compàs, i s'apaga la Llum del Delta, després de la qual cosa també s'apaguen les tres torxes simbòliques, que corresponen a les tres Llums de la Llotja, amb paraules anàlogues a les quals van ser pronunciades al ser enceses.

Abans de separar-se, és costum jurar el secret sobre els treballs en els quals els presents acaben de participar. Aquest secret constructiu representa el silenci que ha de precedir a tota nova activitat, podent-se comparar a la foscor protectora que, dintre del si de la terra,

afavoreix la germinació de la llavor en els seus primers estats fins que no s'hagi obert el seu camí cap a la llum.

Després de la qual cosa es procedeix a formar la cadena, manifestant aquesta en forma tangible el llaç de fraternitat que ha d'existir entre tots els maçons, símbol de la unió íntima de totes les bones voluntats, necessària per al triomf de les bones causes i el progrés de la humanitat.

És convenient que es dediqui aquest moment que precedeix a la separació dels germans que aquests es recullin alguns instants, concentrant la ment sobre alguna afirmació que suggereix el V·M·.

COM HA D'ENTENDRE'S LA SOLIDARITAT

La solidaritat és el sentiment d'unió que neix d'un comú Ideal, d'una comunitat d'aspiracions una unió consolidada en el món espiritual, que es manifesta exteriorment en pensaments, paraules i accions per mitjà dels quals es fa evident i es realitza en termes de vida.

Els que lluiten per una particular idea són solidaris en tot el que es relaciona amb aquella idea. I els que més aviat que per una idea particular, s'esforcen per a assolir el triomf impersonal del Bé, de la Veritat i de la Virtut (com són, o haurien de ser, els maçons), convindria que es trobessin encara més germanats entre si, atès que el triomf de les més nobles aspiracions humanes no pot aconseguir-se sinó amb la cooperació i els esforços units de tots els que les comprenen.

La solidaritat dels maçons ha de ser, doncs, solidaritat en el Bé, en la Veritat i en la Virtut, solidaritat en tot el que sigui Just, Noble, Digne i Elevat. Una solidaritat prompta per a expressar-se en qualsevol moment amb paraules i accions perfectament conformes a aquestes aspiracions que han de dirigir-nos i amb les quals veritablement es realitza el místic Regne dels Cels sobre la terra i es fa la Voluntat de Déu, que és el Bé i el seu triomf, així en el cel com en la terra.

Quan així ho fan els veritables maçons es demostren veritables cristians, entenent i posant en pràctica les paraules del sublim Mestre de Natzaret, les quals interpreten i apliquen per mitjà del Compàs i de l'Esquadra, que són els instruments de la intel·ligència amb els quals coneixem la Veritat i estem capacitats per a aplicar-la constructivament a les necessitats de l'existència

COM HA DE REALITZAR-SE LA FRATERNITAT

Es parla molt de fraternitat entre els maçons, com entre els membres d'altres societats que la sustenten entre els seus objectes; però, si del camp de la paraula i de la pura teoria, dirigim la nostra mirada a la pràctica de la vida diària, veiem com l'efectiva realització de la fraternitat deixa molt a desitjar, i aquesta és la causa que molts es desil·lusionin i perdin tota confiança sobre la veracitat d'aquest ideal.

I, no obstant això, mai podem esperar una realització de fraternitat diferent de l'enteniment particular de cadascú. En altres paraules, no és suficient que un es digui maçó o que sigui membre d'altra fraternitat perquè els altres, es sentin amb dret a exigir una manifestació de fraternitat en tots els camps de la vida, conforme als seus particulars ideals.

L'amor es dóna, però mai pot exigir-se: el mateix ha de dir-se de la fraternitat, que no pot ser sinó una manifestació de l'amor. Cap veritable i sincera manifestació de fraternitat pot obtenir-se, si no és quan un, veritablement la sent i realitza interiorment: un maçó es farà veritable maçó i germà segons senti en si mateix l'Ideal Maçònic i es reconegui com germà dels altres. Quan un progressa en la Sendera de la Vida (del que la Maçoneria ens oferix en les seves cerimònies una meravellosa interpretació) i s'acosta al reconeixement (que no és únicament un fred concepte o percepció intel·lectual, sinó directa consciència i sentiment) de la realitat del Principi Únic de tot, sent llavors interiorment, i d'una manera sempre més clara, la seva íntima unió i solidaritat amb tota manifestació de la Vida, i d'aquesta íntima consciència i sentiment, una veritable comprensió i realització de la fraternitat serà la conseqüència espontània i natural.

Que cadascú, doncs, s'elevi, a la seva manera, i segons millor pugui, sobre el seu egoisme i la seva ignorància, i que reconegui la seva veritable naturalesa, manifestació del Principi de Vida que viu en tots els éssers (i que ha rebut en Maçoneria el nom de Gran Arquitecte), reconeixent així els seus deures, o sigui la seva relació amb el mateix Principi de Vida, amb si mateix i amb els seus semblants. Aquest és el camí per mitjà del qual la Maçoneria ensenya la fraternitat i busca la seva més pràctica i efectiva realització.

Aquesta fraternitat serà primerament entre germans, doncs només els que l'entenen i es reconeixen com germans poden realitzar-la; però, com l'Amor no pot tenir cap límit veritable, i no existeix condició o estat que no pugui manifestar-se, no hi ha ésser o manifestació de la Vida Universal, a qui no pugui i hagi de estendre's. Aquesta és la Fraternitat d'Iniciats i dels veritables Mestres.

Cerquem, doncs, el Principi Suprem i bàsic de tot, reconeguem la Veritat de la Unitat de la Vida i de l'íntima indivisibilitat de tots els éssers: en la proporció que efectivament arribem a aquest coneixement, arribarem també a reconèixer i realitzar la veritable Fraternitat Maçònica, i aquesta cessarà de ser una vana utopia i un ideal abstracte fora de les possibilitats humanes. Així es realitza el Gran Manament del que ens parla Jesús, la segona part del qual, "ama al teu proïsme com a tu mateix", és el corollari natural de la primera: "ama a Déu (el Principi o Realitat de la Vida) amb totes les teves forces, amb tota la teva ànima i amb tots els teus pensaments".

COM HA DE PRACTICAR-SE LA CARITAT

Es parla també molt, en Maçoneria i en altres institucions filantròpiques, de caritat i beneficència, com deures que els més afortunats tenen envers els "desgraciats i desheretats de la sort". Però difícilment caritat i beneficència arriben a ser veritablement caritatives i benèfiques, puix que procedeixen de l'error, més aviat que de la veritat, i així contribuïxen moltes vegades a reforçar i fer estàtic o crònic el mal que volen eliminar, reforçant la seva arrel.

Com ho van ensenyar tots els savis de tots els temps (i aquesta pot ser, en certa manera, la pedra de parangó de la veritable Saviesa), l'arrel i la causa primera de tots els mals ha de buscar-se en l'error o en la ignorància. I fins que no es remei aquest error i aquesta ignorància, tota forma de caritat no serà més que un pal·liatiu, doncs no elimina l'arrel del mal, sinó que moltes vegades la fa, amb la pròpia consciència del mal que estimula, encara més fort i vital. Per exemple, no hi ha dubte que el Tronc de Solidaritat oportunament circulat a favor d'un germà necessitat, o d'altre cas piadós, pot constituir una ajuda útil i providencial, especialment si els presents es mostren generosos en les seves contribucions; com pugues ser-lo la

ajuda directa a un o a altre germà. Però si amb l'ajuda pecuniària (el valor i efectivitat de la qual no poden ser sinó temporals i transitoris) els presents acompanyen, com gairebé sempre succeïx, els seus sentiments i pensaments de compassió i, pitjor encara, de commiseració, o en qualsevol forma, es considera a la persona necessitada com impotent i en estat d'inferioritat, la influència d'aquests pensaments fa molt poc desitjable i efectiva l'ajuda, quan contribuïx a abatre més aviat que a realçar el seu estat moral i la confiança en un mateix.

El mateix ha de dir-se, amb major raó, de tota forma de beneficència que, més que una simple i espontània manifestació de l'esperit de fraternitat entre germans lliures i iguals, faci manifesta la distància que intervé entre benefactor i beneficiat, o d'alguna manera es resolgui per a aquest, la donació en humiliació, amb la qual paga molt cara l'ajuda rebuda. No diem res de la beneficència que serveix de pretext a l'ostentació i la vanitat, doncs en aquest cas difícilment pot considerar-se digna de tal nom.

La veritable beneficència ha de ser secreta i espontània, i no ha d'envoltar-se en cap forma d'humiliació. Prevenir les necessitats d'un germà que es trobi manifestament en dificultats és molt més fraternal que esperar que aquest demani una ajuda, doncs amb la petició aquesta ja es troba gairebé pagada i cap cosa es paga tan cara com demanant-la.

La mà que dóna amb veritable esperit de fraternitat ha d'amagar-se, i “l'esquerra no ha de saber el que fa la dreta”. Hauria d'aquí proscriure's absolutament la pràctica en ús en algunes Lògies de demanar a altres Tallers una contribució en l'ajuda a algun germà, i especialment donar el nom d'aquest germà. Ni en el mateix Taller es té de donar-se el nom de la persona socorreguda, doncs no hi ha necessitat que sigui coneguda, amb excepció dels que directament intervenen en ajudar-la.

L'AJUDA MÉS VERITABLE

Encara que l'ajuda directa pot ser en alguns casos útil i necessària (sempre que sigui una veritable manifestació espontània de solidaritat i fraternitat), és molt millor dirigir-se a l'arrel del mal, en comptes d'acontentar-se amb remeiar temporalment els seus símptomes exteriors.

La persona que es troba en difícils circumstàncies materials té abans que tot necessitat de ser ajudada espiritual i moralment, amb pensaments positius que realcin el seu estat d'ànim abatut, i tinguin per a ell l'efecte de les paraules taumatúrgiques: “Aixeca't i camina!” Ajudar a un germà a caminar sobre els seus propis peus és molt millor que proveir-lo de crosses. Facilitar un mitjà de guanyar per si mateix el que necessita és molt més fraternal, desitjable i digne que facilitar-li una ajuda que ho posi, com beneficiat, en condició d'inferioritat. Però quan això no sigui possible momentàniament, el compartir el que un té, amb veritable esperit de solidaritat fraternal, segons el propi dictat de la consciència, ha de ser considerat com un deure elemental, un privilegi i una oportunitat per a tot iniciat que veritablement senti en el seu cor el llaç de fraternitat, la mística cadena d'unió que ho uneix a tots els éssers, i en particular a aquells amb els quals té una més profunda afinitat moral i espiritual. No s'entenguin les precedents consideracions per a allunyar a ningú dels seus deures de solidaritat envers els seus semblants en general, i els seus germans en particular, sinó més aviat perquè siguin millor atesos i practicats, despullats de tota ostentació per part de qui dóna i de tota humiliació cap a qui rep, com convé per a una veritable expressió de l'esperit maçònic, que no pot ser mai aïllament negatiu ni depriment sol·licitud.

Elevar-se sobre els sentiments i els conceptes profans de caritat, per a realitzar la veritable fraternitat dels iniciats, en la qual, el que un fa per un germà ho fa amb el mateix esperit que ho faria per a si mateix, sense deure-li cap obligació o deure mostrar-se reconegut, ha de ser l'ideal de tots els veritables maçons.

EL RESPECTE A LA LLEI

El respecte a la Llei i a l'Autoritat Constituïda (i, per consegüent, a qualsevol forma de govern sense distinció) ha estat sempre un dels primordials requisits de la Maçoneria i de les regles de conducta dels iniciats de tots els temps.

Encara que aquests reconeixin per sobre de tota Llei i Autoritat humana la Llei Suprema de la Veritat i la Suprema Autoritat de l'Esperit, i en un tan íntim reconeixement trobin una perfecta llibertat i descansin en ella (una llibertat interior que cap condició externa podria llevar-les ni limitar), no poden desconèixer en les Lleis i Autoritats humanes altres tantes manifestacions i emanacions de la Llei i Autoritat Divina, en la qual únicament poden aquelles exercir i posseir el poder.

Per aquesta raó l'iniciat, si bé perfectament lliure de tot esperit de subjecció o humiliació, s'imposa el deure respectar les Lleis i Autoritats del país que es trobi, sense discutir la seva legitimitat; i si fos víctima d'un atropellament o d'una injustícia, no s'oposarà a l'adversari, sinó que esperarà de la Llei i del Poder Suprem, aquella perfecta justícia que mai serà esperada en va quan es tingui en ella absoluta confiança.

En altres paraules, l'iniciat veu als homes i a les coses com expressions moltes vegades inconscients de poders, forces, lleis o necessitats que aquells desconeixen: per aquesta raó, mai inculpa als homes i a les circumstàncies, sinó que accepta serenament l'aparença del mal, sense deixar-se encegar per aquest, i sense considerar-lo com definitiu (en aquest cas ell mateix es faria el seu esclau i la seva víctima), però si preparant-se per a veure onsevulla el triomf inevitable de la Justícia i del Bé.

Per tant, el veritable iniciat mai serà un revolucionari o un rebel, un conspirador en contra de la Llei de l'Autoritat constituïda: coneixent la il·lusió dels mitjans i remeis exteriors, procurarà remeiar interiorment les coses i mals externs; i això es fa per mitjà de la comprensió de l'amor i de la cooperació més útil, eficaç i constructivament que amb mitjans exteriors de violència i rebel·lia.

Per als maçons, les Lleis i Autoritats Maçòniques (així com les Lleis i Autoritats Religioses per als membres de determinada religió) han de ser considerades amb respecte, així com les Lleis i Autoritats exteriors. Però, per sobre d'aquestes lleis escrites, el veritable maçó ha de recordar que la Suprema i més veritable Llei Maçònica és la que el Gran Arquitecte grava en el cor de tot Adepto fidel, és a dir, la qual és interiorment reconeguda com expressió de la mateixa Veritat; i que cap autoritat Maçònica és superior a la Suprema Autoritat del Gran Arquitecte, que és el Principi i la Realitat sobre la qual descansa tot l'Univers.

EL "SALARI" DE L'APRENENT

El salari que l'Aprenent rep, com resultat dels seus esforços, a semblança del salari percebut per l'obrer com premi i compensació del seu treball, ha de ser objecte d'una especial consideració.

Els antics obrers rebien, a més dels queviures en espècie, un sou o compensació en diners per a comprar la sal i altres coses que necessitaven; d'aquí va venir el nom de salari. Però tal vegada no és completament estrany al terme de salari de l'Aprenent el fet que aquests ho reben prop de la Col·l·B· que és la que correspon al principi hermètic femení de la sal, del que hem parlat en el seu lloc.

L'Aprenent rep el salari acostant-se, després del seu treball, a la Col·l·B·. Això vol dir que el resultat dels seus esforços ho aconsegueix l'iniciat acostant-se al reconeixement del Principi de Omnipotència, expressat en el sentit de la Paraula que és el nom d'aquesta columna i que, com hem dit, significa: "En ell la Força".

En altres paraules, l'Aprenent progressa, i en aquest progrés rep la compensació dels seus esforços, segons s'acosta, com fi dels seus estudis i deduccions, a aquest reconeixement vital que realitza el primer deure el seu testament; és a dir, en la mesura de la Fe que desenvolupa en el Principi de Vida i en el seu poder, com columna o sustentació de la seva vida individual.

El progrés de l'Aprenent està caracteritzat pel desenvolupament d'aquesta Fe i confiança en el Principi Espiritual de la Vida, en el qual tenim el nostre origen, que ens ha creat o manifestat (com diferents expressions individualitzades del seu Ésser o Realitat, dividides i separades en l'aparença, però íntimament unides i inseparables en essència i realitat), que contínuament ens sosté, ens guia i ens dirigeix cap al desenvolupament i l'expressió de les més elevades possibilitats que encara es troben en estat latent en el nostre ésser.

Aquesta fe, pròpia de qui s'ha iniciat en el coneixement del Real que s'amaga darrere de l'aparença exterior o visible de les coses -i que no és fe cega, quan es basa sobre la pròpia consciència de la realitat-, és una mica desconeguda per al profà, esclau de la il·lusió dels sentits, qui confon l'aparença amb la realitat, i no havent-la reconegut (per no haver pogut ingressar en la seva consciència), nega l'existència d'un Principi Espiritual com Causa Immanent i Transcendent de la realitat visible.

No pot assolir-se aquest coneixement, aquesta convicció que és un estat interior, sense l'estudi, el treball i la perseverança: és, doncs, la Fe il·luminada que parlem, un veritable salari, fruit o resultat de llargs i persistents esforços sobre el Camí de la Veritat, després d'haver-se despul·lat de totes les superficialitats, creences positives i negatives, errors i prejudicis del món profà.

Així estableix l'iniciat una relació il·luminada amb el Principi de Vida, la realitat del qual ha reconegut en la seva consciència, relació que té la seva base en el reconeixement expressat per la mateixa Paraula Sagrada, que serà d'ara endavant una veritable columna en la qual pot donar-se suport amb tota confiança i que ho sosté en els seus dubtes i vacil·lacions.

CONCLUSIÓ

Hem arribat al terme d'aquesta ressenya interpretativa dels símbols del primer grau maçònic, en la qual ens havíem proposat, com objecte fonamental, donar a qui àvidament busca la Veritat, a qui desitja penetrar i reconèixer el sentit iniciàtic d'aquests símbols, una clau que li serveixi per a obrir, pels seus propis esforços, la Porta Hermètica del Misteri, després de la qual, es tanquen impenetrablement per a l'enteniment profà.

No hem donat ni hem pretès donar la Veritat, per la senzilla raó que aquesta mai no pot donar-se exteriorment, sinó que ha de ser cercada i reconeguda en el profund de l'ànima; només hem indicat, o millor dit, ens hem esforçat a aclarir el Camí que la Maçoneria ensenya en aquesta recerca individual, per mitjà dels seus símbols, cerimònies i al·legories. El secret maçònic ha de ser cercat i trobat individualment, doncs d'altra manera cessaria de ser tal.

Els llavis de la Saviesa estan tancats fora de les oïdes de la comprensió. Només qui es troba en un particular estat de consciència i maduresa espiritual pot reconèixer interiorment determinada Veritat, comprenent i traient profit de les paraules que volen indicar-la o revelar-lo.

L'Esfinx, aquell meravellós monument que ens queda de la més antiga civilització egípcia, és una representació escultòrica d'aquest fet: és molt difícil dir si els seus llavis estan oberts o tancats; més aviat pot dir-se que estan oberts i tancats al mateix temps, darrere del somriure misteriós que els anima. Veritable símbol de l'ensenyament esotèric, l'Esfinx parla encara per a qui té oïdes per a escoltar, però roman en hermètic silenci per a qui no ha ingressat en aquell estat de consciència en el qual, la Veritat espiritual pot ser reconeguda i assimilada.

El mateix ha de dir-se dels símbols maçònics: com l'Esfinx, parlen per a qui els escolta amb les oïdes de la comprensió, però guarden el seu secret per a qui no sap descobrir-lo.

La Maçoneria és una Ciència i un Art que es revelen progressivament a qui s'esforça i persevera en l'estudi i en la pràctica, per mitjà de la comprensió i de l'ús dels seus instruments simbòlics. Així doncs, la distinció entre maçó i profà no pot ser determinada únicament per la cerimònia amb la qual un profà és admès i reconegut com membre de l'Ordre, sinó que depèn de l'efectiva realització d'aquesta qualitat.

La majoria dels maçons romanen irremeiablement profans pel que fa a l'enteniment i a la realització de la finalitat iniciàtica de l'Ordre i al sentit veritable de símbols i cerimònies. Però això no els impedeix ser bons maçons, si s'esforcen sincerament, en la mesura de la seva comprensió i, sobretot, si són fidels als seus ideals i posen en pràctica el que han entès dels Principis Morals de l'Ordre. No hi ha necessitat de conèixer la Doctrina Esotèrica revelada pels símbols maçònics per a practicar els principis de la fraternitat, però si és necessari saber destriar entre la il·lusió exterior de l'egoisme i del separatisme, i la Realitat de la Unitat Interior de tot, per a comprendre-la i realitzar-la efectivament.

Tot home sincer troba, doncs, en la Maçoneria un Camí de Progrés que es fa sempre més efectiu en la mesura de la seva bona voluntat i perseverança, un progrés al mateix temps intel·lectual i moral, adaptant-se el seu ensenyament simbòlic perfectament a la comprensió de totes les intel·ligències, encara que no els sigui donat a tots penetrar el veritable significat íntim d'aquest ensenyament.

Però sempre el progrés serà el resultat de l'esforç individual i de l'ardor i de la perseverança amb els quals s'esforça cadascú a realitzar les finalitats de l'Ordre, encaminant-se cap a una més profunda comprensió de la Veritat i posant els peus d'una manera més ferma, equilibrada i segura sobre la Senda de la Virtut.

INDEX

Prefaci a la tercera edició	3
Prefaci a la quarta edició	5
a L'Aprenent	6

Part Primera ELS ORIGENS DE LA INSTITUCIO

Consideracions preliminars	9
La Doctrina Interior	10
Els Misteris	11
La Unitat de la Doctrina	12
La Jerarquia Oculta	12
Les comunitats Místiques	13
Les Escoles Filosòfiques	14
L'Escola Gnòstica	15
La Càbala Hebrea	16
Alquímia i Hermetisme	16
Templaris i Rosa-creus	17
Esperit Ànima i Cos	18
El “Arts Structoria”	19
Maçoneria Operativa i Especulativa	20
Les Corporacions Constructores	20
La “religió” dels constructors	21
El Gran Arquitecte	22
Les primeres corporacions	23
Els constructors fenicis	24
Constructors grecs i romans	24
Les corporacions medievals	25
Els mestres “acceptats”	26
La Llotja de Sant Joan	26

Part segona LA INICIACIÓ SIMBÒLICA

Consideracions preliminars	28
Significat de la iniciació	28
La Cambra de reflexió	29
“Lliure i de bones costums”	30
Significat de la Cambra	30
El gra de blat	31
El pa i l'aigua	31
Sal i sofre	32
El mercuri vital	33
El testament	34
Preparació	35

La porta del temple 36
Interrogatori del candidat 37
Els viatges 38
El primer viatge 39
Des de Occident a l'Orient 39
Des de l'Orient a Occident 40
El segon viatge 40
El tercer viatge 41
El calze misteriós 42
La sang 43
La “marca” del maçó 44
El Jurament 44
Les tres obligacions 45
La Llum 46
Consagració 47
Els guants 49
La paraula 49
Significat de la paraula 50
Restitució dels metalls 51

Part Tercera

FILOSOFIA INICIÀTICA DEL GRAU D'APRENENT

La instrucció simbòlica 53
El triple sentit 53
Els tres anys 54
La unitat del tot 55
La línia recta 56
La dualitat de la manifestació 56
Les dues columnes 57
Espai i temps 58
L'angle 59
Escaire i compàs 59
Cel i Terra 60
Les línies paral·leles 61
Els parells d'oposats 61
El ternari 63
Els Tres punts 64
El triangle 65
El Teorema de Pitàgores 66
Tètrada i tetraedre 67
Trinitats i trilogies 68
Trinitats mitològiques 69
Altres trinitats 70
Llibertat Igualtat i Fraternitat 71
Les lletres de l'alfabet 72

La lògica i la retòrica 74
El Temple 75
Les Tres llums 77
El paviment de mosaic 77
El Cel 78
Seients i llocs 79

Part Quarta

APLICACIÓ MORAL I OPERATIVA DE LA DOCTRINA SIMBÒLICA DEL GRAU D'APRESENT

Treball de l'aprenent 80
Els instruments i l'obra 80
L'ideal 82
Pensament, paraula i acció 82
El toc 83
La paraula 84
El primer manament 84
La primera columna 85
El principi del Bé 86
Ús de la paraula 86
El pla del Gran Arquitecte 87
La Gran obra 88
A la seva "Gloria" 89
La recerca de la veritat 90
Els tres deures 91
Secret i discreció 91
Necessitat de la tolerància 93
Deures de la Llotja 94
Els "treballs" maçònics 95
Obertura dels treballs 96
Encesa de les llums 97
Clausura dels treballs 98
Com s'ha d'entendre's la solidaritat 99
Com s'ha de realitzar-se la fraternitat 100
Com deu practicar-se la caritat 101
L'ajuda més veritable 101
El respecte a llei 102
El salari de l'aprenent 102
Conclusió 104
Index 106